



A MAGYAR HALGAZDÁLKODÁSI OPERATÍV PROGRAM ÉRTÉKELÉSI TERVÉBEN FOGLALT 2020. ÉVI ÉRTÉKELÉS

Budapest, 2021.

A Magyar Horgászati Operatív
Program értékelési tervében foglalt
2020. évi értékelés című dokumentumot

az Agrárminisztérium
Irányító Hatóságai Főosztály

megbízásából készítette az



AKI Agrárközgazdasági Intézet
Nonprofit Kft.

Elérhetőségek

H-1093 Budapest, Zsil utca 3–5.
Telefon: (+36 70) 501-0446
Fax: (+36 1) 217-8111
<https://aki.gov.hu/>
aki@aki.gov.hu

A megrendelő részére átadva:

2021. március 16.

A jelentés státusza:

Éves Végrehajtási Jelentés
felhasználásához

Megrendelő

Szervezet

Agrárminisztérium
Vidékfejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős He-
lyettes Államtitkárság
Irányító Hatósági Főosztály
1055 Budapest, Kossuth Lajost tér 11.

Kapcsolattartó

Gódor Emőke
főosztályvezető
(emoke.godor@am.gov.hu)

Összeállította

AKI Agrárközgazdasági Intézet
Nonprofit Kft.

Témafelelős

Bojtárné Lukácsik Mónika
(bojtarne.lukacsik.monika@aki.gov.hu)

Tartalom

Bevezetés	4
1. Az operatív program, valamint a releváns uniós és a nemzeti fejlesztési törekvések összhangjának értékelése	7
1. Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	7
2. Nemzeti Akvakultúra Stratégiai Terv	10
3. Partnerségi Megállapodás	11
4. A makroregionális vagy tengeri medencéket érintő stratégiákra vonatkozó információk	14
5. Natura 2000 irányelv	16
6. Kapcsolódás a vízpolitikához	17
7. Éves Fejlesztési Keret	19
2. Az intézményrendszer működésének értékelése	21
1. Értékelési fókuszterület indoklása	21
2. Az intézményrendszer bemutatása	22
3. A Módszertanban meghatározott, az intézményrendszer működési mechanizmusait feltáró kérdések:	28
3. Energiahatékony beruházások növelése, a vízhasználatra és vízminőségre gyakorolt negatív hatás csökkentését eredményező beruházások támogatása	102
4. A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra, valamint a környezet állapotának és a természetes élőhelyek javításának a támogatása.	115
5. A halfogyasztási szokások változása, a fogyasztói magatartás változása, a fogyasztói igényekhez való alkalmazkodás, termékfejlesztés.	125
6. Kutatás, fejlesztés, technológiai innováció	129
7. Vállalkozások, különösen a kkv-k versenyképességének javítása, a helyi gazdaság erősödése	138
8. Az esélyegyenlőségi és munkahely-teremtési célok érvényesülése	145
9. Mellékletek	151
10. Az értékelés során felhasznált források	153

Bevezetés

Az Európai Parlament és a Tanács 2013. december 17-i 1303/2013/EU rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (a továbbiakban: 1303/2013/EU rendelet) 54. cikke alapján értékeléseket kell végezni az operatív programok kidolgozása, minőségének és végrehajtásának a javítása érdekében, valamint eredményességük, hatékonyságuk és hatásuk felmérésére. Az adott európai strukturális és beruházási alap küldetésével összhangban értékelni kell az operatív programok hatását az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó uniós stratégia célértékeihez képest, valamint – adott esetben – figyelemmel az adott program méretére a GDP-hez és az érintett programterületen jellemző munkanélküliséghez képest.

Az Európai Parlament és a Tanács 2014. május 15-i 508/2014/EU rendelete az Európai Tengerügyi és Halászati Alapról, valamint a 2328/2003/EK, a 861/2006/EK, az 1198/2006/EK és a 791/2007/EK tanácsi rendelet, valamint az 1255/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (a továbbiakban: 508/2014/EU rendelet) 107. cikke előírja, hogy az Európai Tengerügyi és Halászati Alap (a továbbiakban: ETHA) teljesítményének mérése céljából közös monitoring- és értékelési keretet kell kidolgozni az ETHA-ból finanszírozott megosztott irányítású műveletekhez. Az 508/2014/EU rendelet rögzíti továbbá, hogy a szóban forgó rendszer célja, hogy segítse

- - a közös halászati politika (a továbbiakban: KHP) és az integrált tengerpolitika (a továbbiakban: ITP) terén elért előrehaladás és eredmények bemutatását;
- - az ETHA-ból finanszírozott műveletek eredményességének, hatékonyságának és relevanciájának értékelését;
- - a KHP és ITP célzottabb támogatásához való hozzájárulást;
- - a monitoringgal és az értékeléssel kapcsolatos általános tanulási folyamat támogatását; és
- - az ETHA-ból finanszírozott műveletek szilárd, tényalapú, a döntéshozatali folyamatot támogató értékelésének biztosítását.

Minderre tekintettel jelen értékelés elsődleges célja a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program (a továbbiakban: MAHOP) és az annak keretében nyújtott támogatások előre meghatározott teljesítmény-kategóriák, -kritériumok és -mutatók alapján történő objektív vizsgálata. A vizsgálat során értékelésre kerül a rendelkezésre álló források felhasználásának gazdaságossága, hatékonysága, eredményessége és az uniós célokhoz való hozzájárulása.

Az értékeléssel elérni kívánt cél az, hogy a MAHOP Irányító Hatóság (a továbbiakban: IH) a folyamatos visszacsatolásokon keresztül – szükség szerint – javítsa a végrehajtás minőségét, hatékonyságát és eredményességét. Cél továbbá, hogy a megállapítások biztosítsák az ETHA-ból finanszírozott műveletek esetében a tényalapú döntéshozatali folyamatot, valamint érdemi információkat szolgáltatassanak a fejlesztéspolitika jövőbeni alakítása, illetve a támogatások felhasználásának átláthatóságára vonatkozóan.

Az értékelés a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Értékelési Tervében Foglalt Értékelési Feladatok Módszertana című, 2019-ben felülvizsgált dokumentum (a továbbiakban: Módszertan) alapján készült, amely a MAHOP Értékelési Terv 2014-2020 című dokumentumban (a továbbiakban: Értékelési Terv) foglaltakra épül.

Az Értékelési Tervben javasolt hat fókuszterület elemzését megelőzően minden esetben megvizsgáljuk az operatív program, valamint a releváns uniós és a nemzeti fejlesztési törekvések összhangját, valamint az intézményrendszer működését.

Az Értékelési Tervben javasolt hat fókuszterület:

1. Energiahatékony beruházások növelése, a vízhasználatra és vízminőségre gyakorolt negatív hatás csökkentését eredményező beruházások támogatása.
2. A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra, valamint a környezet állapotának és a természetes élőhelyek javításának a támogatása.
3. A halfogyasztási szokások változása, a fogyasztói magatartás változása, a fogyasztói igényekhez való alkalmazkodás, termékfejlesztés.
4. Kutatás, fejlesztés, technológiai innováció.
5. Vállalkozások, különösen a kkv-k versenyképességének javítása, a helyi gazdaság erősödése.
6. Az esélyegyenlőségi és munkahely-teremtési célok érvényesülése.

Az értékelés elvégzéséhez több szinten is vizsgálni kell az operatív program végrehajtásának sikerességét, az egyes támogatott projektek értékelése mellett szükség van a program egészének vizsgálatára is.

Az értékelés során felhasználtunk kvalitatív és kvantitatív elemzési módszereket, eszközként interjút, primer és szekunder adatok elemzését. Az elemzések eredményeképpen következtetéseket vontunk le és javaslatokat fogalmaztunk meg a MAHOP és az IH megfelelő működésére vonatkozóan.

A 2020. évi értékelés elkészítését nagyban nehezítette a COVID-19 járvány, mivel nem kerülhetett sor a kedvezményezettekkel tervezett interjúk lefolytatására. Továbbá a járványügyi intézkedések következtében a projektek tervezett megvalósítási határideje is meghosszabbításra került 3 hónappal azon kedvezményezetteknel, akik élni kívántak ezzel a lehetőséggel. Mindez azt eredményezte, hogy a MAHOP 1.2 és 2.1-es intézkedésein a tervezett projektzárások nem valósultak meg az év végéig, ezért az ezen intézkedéseken elért eredmények csak 2021. évi értékelésben lesznek értékelhetőek.

1. Az operatív program, valamint a releváns uniós és a nemzeti fejlesztési törekvések összhangjának értékelése

1. Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (a továbbiakban: OFTK) az 1/2014. (I. 3.) OGY határozattal került elfogadásra. Az OFTK-ban az ország társadalmi, gazdasági, ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből kiindulva négy hosszú távú fejlesztési célt jelöltek ki, amelyek 2030-ig szólnak. Az OFTK és a MAHOP között számos kapcsolódási pont azonosítható, amelyek az alábbiakban kerülnek bemutatásra:

a) értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés

Az OFTK értékteremtő, foglalkoztatást biztosító, gazdasági fejlődésirányozó céljához a MAHOP „Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása”, „A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése”, „Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások” és „A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása” intézkedései kapcsolódnak. Az akvakultúra beruházásra irányuló intézkedések célja a meglévő akvakultúra telepek (beleértve a hagyományos tógazdasági haltermelést és az intenzív üzemi haltermelést) fejlesztése, kapacitásuk növelése, korszerűsítésük, valamint új telepek és új akvakultúrával foglalkozó vállalkozások létrehozásának támogatása. A halfeldolgozás keretében cél a halfeldolgozó üzemek fejlesztése, korszerűsítése, új halfeldolgozók létrehozása. Mindegyik intézkedése esetben célként jelenik meg a MAHOP-ban a munka- és biztonsági körülmények javítása.

„Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása” intézkedés keretében kiadott támogatói okiratok száma: 77 db

Megítélt támogatás összege: 3.154.571.412 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 1.981.401.824 Ft (támogatási előleggel együtt)

„A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése” intézkedés keretében kiadott támogatói okiratok száma: 8 db

Megítélt támogatás összege: 1.166.968.666 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 474.550.946 Ft (támogatási előleggel együtt)

„Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások” intézkedés keretében kiadott támogatói okiratok száma: 78 db

Megítélt támogatás összege: 1.087.215.058 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 1.087.215.056 Ft

„A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása” intézkedés keretében kiadott támogatói okiratok száma: 12 db

Megítélt támogatás összege: 2.266.026.619 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 1.067.800.852 Ft (támogatási előleggel együtt)

b) népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom

Az OFTK egészséges társadalom célkitűzéséhez a halfogyasztás járul hozzá. A MAHOP keretében a halfogyasztás népszerűsítését a „Kommunikációs és promóciós kampány a halfogyasztás népszerűsítésére” intézkedés szolgálja, azonban a halfogyasztás alapja az akvakultúra-termelés és a feldolgozás, így a beruházások közvetett kapcsolódást mutatnak az OFTK-val ezen fejlesztési cél tekintetében is.

A „Kommunikációs és promóciós kampány a halfogyasztás népszerűsítésére” intézkedés keretében kiadott támogatói okiratok száma: 1 db

Megítélt támogatás összege: 960.069.600 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 960.069.600 Ft (támogatási előleggel együtt)

c) természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme

A MAHOP „Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ívási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását” intézkedése közvetlen kapcsolódást mutat az OFTK-val, mivel az intézkedés célja a biodiverzitás megőrzése ívóhelyfejlesztés, -létrehozás és -helyreállítás támogatásával, a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítása, a természetes vizek rehabilitációja az invazív, idegenhonos halfajok visszaszorítására irányuló tevékenységekkel, valamint a vízi biológiai sokféleség és a vízi ökoszisztémák védelme és helyreállítása.

A MAHOP „A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása” intézkedés keretében támogatja a hagyományos technikákon alapuló extenzív tógazdasági haltermelést, a természet és a biológiai sokféleség megőrzéséhez és javításához, valamint a tájképi elemek megóvásához nyújtott szolgáltatásokkal összefüggő többletköltségek és kieső jövedelem részleges kompenzációja révén.

Közvetett kapcsolódási pont mutatható ki az innovációra, az akvakultúra-beruházásokra és a feldolgozásra irányuló intézkedéseknél, mivel ezeknél az intézkedéseknél általános célkitűzés a környezetre gyakorolt negatív hatások csökkentése (energiahatékonyság, vízhasználat csökkentése, vízminőség javítása, CO₂-kibocsátás csökkentés). Fontos kiemelni, hogy a MAHOP-nak külön intézkedése van az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások támogatására („Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások”).

A „Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ívási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását” intézkedés keretében kiadott támogatói okiratok száma: 12 db

Megítélt támogatás összege: 796.700.096 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 666.446.069 Ft (támogatási előleggel együtt)

„A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása” intézkedés keretében kiadott támogatói okiratok száma: 1 db

Megítélt támogatás összege: 1.342.613 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 1.342.613 Ft

d) térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet

Tekintettel arra, hogy a MAHOP-ban nincsen területi megosztás, a halgazdálkodás fejlesztésére irányuló támogatás Magyarország egész területén elérhető, az OFTK 4., a térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet célkitűzésével kapcsolódás nem mutatható ki.

2. Nemzeti Akvakultúra Stratégiai Terv

A Nemzeti Akvakultúra Stratégiai Terv (a továbbiakban: NAS) a MAHOP megalapozó dokumentuma, így különös jelentőséggel bír. A NAS a hazai halgazdálkodás fejlesztésének irányait és céljait azonosítja be, a MAHOP pedig a célok eléréséhez szükséges eszközök és adminisztráció meghatározására szolgáló program.

A vonatkozó uniós rendeletek alapján a többéves nemzeti stratégiai tervnek tartalmaznia kell a tagállam célkitűzéseit és az ezek eléréséhez szükséges intézkedéseket, határidőket. A tervben ki kell térni az adminisztráció egyszerűsítésére, a kutatás és a termelés közötti együttműködésre, a jó minőségű fenntartható élelmiszerek versenyelőnyének előmozdítására, az innováció és a fejlesztések gyakorlataira.

A kötelező elemeken túl a NAS bemutatja a stratégia kialakítása során lezajlott szakmai és társadalmi egyeztetések menetét. Az egyeztetések során kidolgozásra került SWOT elemzés adta a MAHOP táblázatos SWOT elemzését, amely alapján meghatározásra kerültek az ágazat versenyképességének növelése szempontjából fontos, támogatandó intézkedések.

A fentiek alapján a NAS-hoz a MAHOP összes intézkedése kapcsolódik. A MAHOP intézkedéseiben megfogalmazott célkitűzések és a vonatkozó MAHOP felhívások keretében, a célkitűzések alapján meghatározott MAHOP-ból támogatható tevékenységek teljes mértékben összhangban állnak a NAS-ban meghatározott stratégiai indikátorral és a meghatározott fejlesztési területekkel, amelyek részletesen a IV. fejezetben kerülnek bemutatásra.

3. Partnerségi Megállapodás

A Partnerségi Megállapodás (a továbbiakban: PM) célrendszere az OFTK célrendszerére támaszkodik, amely kialakításában fontos tényezők voltak az Európai Unió fejlesztési politikájának 2014–2020-as célkitűzései. Ezáltal az összes nemzeti fejlesztési prioritás hozzájárul az Európa 2020 Stratégia megvalósulásához és az Európai Unió által támogatásra javasolt 11 tematikus célkitűzést is támogatja.

Az Európai Unió a PM keretében az alábbi tematikus célterületek támogatását teszi lehetővé a 2014–2020-as tervezési időszakban:

1. A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése
2. Az információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés, azok használatának és minőségének javítása
3. A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA keretében), a halászati és akvakultúra-ágazat (az ETHA keretében) versenyképességének javítása
4. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban
5. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és –kezelés előmozdítása
6. A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása
7. A fenntartható közlekedés előmozdítása és a szűk keresztmetszetek megszüntetése a főbb há-
lózati infrastruktúrákban
8. A fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása
9. A társadalmi együttműködés erősítése és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböz-
tés elleni küzdelem
10. Az oktatásba és a képzésbe, többek között a szakképzésbe történő beruházás a készségek fej-
lesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében
11. A hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és a hatékony közigazga-
táshoz történő hozzájárulása

A MAHOP a fenti célkitűzések közül két célkitűzéshez járul hozzá.

1, EU TEMATIKUS CÉL 3: A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA keretében), a halászati és akvakultúra-ágazat (az ETHA keretében) versenyképességének javítása

Fő cél a hazai kkv-k versenyképességének javítása innovatív, hozzáadott érték növelő és exportpotenciállal rendelkező fejlesztések támogatásán keresztül, emellett az agrár- és élelmiszeripari termelés hozzáadott értékének növelése.

Az ETHA tekintetében elvárt legfontosabb eredmények:

- A teljes kibocsátásból a magasabb hozzáadott értékű halgazdálkodási termékek aránya nő.
- Haltermelés és -fogyasztás arányának növekedése az élelmiszertermelésben és a fogyasztásban.
- Versenyképes, innovatív, diverzifikált, multifunkcionális halgazdaságok elterjedése.
- Innováción alapuló műveletek számának növekedése a halgazdálkodásban a versenyképesség elősegítése érdekében.
- Versenyképes vállalkozások száma nő a halgazdálkodási ágazatban

2, EU TEMATIKUS CÉL 6: A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása

A fejlesztések központjában a víziközmű fejlesztések, és ez által a Víz Keretirányelvnek való megfelelés, a hulladékgazdálkodási rendszerek fejlesztése, valamint a városi környezet fejlesztése áll. Agrár- és vidékfejlesztési vonatkozásban az agrár-környezetvédelem megerősítése.

Az ETHA tekintetében elvárt legfontosabb eredmények:

- Környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra formák támogatása környezetgazdálkodási program keretében.
- Akvakultúrában a víztakarékos technológiákat elősegítő beruházások és innovációk számának növekedése.
- Az ökológiai szemléletű beruházások számának növekedése a felszíni vizeken.

A vizsgált időszak végéig a teljes keret 60,86%-a került támogatói okirattal, illetve támogatási szerződéssel lekötésre, az operatív program átlagos pénzügyi előrehaladása (kifizetett támogatási előlegek és kifizetési kérelmek együttesen) a 8.869.697.245 Ft, ami a teljes keret 43,21%-át teszi ki.

Az ESB-alapok tematikus célkitűzéseikhez nyújtott ETHA-hozzájárulás alakulása az operatív programban EUR-ban került meghatározásra, a hozzájárulás szempontjából a költségnyilatkozatban feladott igazolt költségek vehetőek figyelembe, a költségnyilatkozat feladási árfolyamán számolva. Mivel a HUF/EUR árfolyam folyamatosan változik, a százalékos előrehaladás számításánál eltérő eredményt kapunk az EUR és Ft alapú kifizetések összehasonlításánál.

Jelen értékelésben általában a 2020. december 31. napjáig tett kifizetések Ft összegét vesszük figyelembe. Az ESB-alapok tematikus célkitűzéseikhez nyújtott ETHA-hozzájárulás alakulása esetében azonban csak a 2020. december 31. napjáig költségnyilatkozatba is állított tételek vehetőek figyelembe. Tekintettel arra, hogy a 2020. évi utolsó költségnyilatkozat 2020. december 19. napján feladásra került, valamint arra, hogy a költségnyilatkozatban feladott tételek kifizetését követően is történtek kifizetések a kedvezményezettek felé az adott évben, (ezek várhatóan csak a 2021. évi első költségnyilatkozatban kerülnek majd feladásra), a Ft értéken számított előrehaladás meghaladja az ESB-alapok tematikus célkitűzéseikhez nyújtott ETHA-hozzájárulás előrehaladását.

1. táblázat: **Az ESB-alapok tematikus célkitűzéseikhez nyújtott ETHA-hozzájárulás alakulása**

Tematikus célkitűzés	ETHA-hozzájárulás (EUR) teljes keret	ETHA-hozzájárulás (EUR) 2020. december végéig költségnyilatkozatba állított kifizetések	Tematikus célkitűzések teljesülésének aránya
03 - A kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének növelése	31.172.355,00	7.907.311,12	25,37%
06 - A környezet megőrzése és védelme és a forráshatékonyság elősegítése	6.888.002,00	3 404 948,63	49,43% %

Forrás: saját szerkesztés

Megállapítható, hogy a 06 - A környezet megőrzése és védelme és a forráshatékonyság elősegítése tematikus célkitűzés megvalósítása előrehaladott, a 2020. december 31-i állapot szerinti, költségnyilatkozatba állított tételek 49,43% %-os pénzügyi teljesítést mutat.

Jelentős elmaradás tapasztalható ugyanakkor a 03 - A kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és akvakultúra ágazat versenyképességének növelése tematikus célkitűzés előrehaladásában. A 2020. december 31-i költségnyilatkozatba állított tételek állapota 25,37%-os pénzügyi előrehaladást mutat az operatív programban tett EUR vállaláshoz képest.

4. A makroregionális vagy tengeri medencéket érintő stratégiákra vonatkozó információk

A PM 3.1.4 fejezetében rögzítésre kerültek az ESB alapok keretében folytatott együttműködés főbb kiemelt területei (figyelembe véve a makroregionális és a tengeri medencéket érintő stratégiákat), vagyis az ETE programok, az ETE határ-menti programok és az EU Duna Régió Stratégia kiemelt tématerületei. Magyarország az EU Duna Régió Stratégiában (a továbbiakban: EUSDR) vesz részt. A stratégiát az Európai Tanács felkérésére az Európai Bizottság dolgozta ki a Duna régió országaival. Az EUSDR 2011 júniusában került elfogadásra, majd az Európai Bizottság 2020 áprilisában kiadta az EUSDR megújult cselekvési tervét.

A megújult cselekvési terv 4 pillért (1. A Duna-régió összekapcsolása a többi régióval; 2. A Duna-régió környezetének védelme; 3. A jólét növelése a régióban; 4. A régió megerősítése), a pillérekben pedig összesen 11 prioritási területet határoz meg. Az egyes prioritásokhoz cselekvési területek kerültek meghatározásra.

Az alábbiakban csak a MAHOP-pal kapcsolódási pontot mutató, a 2. pillér 4. és 6. prioritásainak cselekvési területei kerülnek bemutatásra.

4. prioritás: A vizek minőségének helyreállítása és megőrzése

3. cselekvési terület: Víz és mezőgazdaság

6. cselekvési terület: Klímaváltozás

Közvetlen kapcsolódási pont a „Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ivási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását” intézkedéssel mutatható ki, mivel az intézkedés célja elsősorban a természetesvizek biodiverzitásának megőrzése ívóhelyfejlesztés, -létrehozás és -helyreállítás támogatásával, valamint a vízi biológiai sokféleség és a vízi ökoszisztémák védelme és helyreállítása.

Közvetett kapcsolódás mutatható ki az akvakultúra beruházásra irányuló intézkedések esetében, mivel ezen intézkedések általános célkitűzése az innovatív technológiákra épülő fenntartható, erőforrás-hatékony, versenyképes haltermelés növelése a káros környezeti hatások csökkentése mellett. A MAHOP-ban cél a vízhasználatra és vízminőségre gyakorolt negatív hatást csökkentő beruházások támogatása, továbbá a felhasznált víz és vegyszerek mennyiségének csökkentése is, ami javítaná az elfolyó víz minőségét mind a tógazdasági haltermelés, mind az intenzív üzemi haltermelés esetében. Ezeket a célokat szolgálja „Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása”, „A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése”, „Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások”, valamint a beruházásra irányuló támogatások mellett megemlí-tendő „Az akvakultúra terén történő innováció ösztönzése” intézkedés is.

5. cselekvési terület: Vándorló halfajok

A MAHOP „Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ívási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását” intézkedése szinergiában áll a „Vándorló halfajok” cselekvési területtel, mivel az intézkedés céljai között szerepelnek a vándorló halak vándorlási útvonalának biztosítása.

6. prioritás: A biodiverzitás, a táj, valamint a levegő- és talajminőség megőrzése

10. cselekvési terület: A vizes élőhelyek kezelésének és ökológiai helyreállításának ösztönzése, különösen a Duna-deltában

A MAHOP „Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ívási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását” intézkedése szinergiában áll az EUSDR jelen cselekvési területével, mivel célja a természetesvizek rehabilitációja, a biodiverzitás fenntartása, megőrzése.

A „Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ívási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását” intézkedés keretében kiadott támogatói okiratok száma: 12 db

Megítélt támogatás összege: 796.700.096 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 666.446.069 Ft (támogatási előleggel együtt)

5. Natura 2000 irányelv

A Natura 2000 hálózat létrehozásának alapját az Európai Unió madárvédelmi irányelve (79/409/EGK) és az élőhelyvédelmi irányelv (43/92/EGK) adja. Magyarországon a Natura 2000 területekre vonatkozó szabályozást az *európai közösségi jelentőségű természeti rendeltetésű területekről* szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet tartalmazza.

Magyarországon területének 22,2%-a (2,067 millió hektár) európai uniós vagy természetvédelmi oltalom alatt áll, amelyből a Natura 2000 területek aránya 21,44% (1,9 millió hektár). A MAHOP nem biztosít közvetlen támogatást a Natura 2000 területekhez kapcsolódó programokhoz, azonban a tavak biológiai sokféleségének javítására irányuló tevékenységek hozzájárulnak a Natura 2000 célkitűzések megvalósításához.

A MAHOP „A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása” intézkedése keretében meghirdetett MAHOP-2.5-2017 és MAHOP-2.5-2018 számú felhívásokon kiadott támogatói okiratok alapján (78 db projekt) összesen 15.487,39 hektár területtel vesz részt a „Vizesélőhely és vízimadár-élőhelyvédelmi célprogramban”. A támogatott területek közül 9.844,39 hektár terület Natura 2000 területet fed le, a fennmaradó 5.643 hektár egyéb terület.

„A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása” intézkedés keretében kiadott támogatói okiratok száma: 78 db

Megítélt támogatás összege: 1.087.215.058 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 1.087.215.056 Ft

6. Kapcsolódás a vízpolitikához

A Nemzeti Vízstratégia és a végrehajtását biztosító intézkedési terv elfogadásáról szóló 1110/2017. (III. 7.) Korm. határozattal elfogadott Nemzeti Vízstratégia a magyar vízgazdálkodás 2030-ig terjedő keretstratégiája, amely hivatkozik az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelvére (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (a továbbiakban: VKI). Magyarországon a földrajzi elhelyezkedésnek köszönhetően nagy jelentősége van a vízpolitikának, mivel hazánk teljes területe a Duna vízgyűjtőjéhez tartozik. Magyarországon emellett a klimatikus és vízrajzi adottságoknak köszönhetően jelentős kiterjedésű halastórendszer működik. Minderre tekintettel a MAHOP több intézkedése kapcsolódik a Nemzeti Vízstratégia és a VKI általános céljaihoz is.

A Nemzeti Vízstratégia 7 hosszú távú célt határoz meg:

1. Vízvisszatartás és vízszétosztás a vizeink jobb hasznosítása, a gazdaság-támogató vízgazdálkodás érdekében
2. Kockázat megelőző vízkárelhárítás
3. A vizek állapotának fokozatos javítása, a fenntartható jó állapot elérésére
4. Minőségi víziközmű-szolgáltatás és minőségi csapadékvíz-gazdálkodás elviselhető fogyasztói teherviselés mellett.
5. A társadalom és a víz viszonyának a javítása (mind egyéni, mind gazdasági, mind döntéshozói szinten).
6. A tervezés és irányítás megújítása
7. A vízgazdálkodás gazdasági szabályozó rendszerének újjászervezése

A MAHOP a Nemzeti Vízstratégia 1. és 3. céljaihoz kapcsolódik.

1. Vízvisszatartás és vízszétosztás a vizeink jobb hasznosítása, a gazdaság-támogató vízgazdálkodás érdekében

A tórendszereknek fontos szerepe van a vízraktározásban. A MAHOP „Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása”, „A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése” és „Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások” intézkedések keretében támogatja halastavak létesítését, valamint célként tűzi ki a víztakarékos technológiák bevezetését és a vízminőségre gyakorolt negatív hatást csökkentő beruházások támogatását.

„Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások” intézkedés esetében a MAHOP kiemeli a támogatható tevékenységek között az olyan zárt haltermelő-rendszerek fejlesztésének elősegítését, ahol a halakat zárt recirkulációs rendszerekben termelik, ezzel jelentősen csökkentve a vízhasználatot.

„Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása” intézkedés keretében kiadott támogatói okiratok száma: 77 db

Megítélt támogatás összege: 3.154.571.412 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 1.981.401.824 Ft (támogatási előleggel együtt)

„A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése” intézkedés keretében kiadott támogatói okiratok száma: 8 db

Megítélt támogatás összege: 1.166.698.666 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 474.550.946 Ft (támogatási előleggel együtt)

„Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások” intézkedés keretében kiadott támogatói okiratok száma: 78 db

Megítélt támogatás összege: 1.087.215.058 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 1.087.215.056 Ft

3. A vizek állapotának fokozatos javítása, a fenntartható jó állapot elérésére

A MAHOP a „Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ívási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását” intézkedés keretében megvalósuló projektekkel hozzájárul a vízfolyások ökológiai állapotának és a vízminőség javításához, ami összhangban van a VKI célkitűzéseivel.

A MAHOP továbbá az előző pontban írtak alapján támogatja a haltermelő létesítményekből elfolyó víz szervesanyag-tartalmának innovatív víztisztító technológiák alkalmazásán keresztül csökkentését, valamint a meglévő halastavak iszapjának eltávolítását vagy az iszaplerakódás megelőzését célzó beruházásokat, így az erre irányuló intézkedésekkel szintén szinergia mutatható ki.

A „Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ívási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását” intézkedés keretében kiadott támogatói okiratok száma: 12 db

Megítélt támogatás összege: 796.700.096 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 666.446.069 Ft (támogatási előleggel együtt)

7. Éves Fejlesztési Keret

A MAHOP Éves Fejlesztési Keretének¹ (a továbbiakban: ÉFK) 7. módosításának ismertetése

1. A 2014–2020 közötti programozási időszakra vonatkozó indikatív támogatási keretösszegekről szóló 1135/2019. (III. 18.) Korm. határozatban elfogadásra került a MAHOP árfolyamváltással módosított indikatív támogatási keretösszege, amelynek következtében a MAHOP forráske-rete 16,6 Mrd Ft keretösszegekről 20,527 Mrd Ft keretösszegre emelkedett.
2. Megtörtént a már megjelent felhívások keretének módosítása, valamint az időközben lezárt felhívások esetében le nem kötött források újbóli kihelyezése, a 2018. decemberi ÉFK módosítást követően jelentkező forrásátcsoportosítási igények figyelembe vételével.

Az IH az árfolyamváltás átvezetése során figyelembe vette a MAHOP végrehajtását szolgáló szakmai igényeket, így az árfolyamnyereség a MAHOP-5.3.2-2016 számú felhívás kivételével minden kiemelt, és még pályázható standard felhívás esetében átvezetésre került; ugyanakkor a standard eljárásrendben meghirdetett felhívások keretében kiadott támogatói okiratokat a módosítások nem érintették.

Szükségessé vált továbbá az IH-hoz beérkezett ágazati igényekre tekintettel a MAHOP-2.3-2016 számú felhívás esetében a rendelkezésre álló forráske-rete árfolyamnyereséggel és átcsoportosított forrásokkal történő emelésén kívül további 3 Mrd Ft-tal történő megemelése a nemzeti költségvetés terhére. A 3 Mrd Ft többlettámogatási igény nemzeti költségvetésből történő finanszírozásának a Kormány-előterjesztésben megfogalmazott két lehetséges formája:

A.) Feltéve, hogy az adott előirányzat teljes összegben felhasználásra kerül, ezért ezen többlet kiadások fedezete az európai uniós bevételek zavartalan lehívása érdekében a kedvezményezettek javára – az Európai uniós programokhoz kapcsolódó tartalék előirányzatként előre nem látható kiadások finanszírozásaként – az Uniós fejlesztések fejezetbe tartozó fejezeti kezelésű előirányzatok

¹ A Magyar Halgazdálkodási Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1056/2016. (II. 17.) Korm. határozat (a továbbiakban: 1056/2016. Korm. határozat)

felhasználásának rendjéről szóló 549/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 6. § (1) bekezdés c) pontja alapján a XIX. Uniós fejlesztések fejezet Vidékfejlesztési Program előirányzat hazai társfinanszírozáson felüli felhasználásával biztosítható.

B.) A Kvtv. 1. melléklet XXII. Miniszterelnöki Kormányiroda fejezet, 21. Központi kezelésű előirányzatok cím, 4. Központi tartalékok alcím, 1. Rendkívüli kormányzati intézkedések jogcímcsoport terhére történő átcsoportosítással. a Kvtv. 1. melléklet XIX. Uniós fejlesztések fejezet, 2. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím 12. Vidékfejlesztési és halászati programok 2014-2020 alcím, 4. Magyar Halgazdálkodási Operatív Program jogcímcsoport javára a Magyar Halgazdálkodási Operatív Programban meghirdetett MAHOP-2.3-2016 azonosító számú, „A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése” című felhívás tekintetében az IH által támogatott támogatási kérelmek finanszírozásának biztosítására.

A fentiek engedélyezésével a MAHOP keretében összesen 20,527 Mrd Ft forrás érhető el.

2. Az intézményrendszer működésének értékelése

1. Értékelési fókuszterület indoklása

A támogatási intézményrendszer felépítése és működése meghatározó fontosságú a pályázatok hatékony elbírálása, a támogatások biztosítása és a teljesítés monitorozása szempontjából egyaránt. A támogatási intézményrendszer hatékony működésének biztosítása érdekében folyamatos visszacsatolásra van szükség.

Értékelés típusa: intézményi értékelés

Kapcsolódó intézkedések

Az intézményrendszer működése valamennyi MAHOP intézkedésre hatással van.

Értékelési módszerek

Tervezett értékelési módszerek:

- A támogatási intézményrendszeri folyamatok értékelése.
- Az Európai Bizottság által elvégzett audit vizsgálatok ellenőrzési jelentéseinek elemzése.
- Az audit hatóság által elvégzett rendszerellenőrzések, tematikus ellenőrzések és mintavételes ellenőrzések ellenőrző jelentéseinek vizsgálata.

Az intézményrendszer értékelése az alábbi módszerek kombinációjával történik:

- minőségi vizsgálatok: mélyinterjúk az IH tagjaival
- a többi fókuszterület értékelése során gyűjtött primer és szekunder adatok eredményességi elemzése

Adatforrások

- az IH-tól gyűjtött információ a MAHOP végrehajtására vonatkozóan, beleértve az Éves Végrehajtási Jelentésekben (a továbbiakban: ÉVJ), az értékelésekben, az audit megállapításokban és más releváns dokumentumokban foglalt információkat
- a minőségi és mennyiségi vizsgálatok során kapott primer és szekunder adatok

2. Az intézményrendszer bemutatása

*Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 174. cikke alapján az Unió törekszik a **gazdasági, társadalmi és területi kohézió** erősítése érdekében a **különböző régiók fejlettségi szintje közötti egyenlőtlenségek** és a legkedvezőtlenebb helyzetű régiók vagy szigetek lemaradásának **csökkentésére**, és kiemelt figyelmet kell fordítani a vidéki térségekre, az ipari átalakulás által érintett térségekre és a súlyos és tartós természeti vagy demográfiai hátrányban lévő régiókra.*

Az 1303/2013/EU rendelet (2) preambulumbekzdése alapján a koordináció javítása és a kohéziós politika keretében támogatást nyújtó alapok – többek között az ETHA keretében megosztott irányítás szerint finanszírozott intézkedések – működésének összehangolása érdekében közös rendelkezéseket kell megállapítani ezekre az alapokra, az ESB-alapokra vonatkozóan. Az 1303/2013/EU rendelet határozza meg az ESB-alapokra alkalmazandó közös rendelkezéseket, melynek 4. cikke alapján általános elvként fogalmazódik meg, hogy az **ESB-alapok** a nemzeti, regionális és helyi támogatásokat kiegészítő többéves programokon keresztül, az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó uniós stratégia, valamint a Szerződéseken alapuló célkitűzései – beleértve a **gazdasági, társadalmi és területi kohézió** – szerinti, alapspecifikus küldetések végrehajtása érdekében **nyújtanak támogatást**. Általános elv továbbá az is, hogy a **tagállamok és az általuk erre a célra kijelölt szervezetek felelőssége a programok elkészítése és végrehajtása, valamint feladataik elvégzése**, e rendelettel és az alapspecifikus szabályokkal összhangban. A hatóságok kijelöléséről az 1303/2013/EU rendelet 123. cikke szerint valamennyi tagállam minden egyes operatív program esetében gondoskodik.

Közösségi szinten az 1303/2013/EU rendelet hazai vonatkozásban – a közösségi jogszabályt alapul véve – a 2014–2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 272/2014. Korm. rendelet) határozza meg a fejlesztéspolitikai intézményrendszer szereplőinek feladatkörét. Magyarországon valamennyi operatív program esetében a **hazai fejlesztéspolitikai intézményrendszer** biztosítja az intézkedések szabályszerű végrehajtását, az uniós források Európai Bizottságtól történő lehívását és a forrásokkal való elszámolást. Ide tartozik a koordináló szervezet, az irányító hatóság, az igazoló hatóság, illetve az audit hatóság.

a) Koordináló szervezet

Az 1303/2013/EU rendelet 123. cikk (8) bekezdése alapján a **koordináló szervezet** feladata az Európai Bizottsággal való kapcsolattartás és az Európai Bizottság tájékoztatása, az egyéb érintett kijelölt szervezetek tevékenységének koordinálása, valamint az alkalmazandó jog összehangolt alkalmazásának előmozdítása.

A fejlesztéspolitikai intézményrendszer központi szereplője a Kormány és az irányító hatóságok között elhelyezkedő koordináló szervezet, amely a Kormány fejlesztéspolitikai döntéseit készíti elő, továbbá valamennyi, a minisztériumok alá rendelt, európai uniós forrásokból megvalósuló operatív program összhangját biztosítja.

Feladatait részletesen a 272/2014. Korm. rendelet 8-14. §-a tartalmazza. A kijelölt koordináló szervezet az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter által vezetett minisztérium.

A koordináló szervezet látja el az operatív programok végrehajtásának koordinációs feladatait, biztosítja a fejlesztéspolitikai intézményrendszerre vonatkozó joganyag egységes alkalmazását és az irányító hatóságok egységes végrehajtási tevékenységét.

A koordináló szervezet feladatkörét 2018. május 22-éig a Miniszterelnökség, ezt követően pedig az Innovációs és Technológiai Minisztérium (a továbbiakban: ITM) látta el. *A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet módosításáról szóló 536/2020. (XII. 1.) Korm. rendelet* alapján 2021. január 1. napjától ismét a Miniszterelnökséget vezető miniszter a felelős az európai uniós források felhasználásáért.

A közbeszerzések szabályosságának ellenőrzését továbbra is a Miniszterelnökség végzi.

b) Irányító Hatóság

Az 1303/2013/EU rendelet 125. cikke alapján az irányító hatóság felelős az operatív programoknak a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvével összhangban történő végrehajtásáért.

Az irányító hatóság legfőbb feladata az operatív program irányítása, a műveletek kiválasztása, a program pénzügyi irányítása és kontrollja, valamint a hitelesítés, vagyis a folyamatba épített – dokumentum alapú és helyszíni – ellenőrzések elvégzése.

Az IH 2018. május 22. napjával a Miniszterelnökségtől átkerült az Agrárminisztérium irányítása alá, és a Vidékfejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkárság látja el az irányító hatósági feladatokat.

Feladatait részletesen a 272/2014. Korm. rendelet 20-21. és 24. §-ai tartalmazza. Az Agrárminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzata, az *Agrárminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról* szóló 10/2019. (XII. 30.) AM utasítás (a továbbiakban: Szervezeti és Működési Szabályzat, módosította az agrárminiszter 5/2020. (VI. 30.) AM utasítása) alapján az irányító hatóság fejlesztéspolitikai, kodifikációs, koordinációs feladatokat, európai uniós és nemzetközi feladatokat, illetve funkcionális feladatokat végez.

Az IH vezetője a hatályos Szervezeti és Működési Szabályzat alapján a vidékfejlesztési programok végrehajtásáért felelős helyettes államtitkár. Az IH vezetőjének munkáját az Irányító Hatósági Főosztály alatt működő Halászati Alapok Osztály segíti.

Az IH feladatai egy részét **közreműködő szervezetre, a Magyar Államkincstárra ruházta át**, a 2017. május 9. napján, **a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Irányító Hatósága és a Magyar Államkincstár, mint Közreműködő Szervezet között megkötött Közreműködő Szervezeti Megállapodás** (a továbbiakban: Közreműködő Szervezeti Megállapodás) **szerint**. A Közreműködő Szervezeti Megállapodásban elkülönítésre kerültek az IH és a Közreműködő Szervezet (a továbbiakban: KSZ) feladatai. Az IH főbb feladatai a felhívások előkészítése, a támogatási jogviszonyt keletkeztető döntések meghozatala standard és kiemelt eljárásrendben, kommunikáció a támogatást igénylők, kedvezményezettek felé, a szükséges adatszolgáltatás a KSZ részére, adatszolgáltatás az Európai Bizottság felé, továbbá a KSZ-re delegált feladatok ellenőrzése.

A MAHOP Rendszerleírás 2.2 fejezete alapján az IH feladatait az Irányító Hatósági Főosztály Halászati Alapok Osztály 6 fővel, az Irányító Hatósági Főosztály Monitoring Osztály 1 fővel, továbbá a Forrásgazdálkodási Főosztály 3 fővel végzi.

c) Közreműködő Szervezet

Az 1303/2013/EU rendelet 123. cikk (6) bekezdése alapján a tagállam egy vagy több közreműködő szervezetet jelölhet ki abból a célból, hogy az irányító hatóság vagy az igazoló hatóság bizonyos feladatait annak felelősségére végezze. Az irányító hatóság vagy az igazoló hatóság és a közreműködő szervezetek közötti feladatmegosztásra vonatkozó szabályokat írásban kell rögzíteni.

A KSZ főbb feladatai a támogatási kérelmek jogosultsági ellenőrzése, előzetes helyszíni szemle lefolytatása, standard eljárásrendben a támogatói okirat összeállítása, standard és kiemelt eljárásrendben az előleg és a kifizetési igénylések dokumentum alapú ellenőrzése, helyszíni ellenőrzés, a támogatási előlegek és a támogatások kifizetése, követeléskezelési, kifogáskezelési feladatok elvégzése, a projektek zárásával kapcsolatos és a fenntartási időszak alatt elvégzendő feladatok végzése standard és kiemelt eljárásrendben, illetve rendszeres adatszolgáltatás az IH felé.

Az IH Felügyeleti Szabályzattal rendelkezik az IH által a KSZ-re hivatalosan átruházott feladatok végrehajtásának ellenőrzésére vonatkozóan. Az IH 2019. január 30-án végzett felügyeleti ellenőrzést a KSZ feladatellátását illetően. Az ellenőrzésről készített feljegyzés alapján megállapítható, hogy a KSZ a megállapodásban szereplő feladatokat pontosan és szabályszerűen elvégezte, a megfelelő adatokat a monitoring és információs rendszerben rögzítette.

Az IH tájékoztatása alapján a KSZ-nél 36 fő végzi a MAHOP-pal kapcsolatos feladatokat.

d) Monitoring Bizottság

Az 1303/2013/EU rendelet 47. cikke alapján az operatív program elfogadásáról szóló határozatról megküldött értesítést követő három hónapon belül a tagállam a program végrehajtását monitoring alá vonó bizottságot, ún. monitoring bizottságot hoz létre. Az MB évente legalább egyszer ülésezik. A rendelet 49. és 56. cikkei alapján az MB felülvizsgálja az operatív program végrehajtását és a célkitűzései elérésének előrehaladását, továbbá észrevételeket tehet az IH számára a program végrehajtása és értékelése tekintetében.

Az MB a partnerségre épít, bevonva a végrehajtásba az érintett tagállami hatóságokat, az illetékes regionális és helyi hatóságokat, gazdasági és szociális partnereket, továbbá a civil társadalmat képviselő érintett szervezeteket.

Az MB feladatait a MAHOP Monitoring Bizottság ügyrendje határozza meg. Az ügyrend az 1303/2013/EU rendeletben rögzített feladatokat tartalmazza. Az MB titkársági feladatait az IH végzi. Az MB a 2020. évben egy alkalommal ülésezett, a tavaszra tervezett ülés a COVID-19 járvány miatt nem került megrendezésre:

- 2020. november 5., Budapest

A pandémiára tekintettel az Európai Bizottság, valamint az MB tagjainak egy része online videokonferencia keretében csatlakozott az MB üléshez.

e) Audit Hatóság

Az 1303/2013/EU rendelet 127. cikke szerint az audit hatóság elvégzi az operatív program irányítási és kontrollrendszere megfelelő működésének és a műveletek egy megfelelő mintájának auditjait, elkészíti az auditvéleményt és az auditok során tett fő megállapításokat tartalmazó kontrolljelentést.

A 272/2014. Korm. rendelet 16. §-a alapján az audit hatóság folytatja le az 1303/2013/EU rendeletnek megfelelően a kijelölési kritériumok teljesülésének értékelését, elkészíti az audit stratégiát, elvégzi a rendszerellenőrzéseket, a projektek mintavételes ellenőrzését, illetve az éves elszámolások vizsgálatát. Az audit hatóság tevékenysége során funkcionális függetlenséggel rendelkezik. Az AH feladatait az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság (a továbbiakban: AH) látja el.

f) Igazoló Hatóság

Az 1303/2013/EU rendelet 126. cikke alapján az igazoló hatóság felelősségi körébe tartozik a kifizetési kérelmek elkészítése, azok megbízhatóságának igazolása és benyújtása az Európai Bizottságnak, valamint a beszámolók teljességének, pontosságának, hitelességének és jogszerűségének igazolása.

A 272/2014. Korm. rendelet 17. §-a szerint az igazoló hatóság feladatai a költségnyilatkozatok számszaki pontosságának és megbízhatóságának igazolása, az átutalás igénylési dokumentáció összeállí-



tása, annak benyújtása az Európai Bizottság részére, a költségek megfelelőségének ellenőrzése érdekében tényfeltáró vizsgálatok végzése, az adminisztratív hibák és szabálytalanságok következtében szükségessé váló pénzügyi korrekciók végrehajtása, az éves beszámoló összeállítása, a beszámolók teljességének, pontosságának, hitelességének és megfelelőségének igazolása.

Az igazoló hatóság feladatait a Magyar Államkincstár (a továbbiakban: IgH) végzi. A Magyar Államkincstár szervezetén belül az igazoló hatósági feladatokat az EU Támogatások Elszámolási Főosztály, illetve az EU Támogatások Szabályossági Főosztály látja el. Az igazoló hatóság belső ellenőrzését a Magyar Államkincstár Ellenőrzési Igazgatósága folytatja le.

3. A Módszertanban meghatározott, az intézményrendszer működési mechanizmusait feltáró kérdések:

- **Megfelelően elősegítik-e az alkalmazott eljárások és az intézményrendszer a MAHOP-ban megfogalmazott célkitűzések elérését?**

A MAHOP összeállítása során mind a potenciális kedvezményezettek, mind a hatóságok részéről megfogalmazódott az adminisztratív terhek csökkentésének igénye. Ennek, valamint a támogatások gyors kifizetése érdekében került kifejlesztésre a Fejlesztéspolitikai Adatbázis és Információs Rendszer [(FAIR) – Európai Unió Programok Rendszere (EUPR) és Elektronikus Pályázó Tájékoztató és Kommunikációs rendszer (EPTK)], azonban ezen igények a gyakorlatban – az Európai Bizottság által felülvizsgált, jóváhagyott kiválasztási kritériumok összeállításával, a támogatási kérelmek állami projektértékelők segítségével történő tartalmi értékelésével, az egységes monitoring és információs rendszer alkalmazásával – az egyszerűsítés célkitűzésével csak megnehezítették a végrehajtást.

A monitoring és információs rendszerben lefolytatható valamennyi eljárás lépésről lépésre rögzítésre került a 272/2014. Korm. rendeletben. A rendelkezések az 1303/2013/EU rendelet előírásait veszik figyelembe, ezzel meghatározzák a hatóságok feladatainak ellátását.

A támogatói és a pályázói oldal elektronikusan megfelelő módon összekötésre került, így a kétirányú kommunikációnak segítenie kellene az adminisztratív ügyek intézését. Ennek ellenére az IH tájékoztatása alapján még mindig számos esetben szükséges volt adatjavítás, hibajavítás az adminisztratív folyamatok gördülékeny végrehajtása érdekében. A rendszer jelenleg még mindig nincsen minden, a végrehajtás szempontjából fontos lépésre vonatkozóan lefejlesztve, a fejlesztések folyamatosak, pl. az IH tájékoztatása alapján csak a 2020. évben került élesítésre a monitoring és információs rendszer követeléskezelés és monitoring moduljainak a fejlesztése, ezáltal csak 2020-tól vált lehetővé a követelések teljesülésének nyomonkövetése az informatikai rendszerben.

A támogatási kérelmek elbírálását illetően előnyös a felhívások folyamatos nyitva tartása és a szakaszos elbírálás intézménye. Ez a támogatást igénylőt a támogatási kérelem adott szakaszban történő mihamarabbi benyújtására sarkallja, a hatóság pedig egy időpontban kezdheti el a szakaszban beérkező pályázatok elbírálását. A gyakorlati tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy a szakaszos elbírálás kezdete nem jelenti automatikusan valamennyi, egy szakaszban beérkezett támogatási kérelem

esetén a döntések egyidejű meghozatalát, ugyanis a döntés elbírálás folyamatában jelentős különbségek adódhatnak.

Az elektronikus úton történő pályáztatás az ágazati visszajelzések alapján továbbra is nehézséget okoz. Javasolt a kedvezményezettek célzott tájékoztatása az elektronikus felület gyakorlati kezelésével kapcsolatosan, Technikai Segítségnyújtás forrás bevonásával.

Az elhúzódó jogosultsági értékelések tapasztalataira támaszkodva a következő 2021-2027-es programozási időszakban javasolt a Közreműködő Szervezet létszámának további növelése, a munkatársak motiválása, Technikai Segítségnyújtás forrás bevonásával.

Amennyiben a létszám bővítésre nincs lehetőség, akkor javasolt megvizsgálni az értékelések ki-szervezésének lehetőségét a projektek kiválasztási folyamatainak meggyorsítása érdekében, Technikai Segítségnyújtás forrás bevonásával. A jelen ciklus tapasztalataira támaszkodva a következő 2021-2027-es programozási időszakban javasolt konkrét lépéseket tenni az állami projektértékelői rendszer működésének meggyorsítása érdekében, akár Technikai Segítségnyújtás forrás bevonásával.

Az állami projektértékelés folyamatba emelése továbbra is meghosszabbítja a támogatási kérelmek elbírálásának határidejét, bár az IH tájékoztatása alapján az elmúlt évben jelentősen meggyorsult az állami értékelői rendszer működése.

Az IH tájékoztatása alapján a rendszerben még mindig lassú folyamatnak tekinthető az ÉFK módosítása, továbbá esetenként az a folyamat is, amikor egy közjogi szerv költségnövekmény igényrel fordul az IH. Ezek a folyamatok azért haladnak lassan, mert végső lépésként a Kormány döntését igénylik.

A fejlesztéspolitikai intézményrendszer keretében a MAHOP végrehajtásának meghatározó szereplői az IH, a KSZ, az AH és az IgH.

Az IH és a KSZ végzi a támogatási kérelmek és a kifizetési kérelmek feldolgozását, a támogatások kifizetését és a projekt megvalósítás nyomon követését. Az AH felel a program szabályszerű működésének ellenőrzéséért, annak érdekében, hogy az Európai Bizottságtól csak a szabályos kifizetések alapján történjen forrásle hívás. Az IgH készíti elő az Európai Bizottság felé benyújtandó kifizetési kérelmeket és felel azok megbízhatóságáért. Az IH, de leginkább a KSZ esetében a feladatok gyorsabb elvégzése érdekében szükséges lenne a humán erő-kapacitás növelése, de összességében megállapítható, hogy az intézményrendszer a MAHOP-ban megfogalmazott célkitűzések elérését elősegíti.

Az uniós szabályozást tekintve a MAHOP-ban megfogalmazott célkitűzések elérését segíti az uniós források lehívására vonatkozó n+3 szabály, ami a programozási időszak valamennyi évében jelentős nyomást helyez az IH-ra, az adott évre vonatkozó pénzügyi keret kifizetési kötelezettségével.

Külső szervek által elvégzett ellenőrzések 2020. évben

1. AH által a 2020. évben elvégzett auditok

i. A 2020. évi rendszerellenőrzés célja, megállapításai, következtetései

Az AH által 2020. évben végzett **rendszerellenőrzés** tárgya a 2014-2020 közötti támogatási periódus valamennyi operatív programjára (EFOP, GINOP, IKOP, KEHOP, KÖFOP, MAHOP, RSZTOP, TOP, VEKOP) kiterjedő, 1303/2013/EU rendelet 127. cikk (1) bekezdés szerinti, illetve – az RSZTOP esetében – a 223/2014/EU rendelet 34. cikk (1) bekezdése szerinti követelmények ellenőrzése.

Az AH az Európai Bizottság EGESIF_14-0010 sz. rendszerértékelési útmutatójában foglaltak alapján folytatta le a rendszerellenőrzést és végezte el az irányítási- és kontrollrendszerek értékelését. Az ellenőrzés kiemelt tárgyát az IH-k vonatkozásában a megfelelő ellenőrzési nyomvonal biztosítása képezte, melynek szabályozása és gyakorlati megvalósítása a központi előírások és informatikai nyilvántartási rendszer miatt alapvetően egységesnek tekinthető, ezért az AH egy közös, átfogó ellenőrzést folytatott le valamennyi operatív programra vonatkozóan. Az egyes szervezetek besorolására és az operatív program szintű rendszerértékelésekre valamennyi program esetében elkülönítetten került sor.

Az értékelés valamennyi főkövetelmény és értékelési kritérium tekintetében kiterjedt a központi és szervezeti szabályozási háttér és a korábbi rendszervizsgálatok alapján tett intézkedések áttekintésére, azok nyomon követésére (a szabálytalanságok/korrekciós intézkedések kivételével, mivel azokat az éves elszámolás audit keretében már elvégezte az AH).

Az ellenőrzés részletesen vizsgálta az irányító hatóságok és a közreműködő szervezetek tekintetében a megfelelő ellenőrzési nyomvonal biztosítására vonatkozó 5. főkövetelményt, valamennyi kulcsfontosságú főkövetelmény lefedése érdekében. A főkövetelmény értékelésére a kapcsolódó eljárások tesztelése és a működésre vonatkozó horizontális követelményeknek való megfelelés értékelése alapján került sor.

Az IgH-t érintően a korábban még nem kiválasztott, az EGESIF_14-0010 útmutató szerinti 10. (a kifizetési kérelmek elkészítésére és benyújtására vonatkozó megfelelő eljárások) főkövetelmény képezte az ellenőrzés tárgyát. A vizsgálat kiterjedt az IgH által vezetett nyilvántartások, a tényfeltáró vizsgálatok és látogatások, valamint a hitelesítési jelentések feldolgozásának értékelésére. Az AH áttekintette az IgH szabályzatait és a költségnyilatkozatok összeállításához lefolytatott egyeztetések folyamatát. A vizsgálat magában foglalta továbbá a korábbi rendszervizsgálatok IgH-ra vonatkozó nyitott megállapításainak nyomon követését, valamint az irányítási és kontrollrendszer változásainak értékelését.

Az AH a 2020. évi rendszerellenőrzés megállapításait 2021. január 12. napján adta ki az EUTAF-V/00031/16/2020. iktatószámú ellenőrzési jelentésében:

- a) operatív program-specifikus szabályozók
- Az IH rendelkezik az ITM sablonoknak megfelelő ellenőrzési nyomvonalakkal. A jelenleg hatályban lévő ellenőrzési nyomvonalak legutóbb 2018 júniusában kerültek módosításra. Az IH vezető általi formális kiadásukra, jóváhagyásukra nem került sor. Az irányítási és kontrollrendszer leírása nem teljes.
 - Az Agrárminisztérium iratkezelési szabályzatában (a földművelésügyi miniszter 14/B/2015. (XII. 8.) utasítása) nincs pontos utalás arra, hogy az uniós támogatásból megvalósuló projektek esetében a dokumentálást, iratmegőrzést, selejtezést és az iktatást, elektronikus nyilvántartást más jogszabályok szabályozzák.
 - A 73/2019. sz. Elnöki Utasítással kiadott a Magyar Államkincstár Egyedi Iratkezelési Szabályzat 1. mellékletében található Irattári terv nem tartalmazza teljeskörűen a Magyar Államkincstár által ellátott feladatok (MAHOP KSz) végrehajtása során keletkezett dokumentumok megőrzési kötelezettségét.

b) tesztelemek

- A vizsgált projektek kifizetés igénylései esetében a KI ellenőrzési lista 5. kérdésének „megfelelt” válasza mellett az EUPR nem tartalmazta a közbeszerzési eljárás EMIR ellenőrzésének azonosító számát.
- A helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyv az indikátorok, illetve a mérföldkövek teljesülésének, valamint a környezeti fenntarthatósági vállalások betartásának vizsgálatára vonatkozóan nem tartalmaz kérdést.
- A vizsgált projekt tekintetében az EUPR/ Szerződések/ Fenntartási jelentések modulban az 1. sz. Fenntartási jelentés mellékleteiben a fenntartási jelentés alátámasztó dokumentumai nem kerültek feltöltésre.

c) közbeszerzési tesztelemek

- A vizsgált projekt esetében a közbeszerzési eljárás megindítása szerinti évet megelőző naptári évre vonatkozó közbeszerzési terv az EUPR/EMIR dokumentumtárába nem került feltöltésre. A közbeszerzési terv az EKR rendszer nyilvános adatbázisában megtalálható. A hiányosság adminisztratív jellegű hiányosságnak tekintendő, tekintettel, hogy annak nincs hatása a közbeszerzési eljárás megfelelőségének értékelésére.

További intézkedést nem igénylő javaslat nem került megfogalmazásra. Az IH a megfogalmazott ajánlásoknak eleget tett.

ii. A 2019-2020-as számviteli év ellenőrzése

a) Mintavételes ellenőrzések

Az AH által végzett, a 272/2014. Korm. rendelet 189. § alapján, valamint az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóságról szóló 210/2010 (VI.30.) Korm. rendelet 3A. §-a alapján két ütemben összesen **13 db kiválasztott projekt mintavételes ellenőrzését** végezte.

Az ellenőrzés célja annak megállapítása, hogy az ellenőrzés tárgyát képező kifizetési igénylés(ek) keretében felmerült, a 2018. július 1. és a 2019. július 25. közötti időszakban az Európai Bizottság felé elszámolásra benyújtott költségek szabályszerűek voltak-e, továbbá a projekt végrehajtása megfelelt-e a vonatkozó jogszabályokban, belső eljárásrendekben és a támogatási szerződésben előírtaknak, illetve az ellenőrzési nyomvonalnak.

Az AH által végzett ellenőrzések 2020. november 25. napjával lezárultak. Az IH tájékoztatása alapján a vizsgált projektek tekintetében két esetben került sor pénzügyi korrekciót tartalmazó megállapítás megfogalmazására.

b) Tematikus indikátor audit

Az ellenőrzés tárgya a 2018. évi tematikus indikátor audit és a releváns, az Európai bizottság által lefolytatott ellenőrzések nyomkövetése, továbbá a 2018. évi ÉVJ (2019. évi) összeállításának, benyújtásának vizsgálata, az ÉVJ eredményességmérési keret output indikátorainak 2020. március 31-i előrehaladásának értékelése, továbbá az EUB Ref. Ares(2019)7407718 - 02/12/2019 sz. levelében foglalt konzisztencia szűrési eredmények vizsgálata. Az AH emellett elvégezte a MAHOP indikátor jelentési rendszer vizsgálatát is.

Az ellenőrzés általános célja a 2018. évi ellenőrzés által javasolt intézkedések megvalósulásának nyomkövetése, az Európai Bizottság által végzett ESF konzisztencia szűrések eredményének értékelése, illetve a MAHOP program esetében ésszerű bizonyosság megszerzése arra vonatkozóan, hogy az ellenőrzött operatív program irányítási és kontrollrendszere megbízható adatokat szolgáltat-e a mutatókról az Európai Bizottságnak, valamint az eredményességmérési keret output indikátorok előrehaladásának értékelése.

Az audit megállapításai:

Az AH megállapította, hogy az ÉVJ összeállítási folyamata megfelelő, megtörtént a feladatkörök szétválasztása, valamint a jelentéstételi és nyomon követési rendszerek is rendelkezésre állnak, azonban nehezíti a szabályozás átláthatóságát, hogy a vizsgált időszakban az IH nem rendelkezett eljárásrenddel az indikátorok és az éves jelentések elkészítése vonatkozásában. Az AH kockázatot hordozó hiányosságként állapította meg, hogy nem voltak indikátordefiníciós adatlapok, így a kedvezményezettek megfelelő tájékoztatása nem valósult meg teljes körűen.

Az IH működése az indikátorok dokumentum-alapú és folyamatba épített ellenőrzése terén a vizsgált időszakban intenzív fejlesztésre szorult, ugyanakkor a 2018. évi ÉVJ adatminőségét ez korlátozottan befolyásolta.

Az AH megállapításainak megfelelően az indikátor eljárásrend kiegészítésre került, különös tekintettel a tényértékek és fenntartási időszak alatti értékek szűrésére, az adatok gyűjtésére, hitelesítésére, aggregálására és kezelésére vonatkozó lépésekre. A külső adatszolgáltatók informatikai rendszerével kapcsolatban az ITM által kiadott útmutatónak megfelelő adatminőségi jelentés rendszeres bekérése megvalósult, ez alapján a szükséges megfelelőségi vizsgálatok lefolytatásra kerültek.

Az IH kidolgozta a projekt pénzügyi befejezését követő, fenntartási időszak alatti indikátor ellenőrzési (dokumentumalapú, valamint helyszíni) módszertanát, és gondoskodott a felhívásokhoz kapcsolódó indikátordefiníciós adatlapok (egyértelmű definíció, számítási módszertan megadása, bázisérték, beszámolási időszak, beszámolás dátuma, alátámasztó dokumentumok) létrehozásáról, ezek a kedvezményezettek felé is továbbításra kerültek.

c) **Negatív tételek mintavételes ellenőrzése**

A MAHOP-ra vonatkozóan a 2019. július 1. – 2020. június 30. közötti számviteli évben költségnyilatkozatba került negatív tételek 1303/2013/EU rendelet 127. cikke szerinti mintavételes ellenőrzésének eredményéről készített, EUTAF-VIII/00057/005/2020. iktatószámú, 2020. december 12-én megküldött tájékoztató levélben foglaltak alapján **javaslat megfogalmazásával járó hiba, hiányosság, illetve szabálytalanság megállapítására nem került sor.**

2. Az IgH által elvégzett tényfeltáró vizsgálatok célja, megállapításai, következtetései

Az IgH 2020. évben négy alkalommal végzett tényfeltáró vizsgálatot a 272/2014. Korm. rendelet 141. § (4) bekezdése alapján a költségigazolás alátámasztása érdekében. Az elvégzett tényfeltáró vizsgálat típusa három esetben mintavételes ellenőrzés, egy esetben tematikus ellenőrzés volt.

i. A tematikus ellenőrzés

Témája: A 2014-20-as időszakban lefolytatott tényfeltáró vizsgálatok áttekintése, a jelentésekben megfogalmazott javaslatokra benyújtott, IH által vállalt intézkedések teljesülésének nyomon követése, ellenőrzése.

Megállapítások:

Az IgH a tényfeltáró vizsgálat során hibát, hiányosságot nem állapított meg.

A vizsgált időszak a 2019. július 1-jétől 2020. június 30-ig tartó számviteli év III- és IV. negyedéve, valamint a 2020. július 1-jétől 2021. június 30-ig tartó számviteli év I- és II. negyedéve volt.

A vizsgálat célja a FAIR EUPR-ben rögzített adatok valódiságának és pontosságának, valamint az alátámasztó dokumentumok rendelkezésre állásának megállapítása. A tényfeltáró vizsgálat az elszámoló bizonylatokhoz, előlegekhez kapcsolódóan a dokumentum alapú és a monitoring és információs rendszerben rögzített adatok egyezőségének, valamint az adatbevitel és feldolgozás szabályszerűségének, továbbá a kapcsolódó dokumentumok EUPR-ben való elérhetőségének ellenőrzését végezte.

ii. Tényfeltáró vizsgálat

A tényfeltáró vizsgálat keretében ellenőrzésre került, hogy rendelkezésre állnak-e az EUPR Dokumentumtárában a költségek alátámasztására szolgáló dokumentumok (számla, teljesítésigazolás, bankszámlakivonat), a kiválasztott projektekhez tartozó hatályos támogatási szerződések - különös tekintettel azokra a mellékletekre, amelyek a projekt költségvetését, valamint összes forrását tartalmazzák - és vállalkozási szerződések, valamint, hogy ezek adatai megegyeznek-e a rendszerben szereplő adatokkal.

Az igazoló hatóság megvizsgálta, hogy az EUPR-ben az elszámoló bizonylatok összekötésre kerültek-e a megfelelő vállalkozási szerződéssel.

Az ellenőrzés keretében áttekintésre került, hogy a helyszíni ellenőrzések a jogszabályokban előírtaknak és a helyszíni ellenőrzési tervben foglaltaknak megfelelően megvalósultak-e, a lezárt státuszú helyszíni ellenőrzések EUPR-ben szereplő adatai összhangban vannak-e a helyszíni ellenőrzés jegyzőkönyvében szereplő adatokkal.

A tényfeltáró és mintavételes vizsgálatok megállapításait illetően **az IH a KSZ közreműködésével minden esetben intézkedési tervet fogalmazott meg az IgH által megfogalmazott javaslatok figyelembevételével.**

3. Az Európai Bizottság által elvégzett audit vizsgálatok célja, megállapításai, következtései

2020. évben nem került sor az Európai Bizottsági audit vizsgálat lefolytatására.

- ***Vannak-e a MAHOP végrehajtását és hatékonyságát negatívan befolyásoló intézményi vagy eljárási tényezők?***

Az 508/2014/EU rendelet késői elfogadása valamennyi tagállam operatív programjának végrehajtásában késedelmet okozott. Az 508/2014/EU rendelet 2014. május 15-étől hatályos, a MAHOP pedig 2015. december 7-én került az Európai Bizottság által elfogadásra.

A végrehajtás eljárásrendje bonyolult a halászati szektor számára, a rendelkezések nem tükrözik az egyszerű szabályozást, adminisztratív terhek nehezítik az uniós források lehívását.

A támogatási kérelmek elbírálása a kezdeti nehézségeken túl még mindig hosszadalmas folyamat, akár egy évig is elhúzódhat a számos ellenőrzési, jóváhagyási és visszacsatolási pont alkalmazása következtében.

Megállapítható, hogy a kezdeti lemaradás behozhatatlan késedelmet jelent. Az operatív program végrehajtására rendelkezésre álló 8 évből 5 eltelt. A kötelezettségvállalás állománya a program félidején 12,492 Mrd Ft, ami 60,86%-os arányt mutat.

A kifizetések elmaradása kis mértékben csökkent a vizsgált időszakban. Támogatási előlegként 5.065.702.192 Ft került kifizetésre, ami a program keretének 24,68%, a kötelezettségvállalásnak pedig 40,55%-a. Tényleges elszámolás 6.754.715.815 Ft értékben történt, ami a kötelezettségvállalás 54,07%-a, a teljes keret 32,91%-a.

A MAHOP végrehajtását és hatékonyságát negatívan befolyásoló további tényezők

A COVID-19 járvány váratlanul és drámai erővel érte a világot, és a gazdasági aktivitás hirtelen visszaesésével jelentős hatást gyakorol társadalmakra és gazdaságaikra. A COVID-19 koronavírus-járvány következtében a hazai halászati és akvakultúra-ágazatot különösen súlyosan érintették a kereslet jelentős visszaesése által előidézett piaci zavarok. Az értékesítő helyek, piacok, nagykereskedelmi árusítóhelyek és forgalmazási láncok lezárása jelentős ár- és volumencsökkenést eredményezett. A HoReCa-szektor, valamint egyes exportpiacok teljesen, mások részlegesen leálltak. Az árak visszaesése, valamint az ellátási lánc sebezhetősége és összetettsége (romlékony termékek, jelentős munkaerőigény) miatt a termelés veszteségessé vált.

A MAHOP végrehajtását közvetlenül befolyásoló vészhelyzeti intézkedések:

Támogatási előleg további szabályainak módosulása

A kedvezményezettek által igénybe vehető támogatási előleg mértéke a megítélt támogatás összegének legfeljebb 50%-ra, ETHA esetén legfeljebb 80%-ra emelkedett a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 293/2020 (VI. 17.) Korm. rendelet alapján.

Projekt végrehajtási határideinek módosítása

A projekt fizikai megvalósítására rendelkezésre álló idő automatikusan meghosszabbításra került 3 hónappal, így a támogatói okirat hatálybalépésétől számított legfeljebb 27 hónap áll a kedvezményezettek rendelkezésére a projekt megvalósítására.

A MAHOP végrehajtását közvetetten befolyásoló vészhelyzeti intézkedések:

Intervencióshaltelepítés

Az Agrárminisztérium a Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet kezdeményezésére, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara támogatásával a koronavírus-járvány okozta külpiaci és belföldi

értékesítési nehézségek miatt intervenciósz felvásárlást határozott el a haltermelőknél felhalmozódott harmadik nyaras korosztályú ponty készletekből.

A felvásárlás támogatási keretösszege bruttó 800 millió Ft volt, összesen 1200 tonna ponty került kihelyezésre a hazai horgászvizekbe. A Kormány döntése alapján ezáltal korábban soha nem látott nagyságrendű telepítési támogatáshoz jutottak az állami tulajdonban lévő horgászvizek halgazdálkodásainak hasznosítói. A döntés a közvetlenül érintett mintegy 1500 dolgozó munkahelyének megtartását is segítette.

- *Hitelkonstrukciók*

2020. május 15-től a COVID-19 járvány miatti veszélyhelyzet kezelésére és a kedvezőtlen gazdasági hatások enyhítése érdekében a Kormány létrehozta az Agrár Széchenyi Kártya plusz konstrukciót, amely a mezőgazdasági szektorban dolgozó vállalkozások részére kialakított új, kedvezményes feltételrendszerű, emelt hitelösszegű, kiemelt állami kamat-, kezességidő- és költségtámogatásban részesített hitel, amely 2020. április 12. és 2020. december 31. között hatályba lépett hitelszerződések keretében nyújtható. A hitelkeret maximális összege 200 millió Ft (fiatal mezőgazdasági termelők esetén 25 millió Ft), a hitel futamideje 1–3 év. **A kedvezményes folyószámlahitelt a halgazdálkodási ágazat vállalkozásai a halászati csekély összegű támogatás terhére vehetik igénybe.**

- *Mennyire kidolgozottak, átláthatóak, egyszerűek és ügyfélbarátak a támogatások igényléséhez kapcsolódó eljárások?*

A projektkiválasztás szabályrendszeréről a 272/2014. Korm. rendelet rendelkezik. Ezeket a szabályokat követi le a FAIR EPTK rendszer. Az IH határozza meg a felület paraméterezését, a rögzítendő adatok és a szükséges csatolandó dokumentumok körét.

A támogatást igénylők részére FAIR EPTK rendszerben rendelkezésre áll a támogatási kérelmek beadását segítő, a felületet bemutató felhasználói kézikönyvek. Ezeket a rendszer fejlesztője folyamatosan frissíti, aktualizálja.

A hazai halászati és akvakultúra ágazatban működő vállalkozások jellemző mérete a mikro- és kisvállalkozás. Ebben a vállalati körben önállóan nem egyszerű a támogatások igénylése, hátránnyal indulnak az informatikai ismereteket nélkülöző vállalkozók.

Emellett az IH gondoskodik a projektek megvalósítását támogató közvetlen és hozzáférhető kapcsolattartási lehetőségek biztosításáról és specializált ügyfélszolgálati rendszerek működtetéséről. Az ügyfél-tájékoztatási rendszer a fejlesztéspolitikai intézményrendszer programjaira kiterjedően nyújt tájékoztatást elektronikus, írásbeli, telefonos és személyes csatornákon keresztül, az irányító hatóságokkal együttműködő egyablakos ügyfél-tájékoztatási rendszer keretében.

A monitoring és információs rendszer a papír alapú ügyintézkést hivatott kiváltani és ügyfélbarát, elektronikus alkalmazássá válni, amely megkönnyíti mind a támogatást igénylők és kedvezményezettek feladatait, mind a hatóságok munkáját. A rendszerben számos ellenőrzési, négy szem ellenőrzési, értékelési, jóváhagyási és érvényesítési pont került beépítésre, ami néhol ellentmond az adminisztratív folyamatok egyszerűsítésének.

A támogatói kérelem benyújtásától a támogatói döntés meghozataláig számos ellenőrzési folyamatot kell véghez vinni: a támogatási kérelmek jogosultsági ellenőrzése, az ehhez kapcsolódó hiánypótlások kiküldése, a támogatási kérelmek tartalmi értékelése, a tartalmi értékelések minőségbiztosítása, szükség esetén újraértékelés elrendelése, a támogatói döntések rögzítése, a támogatói okiratok összeállítása, a támogatói okiratok kiküldése időben nagyon hosszú folyamat. A támogatói okiratok hatályba lépését követően sok esetben a kedvezményezetteknek változás bejelentést kellett tenniük, mivel a támogatói döntés időpontjában a támogatási kérelemben szereplő műszaki tartalomhoz kapcsolódó mérőföldkövek már nem minden esetben aktuálisak. Számos esetben előfordult, hogy a támogatást igénylő a támogatói döntést megelőzően visszavonta támogatási kérelmét.

- ***Megfelelően segíti-e az adatgyűjtési rendszer az Éves Végrehajtási Jelentések és az értékelések elkészítését?***

A felhívások alapján – amennyiben releváns – a támogatást igénylőknek és a kedvezményezetteknek az elnyert támogatási összeg alapján a felhívásban meghatározott indikátorokra vonatkozóan kötelező vállalást kell tenniük. Az indikátor vállalások teljesüléséről a kedvezményezettek a szakmai beszámolóikban, illetve az éves fenntartási jelentésben számolnak be.

Az IH az AH ellenőrzése alapján 2020-ban kidolgozta az indikátor definíciós listát és azt a potenciális támogatást igénylők/kedvezményezettek rendelkezésére bocsátotta.

Az IH tájékoztatása alapján „Az akvakultúra-termelés értékének változása” indikátor esetében szükségessé vált a felülvizsgálat, ezért az IH bekérte a kedvezményezettektől a támogatási kérelemben megadott indikátor értékek számításának alapjául szolgáló árfolyamot, annak érdekében, hogy az értékeket egységesen átszámolja a MAHOP tervezésekor alkalmazott 300 HUF/EUR árfolyamra. Az indikátor értékek pontosításához a támogatói okiratok módosítása lesz szükséges.

Azon indikátorok esetében, ahol adatokat nem a kedvezményezettek szolgáltatják, az IH külső adatszolgáltatóktól kéri be az adatokat.

- *Mennyire hatékony az intézkedések végrehajtása?*

Az intézkedések végrehajtásának átlagos hatékonysága a végrehajtás jelenlegi szakaszában közepesnek tekinthető. A hatékonyságot pénzügyi szempontból és az indikátorok tekintetében indokolt vizsgálni.

A. Hatékonyság vizsgálata pénzügyi szempontból

A hatékonyság a lezárt felhívások szintjén, a lezárásra került projektek szintjén, valamint a kifizetések szintjén is értelmezhető.

1. Lezárt felhívások vizsgálata

A vizsgált időszak végéig az alábbi MAHOP felhívások kerültek lezárásra, további 3 db standard felhívás felfüggesztés alatt áll, további 4 db kiemelt projekt végrehajtása pedig folyamatban van.

2. táblázat: **Lezárt felhívások**

Felhívás kód-száma	Felhívás eredeti keretösszege	Felhívás keretösszege (hatályos ÉFK és felhívás alapján)	Kötelezettség-vállalás összege	Tényleges elszámolás	Tényleges elszámolás / eredeti keret aránya
MAHOP-1.2-2016	1.050.205.333 Ft	770.707.603 Ft	796.700.096 Ft	664.070.887 Ft (nincs lezárt projekt)	63,23% (projektek megvalósítása folyamatban)
MAHOP-2.1-2016	1.200.000.000 Ft	1.682.423.942 Ft	1.951.121.404 Ft (nincs lezárt projekt)	1.689.571.681 Ft	140,79% (projektek megvalósítása folyamatban)
MAHOP-2.4-2016	300.176.800 Ft	1.341.806 Ft	1.342.613 Ft	1.342.613 Ft	0,44%
MAHOP-2.5-2017	1.350.851.004 Ft	878.674.780 Ft	877.243.214 Ft	877.243.212 Ft	64,94%
MAHOP-2.5-2018	995.214.266 Ft	209.971.844 Ft	209.971.844 Ft	209.971.844 Ft	21,09%
MAHOP-3.1.1-2016	135.000.000 Ft	134.847.124 Ft	134.847.124 Ft	134.847.124 Ft	99,88%
MAHOP-5.3.1-2016	400.235.733 Ft	23.109.949 Ft	12.742.500 Ft	12.742.500 Ft	3,18%

Forrás: saját szerkesztés

A 2020. évi ÉFK-ban a felhívások rendelkezésre álló kerete azok tényleges felhasználásához került igazításra, a fel nem használt keretek átcsoportosításra kerültek, a forrásfelhasználás így 100%-os. Látványosabb eredményt kapunk, ha a felhívások végső felhasználást azok eredeti tervezéséhez viszonyítjuk.

Megállapítható, hogy a MAHOP-3.1.1-2016 felhívás egyetlen kiemelt projektje esetében a forrásfelhasználás 100%-os. A másik véglet a MAHOP-2.4-2016 kódszámú felhívás, ahol az egyetlen beérkezett projekt elszámolásával az eredeti keret fél százalékát sem sikerült lehívni.

Jelentő eltérés tapasztalható a MAHOP 2.5-ös intézkedésére kiírt felhívások teljesülésénél, a két, gyakorlatilag azonos tartalmú felhívás együttes végső elszámolása is alig éri el eredetileg tervezett keret 80%-át. A két felhíváson 106,31 millió Ft értékű támogatási kérelem került a jogosultsági értékelés során elutasításra (14 db kérelem), valamint 75,8 millió Ft értékben további 6 db támogatási kérelem került a támogatást igénylők által visszavonásra,

A lezárt felhívások indikátorvállalásainak vizsgálata jelen fejezet B. pontjában történik.

A kifizetések, illetve az indikátorvállalás nem teljesülésének okaiként tervezési hiba, az ágazat igényeinek nem megfelelő figyelembe vétele, illetve a MAHOP 2.5-ös intézkedésére kiírt felhívások esetében a benyújtott támogatási kérelmek minőségi hiányosságai, és egyéb jogosultsági problémák egyaránt megjelölhetők.

2. *Lezárásra került projektek vizsgálata*

A vizsgált időszak végéig 55 db projekt esetében nyújtottak be a kedvezményezettek záró szakmai beszámolót és kifizetési kérelmet. Az IH 54 esetben elfogadta a záró beszámolót, egy projekt esetében az ellenőrzési folyamat 2020. december 31. napjáig nem zárult le.

3. táblázat: **Lezárásra került projektek**

Felhívás kódszáma	Záró kk-t benyújtott projektek száma	Kötelezettség-vállalás értéke	Záró elszámolás	Záró elszámolás/ Kötelezettség-vállalás aránya
MAHOP-2.2.1-2016	47 db	1.228.578.313 Ft	1.212.692.215 Ft	98,70%
MAHOP-2.4.1-2016	1 db	1.342.613 Ft	1.342.613 Ft	100%
MAHOP-3.1.1-2016	1 db	134.847.124 Ft	134.847.124 Ft	100%
MAHOP-5.3.1-2016	1 db	12.742.500 Ft	12.742.500 Ft	100%
MAHOP-5.3.3-2016	4 db	444.231.558 Ft	443.422.169 Ft	99,81%

Forrás: saját szerkesztés

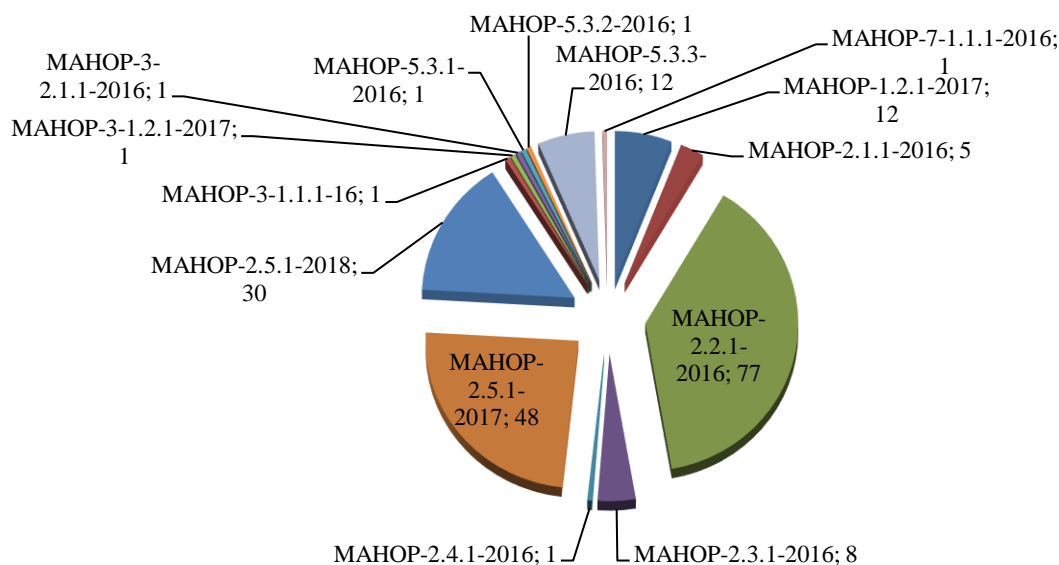
A záró kifizetési kérelmek vizsgálata kiemelt hatékonyságot mutat, a támogatási kérelmekben tervezett tevékenységek csaknem 100%-ban megvalósultak.

A záró kifizetési kérelmet benyújtott projektek indikátor értékeinek vizsgálata jelen fejezet B. pontjában történik.

3. *A kötelezettségvállalás előrehaladása*

A MAHOP keretében 2020. december 31. napjáig 199 db projekt tekintetében került kiállításra támogatói okirat, 12,492 Mrd Ft értékben, ami a program indikatív keretének 60,86%-a.

1. ábra: MAHOP projektek felhívásonkénti megoszlása (db)



Forrás: saját szerkesztés

A támogatott projektek száma két intézkedés esetében kiemelkedő: a MAHOP 2.2 intézkedés (77 db), valamint a MAHOP 2.5 intézkedések esetén (összesen 78 db), ez a két intézkedés összesen 3 felhívására vetítve 155 db támogatói okiratot jelent, ami a kiállított összes támogatói okirat számának 77,88%-a, értékének pedig 34,58%-a. Megállapítható tehát, hogy mind mennyiségben, mind értékben ezen felhívások bizonyulnak legsikeresebbnek, ezek a támogatást igénylők által leginkább előnyben részesített felhívások. Itt van a legnagyobb számú kedvezményezett, ezen felhívások során került sor a legszélesebb kedvezményezetti kör támogatására.

Viszonylag szűk kedvezményezetti kör (5-12 kedvezményezett) jellemzi a MAHOP-1.2-2017, a MAHOP-2.1-2016, a MAHOP-2.3-2016, valamint MAHOP-5.3.3-2016-os felhívásokat. A kiemelt projektek felhívásai (5 db), valamint a 2.4 és 5.3.1 intézkedések esetében mindösszesen 1-1 db támogatási kérelem került támogatásra. Megállapítható tehát, hogy a MAHOP 14 db felhívásából 7 esetben (50%) egyetlen kedvezményezett került támogatásra.

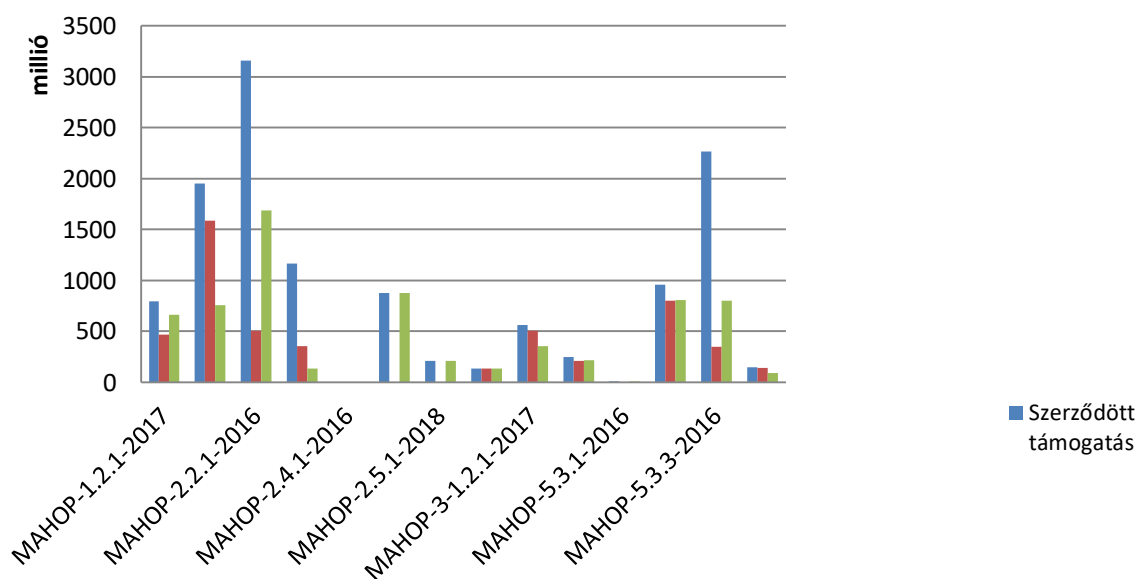
4. Kifizetések előrehaladásnak vizsgálata

Kifizetések (támogatási előleg kifizetés és tényleges kifizetés) valamennyi MAHOP intézkedés esetében történtek, azonban megállapítható, hogy az egyes intézkedések pénzügyi végrehajtásában jelentős különbség tapasztalható.

5. Támogatási előlegek kifizetése

2020. december 31. napjáig 5.065.702.192 Ft támogatási előleg került a MAHOP kedvezményezettek felé kifizetésre, ami a teljes kötelezettségvállalás 40,55%-át jelenti. A kedvezményezettek a vizsgált időszak végéig 2.950.720.762 Ft támogatási előleggel számoltak el, mindez a kifizetett támogatási előlegek 58,24%-a.

2. ábra: MAHOP kifizetések (millió Ft)

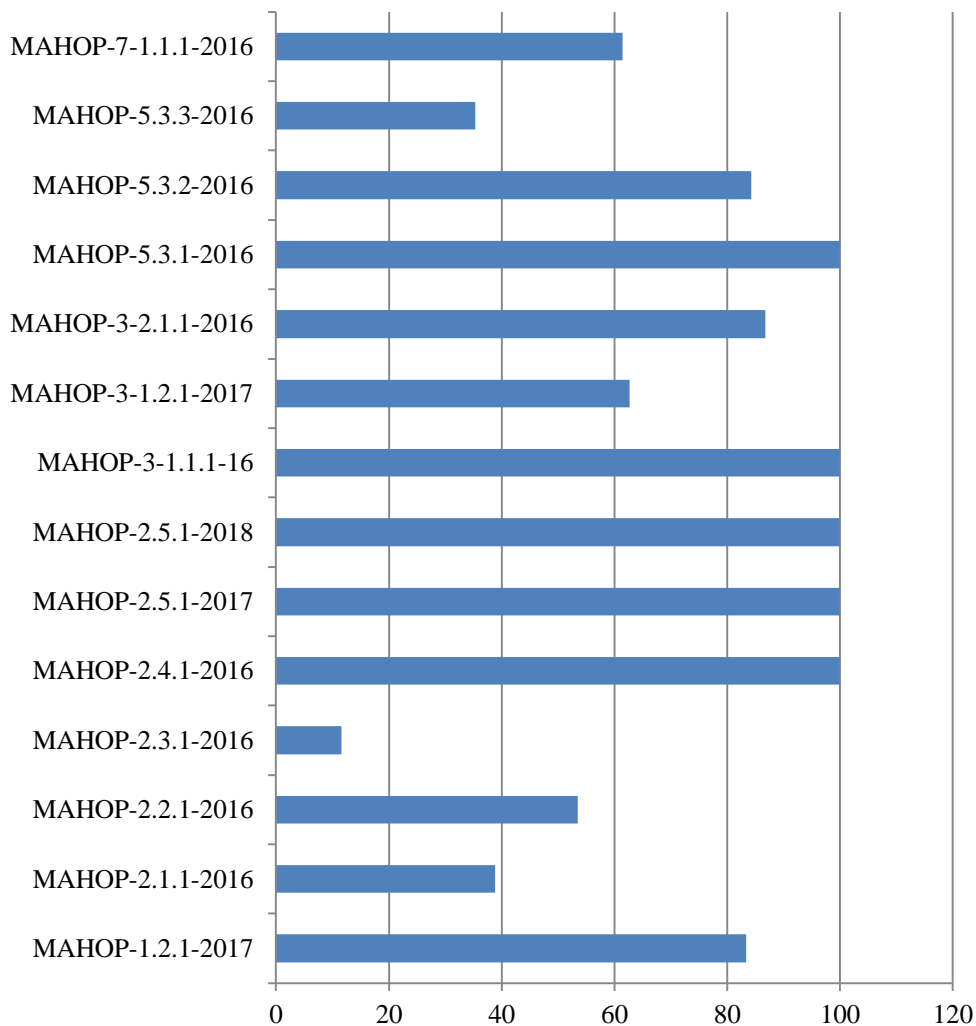


Forrás: saját szerkesztés

A MAHOP kifizetések kötelezettségvállaláshoz történő arányainak vizsgálata alapján jelentős különbségek állapíthatóak meg felhívásonként. A teljes program szintjén 12,492 Mrd Ft kötelezettségvállalás történt, a kifizetések aránya programszinten 54,07%.

2020. december 31. napjáig a kedvezményezettek összesen 6.754.715.815 Ft támogatással számoltak el az IH felé, ami a teljes kötelezettségvállalás 51,34%-át jelenti.

3. ábra: A MAHOP kifizetések és kötelezettségvállalás aránya



Forrás: saját szerkesztés

Elszámolások tekintetében leghatékonyabbnak a MAHOP-2.4-2016, a MAHOP-3.1.1-2016, valamint a MAHOP-5.3.1-2016 számú felhívások bizonyultak.

Mindhárom felhíváson támogatásban részesített egy-egy projekt lezárult, a támogatási kérelemben tervezett feladatok 100%-ban megvalósultak.

Szintén 100%-os az abszorpció a MAHOP 2.5-ös intézkedés két felhívásán is, ahol a teljes támogatási összeg kifizetésre került a kedvezményezettek részére, részleges kompenzáció formájában. Ezen projektek kifizetései megtörténtek ugyan, de tekintettel arra, hogy a kötelezettségvállalás 5 éves projektciklusra vonatkozik (ami 2021., illetve 2022. december 31. napjával teljesül), ezért ezen projektek a végrehajtás jelen fázisában nem tekinthetők lezárt projekteknek.

A kiemelt projektek vizsgálata alapján általánosan is megállapítható, hogy a projektek előrehaladása a tervezett mérföldköveknek megfelelő, 2020. december 31-ig a kiemelt kiválasztási eljárásrendi projektek támogatási összegének 78,07%-a, összesen 1.604.874.884 Ft elszámolásra került.

Standard eljárásrendben meghirdetett felhívások esetében a kiadott támogatói okiratok értékéhez képest kifizetett tényleges támogatási összegek aránya a MAHOP 2.3-as intézkedésen a legalacsonyabb (11,63%). Amennyiben figyelembe vesszük azt a tényt, hogy ezen az intézkedésen kerültek legkétszörösebb kiadásra támogatói okiratok, (2019. év 2. félévében került kiállításra 6 db támogatói okirat, és 2020. évben további 2 db), a kifizetések elmaradása elfogadható. A kedvezményezettek viszonylag alacsony hányada élt a támogatási előlegigénylési lehetőséggel, összesen 353.750.375 Ft értékben történt előlegigénylés, mindössze 3 db projekt esetében. Ebből a kedvezményezettek a vizsgált időszak végéig csupán 15.000.000 Ft-tal számoltak el.

B. Hatékonyság vizsgálata az indikátorok teljesülése szempontjából

1. A MAHOP-ban meghatározott egyedi célkitűzések és eredménymutatók

A MAHOP-ban meghatározott egyedi célkitűzések és eredménymutatók 2020. évi tényértékeinek megállapításához a FAME Support Unit CT05 Working paper EMFF Article 97(1)(a) reporting data requirements (2020. february) útmutatóban meghatározott módszertant vettük alapul. Ennek értelmében csak a záró beszámolót benyújtott projektek indikátor értékei vehetőek figyelembe tény értéként. Az IH tájékoztatása alapján – az Európai Bizottság kérésére - azon indikátorok esetében, ahol nincs záró szakmai beszámoló elfogadva, a támogatói okiratban foglalt vállalásokat kell feltüntetni az ÉVJ-ben. Az értékelés során a vegyes módszer került alkalmazásra.

4. táblázat: UPISO2

Uniós prioritás	1 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú halászat előmozdítása		
Egyedi célkitűzés	2 - A vízi biológiai sokféleség és a vízi ökoszisztémák védelme és helyreállítása		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	2020. évi tény érték (vállalás)
18 - A MAHOP keretében rehabilitált területek számának változása	15,00000	db	12
19 - A MAHOP keretében rehabilitált területek kiterjedésének változása	1.000,00000	hektár	188,923

Forrás: saját szerkesztés

Az 1. uniós prioritás 2. egyedi célkitűzésre meghatározott eredménymutató (A MAHOP keretében rehabilitált területek kiterjedésének változása) 2023. évre vonatkozó célértéke 1.000 hektárban került meghatározásra. A 2020. december 31. napjáig támogatott projektek 188,923 hektár terület rehabilitációjára vonatkoznak. A felhívás lezárásra került, további projekt nem kerül támogatásra.

Az indikátor érték jelentősen alulmarad a tervezett értéktől. Az IH tájékoztatása alapján a célérték meghatározásakor a tervezett beavatkozások hatásterületével számoltak, azonban megfelelő, egységes módszertan hiányában csak közvetlenül a beavatkozással érintett területek nagysága validálható.

A 2020. évben készített Indikátor definíciós lista és ellenőrzési útmutató alapján az indikátor definíciója:

A MAHOP keretében élőhely-fejlesztési beruházásokkal érintett területek kiterjedésének változása.

Tényérték számítási mód: MAHOP projekt keretében rehabilitált terület nagysága (hektár). Javasolt a MAHOP keretében rehabilitált területek kiterjedésének változása indikátor teljesüléséhez hozzájáruló projekteken belül megvalósult beavatkozások hatásterületének méréséhez szükséges megfelelő és egységes módszertan kialakítása, valamint a módszertan alapján a megvalósult beruházások hatásterületeinek pontos meghatározása, mérése.

5. táblázat: UP2SO1

Uniós prioritás	2 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása		
Egyedi célkitűzés	1 - A technológiai fejlődés, az innováció és a tudástranszfer megerősítéséhez támogatás nyújtása		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	2020. évi tény érték
2.1 - Az akvakultúra-termelés mennyiségének változása	638,00000	tonna	0
2.2 - Az akvakultúra-termelés értékének változása	1.046,00000	1.000 EUR	0

Forrás: saját szerkesztés

A MAHOP-2.1-2016 – „Az akvakultúra terén történő innováció ösztönzése” című felhívás 12. számú melléklete alapján, amennyiben a támogatást igénylők akvakultúra kutatással és/vagy oktatással foglalkozó közjogi szervek, úgy az indikátorvállalás nem releváns.

A felhívás keretében valamennyi támogatásban részesített projekt közjogi szerv, ezért indikátorvállalás nem történt. **Minderre tekintettel a 2023-ra vonatkozó célértékek felülvizsgálata szükséges.**

6. táblázat: UP2SO2

Uniós prioritás	2 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása		
Egyedi célkitűzés	2 - Az akvakultúra-ágazati vállalkozások és különösen a kkv-k versenyképességének és életképességének fokozása, beleértve a biztonság és a munkakörülmények javítását		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	2020. évi tény érték
2.1 - Az akvakultúra-termelés mennyiségének változása	3.247,00000	tonna	2.393,27
2.2 - Az akvakultúra-termelés értékének változása	6.670,00000	1.000 EUR	7.372,572
2.8 - Foglalkoztatás bővítése	40,00000	FTE	11 (tény) 74,00 (vállalás)

2 - Intenzív akvakultúra-termelés mennyiségének változása	795,00000	tonna	215,14
3 - Intenzív akvakultúra-termelés értékének változása	2.152,00000	1.000 EUR	412,979

Forrás: saját szerkesztés

2.1 - Az akvakultúra-termelés mennyiségének változása

A 2020. december 31. napjáig záró kifizetési kérelmet benyújtott projektek tekintetében 2.393,27 tonna akvakultúra termelés mennyiség változás került teljesítésre, ami a célérték 73,70%-a.

A 2023-ra vonatkozó célérték elérése reális.

2.2 - Az akvakultúra-termelés értékének változása

A 2020. december 31. napjáig záró kifizetési kérelmet benyújtott projektek tekintetében 7.372,572 ezer EUR értékű akvakultúra termelés érték változás került teljesítésre, ami a célérték 110,53%-a. **A 2023-ra vonatkozó célérték teljesült.**

2.8 - Foglalkoztatás bővítése

2020. december 31. napjáig záró kifizetési kérelmet benyújtott projektekben a kedvezményezettek 11 fő foglalkoztatás bővítést valósítottak meg. A vizsgált időszakig elfogadott szakmai beszámolókból (folyamatban lévő projektek is) kedvezményezettek összesen 21 fő foglalkoztatás bővítést valósítottak meg. A munkaszerződések a releváns záró szakmai beszámolók részeként rendelkezésre állnak. Ezáltal a 2023-ra vállalt célérték 52,5%-a teljesült.

A támogatott projektekben a vizsgált időszak végéig 74 fő foglalkoztatás bővítésre tettek vállalást a kedvezményezettek, ezen vállalások maradéktalan teljesülésével a célérték 185%-on teljesülne. A 2023-ra meghatározott célérték elérése reális.

2 - Intenzív akvakultúra-termelés mennyiségének változása

A 2020. december 31. napjáig záró kifizetési kérelmet benyújtott projektek tekintetében 215,14 tonna intenzív akvakultúra termelés mennyiség változás került teljesítésre, ami a célérték 27,06 %-a. **A 2023-ra vonatkozó célérték elérése reális.**

3 - Intenzív akvakultúra-termelés értékének változása

A 2020. december 31. napjáig záró kifizetési kérelmet benyújtott projektek tekintetében 412,979 ezer EUR értékű intenzív akvakultúra termelés érték változás került teljesítésre, ami a célérték 19,19%-a.

A 2023-ra vonatkozó célérték elérése reális.

7. táblázat: **UP2SO3**

Unió prioritás	2 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása		
Egyedi célkitűzés	3 - A vízi környezet biológiai sokféleségének védelme és helyreállítása, valamint az akvakultúrával összefüggő ökoszisztémák javítása és az erőforrás-hatékony akvakultúra előmozdítása		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	2020. évi tény érték
2.5 - A víz-visszaforgatásos rendszerű termelés mennyiségének változása	3,00000	tonna	0,00

Forrás: saját szerkesztés

Az intézkedésen megvalósított egyetlen projekt az IH tájékoztatása alapján csak eszközbeszerzésre irányul, a támogatott projekt keretében

- 2 db trinokuláris mikroszkóp digitális kamera
- 3 db multiméter (oldott oxigén-, pH,- vezetőképesség mérésére) került beszerzésre.

A megvásárolt és üzembe helyezett eszközök nagyban segítik a vízminőség folyamatos ellenőrzése mellett az eredmények tóparton történő azonnali dokumentálást, így az esetleges szennyezés gyorsan és hatékonyan lokalizálható. A mikroszkópos vizsgálatok egyaránt történhetnek a tóparton, valamint a laboratóriumban. A mikroszkópok használata lehetőséget ad a halegészségügyi vizsgálatok elvégzésére, mely az esetleges szennyezés, mérgezés azonnali, vagy elhúzódó hatásairól ad információt. A pályázat során beszerzett eszközök alkalmazása mellett a vízminőségre gyakorolt negatív hatások gyorsan és hatékonyan kiszűrhetőek, lokalizálhatóak, így a negatív hatások területileg csökkenthetőek.

A projekt tekintetében az indikátorvállalás a támogatási összegnek megfelelően minimális (20 kg).

Az operatív program tervezési szakaszában a meglévő akvakultúra gazdaságok termelési célú beruházásait (tógazdasági és intenzív) a 2.2 intézkedés keretében kívánta az Irányító Hatóság támogatni, míg az új akvakultúra gazdaságok beruházásait (tógazdasági és intenzív) a 2.3 alatt. A 2.4. Intézkedés keretében csak a környezeti beruházások ösztönzését tervezték támogatni. Az operatív program előkészítésekor az intézkedések az ágazat képviselőinek bevonásával kerültek meghatározásra. A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy az ágazatnak mégsem volt szüksége erre az intézkedésre, csupán 1 db projektjavaslat érkezett, ezért az Irányító Hatóság lezárta a felhívást. Az intézkedésre eredetileg allokált források átcsoportosításra kerültek a nagy beruházási igényt mutató felhívásokra, erre az intézkedésre fordított ETHA forrás összege mindösszesen 3.156,00 EUR.

8. táblázat: UP2SO4

Uniós prioritás	2 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása		
Egyedi célkitűzés	4 - A magas szintű környezetvédelmet biztosító akvakultúra, az állategészségügy és az állatjólét, valamint a közegészségügy és a közbiztonság előmozdítása		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	2020. évi tény érték
2.7 - Környezeti szolgáltatásokat nyújtó akvakultúra gazdaságok	17 524,00000	hektár	15.487,39

Forrás: saját szerkesztés

A MAHOP-2.5-2017 felhíváson 2020. december 31-ig kiadott támogatói okiratok értéke 877.243.214 Ft, amely 12.496,34 hektár területet fed le. A MAHOP-2.5-2018 felhíváson 2020. december 31-ig 209.971.844 Ft értékű támogatói okirat került kiadásra. Az igényelt forrás összegét elosztva a hektáronkénti 70.200 Ft támogatási összeghez viszonyítva megállapítható, hogy 2.991,05 hektár területet fed le. Összesen 15.487,39 hektár terület részesült támogatásban.

A támogatott területek közül 9.844,39 hektár terület NATURA2000, a fennmaradó 5.643,00 hektár egyéb terület.

A kiadott támogatói okiratok alapján megállapítható, hogy a MAHOP-ban szereplő eredménymutató érték 88,38%-ban teljesül.

9. táblázat: UP3SO1

Unió prioritás	3 - A közös halászati politika végrehajtásának előmozdítása		
Egyedi célkitűzés	1 - A tudományos ismeretek fejlesztése és rendelkezésre bocsátása, valamint az adatok gyűjtésének és kezelésének fejlesztése		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	2020. évi tény érték
3.B.1 - A végrehajtott adatlelivások százalékos arányának növekedése	100,00000	%	100,00
4 - Az akvakultúra termeléssel kapcsolatos adatszolgáltatók száma	415,00000	db	394,00 (2019) 2020. nincs adat
5 - Az akvakultúrával kapcsolatos adatkérések éves száma	70,00000	db	93

Forrás: saját szerkesztés

A 2023-ra meghatározott eredménymutató elérése a jelenlegi ellenőrzési gyakorlat folytatásával biztosított.

10. táblázat: UP3SO2

Unió prioritás	3 - A közös halászati politika végrehajtásának előmozdítása		
Egyedi célkitűzés	2 - Támogatás biztosítása monitoringhoz, ellenőrzéshez és a betartatáshoz, ezzel az intézményi kapacitás és a közigazgatás hatékonyságának javítása, az adminisztratív terhek növelése nélkül		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	2020. évi tény érték
6 – Ellenőrzött halkereskedelmi pontok száma, évente	80,00000	db	92

Forrás: saját szerkesztés

Az IH tájékoztatása alapján a NÉBIH-től kapott információk szerint a 2020. évben 92 db halértékesítő hely ellenőrzése történt. **A 2023-ra meghatározott eredménymutató elérése a jelenlegi ellenőrzési gyakorlat folytatásával biztosított.**

11. táblázat: UP5SO1

Unió prioritás	5 - A piaci értékesítés és a feldolgozás támogatása		
Egyedi célkitűzés	1 - A halászati és az akvakultúra-termékek piacának jobb szervezése		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	2020. évi tény érték
5.1.a - Az első eladások értékének változása a termelői szervezetek esetében	1 056,00000	1.000 EUR	0 (nincs termelői szervezet)
5.1.b - Az első eladások mennyiségének változása a termelői szervezetek esetében	500,00000	tonna	0 (nincs termelői szervezet)
5.1.c - Az első eladások értékének változása a nem termelői szervezetek esetében	6 660,00000	1.000 EUR	nincs adat
5.1.d - Az első eladások mennyiségének változása a nem termelői szervezetek esetében	3 388,00000	tonna	nincs adat
8 - Halfogyasztás növelése	1,00000	kg/fő	1,45
7 - Termelői szervezetek száma	2,00000	db	0
15 – EU-ban piacra vitt termelés forgalmának értéke	26 600,0000	1.000 EUR	13.731,757

Forrás: saját szerkesztés

„Az első eladások értékének és mennyiségének változása” a rendelkezésre álló információk és monitoring adatok alapján jelenleg nem vizsgálható. **Javasolt a módszertanok kidolgozása, vagy az indikátor törlése az OP-ból.**

8- Halfogyasztás növelése

A MAHOP-ban feltüntetett 1 főre jutó halfogyasztás kiinduló helyzetet ismertető összefüggés-mutatója 5,1 kg/fő/év. A 2019. évi 1 főre jutó éves halfogyasztás 6,45 kg, ami alapján a 2023-as cél 157%-osan teljesült. 2020. évi adatok jelen dokumentum elkészültéig nem állnak rendelkezésre. Javaslattal nem került megfogalmazásra.

7 - Termelői szervezetek száma

A jogalkotási és támogatási lehetőségek ellenére a magyar halászati ágazat szereplői még nem hoztak létre termelői szervezetet, sőt ilyen kezdeményezésről sem tudunk. Ugyanakkor, különös tekintettel a COVID-19 járvány halászatra gyakorolt hatásának kezelésére, az ágazatban egyre nagyobb az igény a támogatási formákra (tárolási támogatás, termelési és marketing tervek), amelyeket az ETHA-rendelet jelenleg csak a termelői szervezetek számára biztosít. Lehetséges, hogy a jövőben ezek a lehetőségek - valamint a pozitív nemzetközi tapasztalatokból való tapasztalatok - egy vagy több termelői szervezet létrehozásához vezethetnek. Emiatt indokoltnak tartjuk a termelői szervezetek támogatásának fenntartását a 2021–2027 programozási időszakban.

9 - Belföldi származású feldolgozott haltermékek mennyisége

12. táblázat: UP5SO2

Uniós prioritás	5 - A piaci értékesítés és a feldolgozás támogatása		
Egyedi célkitűzés	2 - A feldolgozó- és a piaci értékesítési ágazatba való beruházás ösztönzése		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	2020. évi tény érték
9 - Belföldi származású feldolgozott haltermékek mennyisége	1.600,00000	tonna	385,98 (tény lezárt projekt) 851,25 (vállalás)

Forrás: saját szerkesztés

A felhívás forráskerete 3.203.586.395 Ft, a forrás 79,79 %-a kötelezettségvállalással lefedett. A támogatott projekteken tett indikátorvállalás alapján 851,25 tonna feldolgozott haltermék várható, a 2020. év végéig záró szakmai beszámolót benyújtott projektek esetében 385,98 tonna indikátor vállalás realizálódott. A 2023-év végi indikátor célértékének teljesülése a lezárt projektek szintjén 24,12%-os, a felhíváson kiállított támogatói okiratokban foglalt indikátorvállalás 53,20%-a. A szabad forrás 20,21%, a célérték eléréséhez szükséges hiányzó indikátorvállalás 46,8%. **A 2023-ra meghatározott célérték elérése a jelenleg rendelkezésre álló szabad forrás ismeretében nem reális, felülvizsgálata szükséges.**

15 – EU-ban piacra vitt termelés forgalmának értéke

A 2020. évi kiviteli (export) EU-ban értékesített termékek értéke, azaz azoknak a halászati és akvakultúra termékeknek az értéke, amelyek az ország statisztikai területéről az Európai Unió más országaiba kerülnek kivitelre és értékesítésre: 13.731.757 EUR.

Az EU-ban piacra vitt termelés forgalmának értéke indikátor tárgyévi értéke **13.731.757 EUR**, a monitorig mutató 2020. évi teljesülése a 2023-as célérték **51,62%-a**.

2. A MAHOP-ban meghatározott kapcsolódó intézkedések és teljesítménymutatók

13. táblázat: UPISO2

Uniós prioritás	1 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú halászat előmozdítása			
Egyedi célkitűzés	2 - A vízi biológiai sokféleség és a vízi ökoszisztémák védelme és helyreállítása			
ETHA-intézkedés	Teljesítménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	2020. évi tény érték
01 - 40. cikk (1) bekezdés, b)–g) és i) pont: A tengeri biológiai sokféleség védelme és helyreállítása – hozzájárulás az eredményesebb gazdálkodáshoz vagy védelemhez, statikus vagy mozgó létesítmények építése, telepítése vagy korszerűsítése, a NATURA2000 helyszínekhez és a fokozottan védett területekhez kapcsolódó védelmi és gazdálkodási tervek előkészítése, a védett tengeri területek irányítása, helyreállítása és nyomon követése, beleértve a NATURA2000 területeket is, környezettudatosság, a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák által nyújtott szolgáltatások fenntartását és előmozdítását célzó egyéb cselekvésekben	1.6 - Projektek száma a következő témában: a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása	15,00	db	12

való részvétel (+ 44. cikk (6) bekezdés a) és b) pont)				
--	--	--	--	--

Forrás: saját szerkesztés

A felhíváson 12 db támogatói okirat került kiállításra. A felhívás lezárásra került, a 2023-ra meghatározott teljesítménymutató célértéke 80%-ban teljesül.

14. táblázat: **UP2SO1**

Uniós prioritás	2 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása			
Egyedi célkitűzés	1 - A technológiai fejlődés, az innováció és a tudástranszfer megerősítéséhez támogatás nyújtása			
ETHA-intézkedés	Teljesítménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	2020. évi tény érték
01 - 47. cikk: Innováció	2.1 - Projektek száma a következő témában: innováció, tanácsadói szolgáltatások	30,00	db	5,00

Forrás: saját szerkesztés

A felhíváson 2020 végéig 5 db kérelem esetében került kiállításra támogatói okirat. A felhívás lezárására való tekintettel a támogatott projektszám 5 db, amivel a 2023-ra meghatározott célérték 16,66%-ban teljesül.

15. táblázat: **UP2SO2**

Uniós prioritás	2 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása			
Egyedi célkitűzés	2 - Az akvakultúra-ágazati vállalkozások és különösen a kkv-k versenyképességének és életképességének fokozása, beleértve a biztonság és a munkakörülmények javítását			
ETHA-intézkedés	Teljesítménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	2020. évi tény érték
01 - 48. cikk (1) bekezdés a)–d), f)–h) pont: Az	2.2 - Projektek száma a következő témában: az	160,00	db	77,00

Uniós prioritás	2 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása			
Egyedi célkitűzés	2 - Az akvakultúra-ágazati vállalkozások és különösen a kkv-k versenyképességének és életképességének fokozása, beleértve a biztonság és a munkakörülmények javítását			
ETHA-intézkedés	Teljesítménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	2020. évi tény érték
akvakultúrába való termelő beruházások	akvakultúrába történő termelő beruházások			
02 - 52. cikk: Akvakultúrával foglalkozó új, fenntartható gazdálkodók ösztönzése	2.5 - Projektek száma a következő témában: a humántőke fejlesztése az akvakultúra-ágazatban általában, valamint az akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók támogatása	20,00	db	8,00

Forrás: saját szerkesztés

2.2 - Projektek száma a következő témában: az akvakultúrába történő termelő beruházások

A felhíváson 77 db támogatói okirat került kiállításra, 3.154.571.412 Ft értékben. Az aktuális támogatási igény 109 db projekt tekintetében 6.467.595.142 Ft, ami a felhívás keretének 110,31%-a. Amennyiben a kiválasztási eljárási folyamatban részt vevő valamennyi projekt támogatásban részesül, a 2023-ra meghatározott célérték 68,12%-ban teljesül.

2.5 - Projektek száma a következő témában: a humántőke fejlesztése az akvakultúra-ágazatban általában, valamint az akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók támogatása

A felhíváson 2020 végéig 8 db kérelem esetében került kiállításra támogatói okirat, összesen 1.166.968.666 Ft támogatási összegre. További 10 db kérelem kiválasztási eljárási folyamata 2020. év végéig nem zárul le. Az aktuális támogatási igény 8.006.997.762 Ft, összesen 18 db projekt tekintetében. Mindez a felhívás 2020. évben megemelt keretösszegének 140,87%-a.

Mindkét felhívás felfüggesztésre került, további támogatási kérelmek benyújtása nem lehetséges. Mindkét teljesítménymutató esetében megállapítható, hogy **a vállalt projektszám kizárólag a forráskeret emelése esetén lenne teljesíthető.**

Output indikátorok lehatárolása:

A teljesítménymutató teljesüléséhez a gyakorlatban egyaránt hozzájárulnak a 2.2-es intézkedésen megvalósuló, humántőke fejlesztéséhez is hozzájáruló projektek, valamint a 2.3-as intézkedésen megvalósuló akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók projektjei is.

A 2.2-es intézkedésen 29 támogatott projekt irányul humántőke fejlesztésére is, ezek közül 11 projekt esetében 11 fő foglalkoztatás-bővítése már megvalósult, további 18 db projekt esetében további 26 fő foglalkoztatása tervezett.

A 2.3-es intézkedésen 8 támogatott projekt esetében további 37 fő foglalkoztatására tettek vállalást a kedvezményezettek.

Amennyiben a 2.2-es intézkedésen megvalósuló, humántőke fejlesztéséhez is hozzájáruló projektek, valamint a 2.3-as intézkedésen megvalósuló akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók projektjei is figyelembevételre kerülnének, akkor a MAHOP összesen 37 projekttel járulna hozzá a teljesítménymutatóhoz, amivel a célérték minimum 185%-ban teljesülne. Ezen tapasztalatok alapján javasolt a következő programozási időszak operatív programjában egyértelműen lehatárolható output indikátorok meghatározása. Javasolt továbbá az indikátorok egyértelmű értelmezésének egyeztetése az Európai Bizottsággal.

16. táblázat: UP2SO3

Uniós prioritás	2 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása			
Egyedi célkitűzés	3 - A vízi környezet biológiai sokféleségének védelme és helyreállítása, valamint az akvakultúrával összefüggő ökoszisztémák javítása és az erőforrás-hatékony akvakultúra előmozdítása			
ETHA-intézkedés	Teljesítménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	2020. évi tény érték
02 - 48. cikk (1) bekezdés e), i), j) pont: Az akvakultúrába való termelő beruházások – erőforrás-hatékony, a víz- és vegyszerhasználat csökkentése, vízhasználatot csökkentő víz-visszaforgatásos rendszerek	2.2 - Projektek száma a következő témában: az akvakultúrába történő termelő beruházások	40,00	db	1,00

Forrás: saját szerkesztés

Az intézkedésen mindösszesen 1 db projekt részesült támogatásban, a felhívás lezárásra került. A MAHOP-ban szereplő 2.5 - A víz-visszaforгатásos rendszerű termelés mennyiségének változása indikátor 2023. évre tervezett célértéke nem elérhető. **Javasolt a felülvizsgálata, esetleges törlése.**

17. táblázat: UP2SO4

Unió prioritás	2 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása			
Egyedi célkitűzés	4 - A magas szintű környezetvédelmet biztosító akvakultúra, az állategészségügy és az állatjólét, valamint a közegészségügy és a közbiztonság előmozdítása			
ETHA-intézkedés	Teljesítménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	2020. évi tény érték
01 - 54. cikk: Környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra	2.3 - Projektek száma a következő témában: az akvakultúra környezeti hatásainak korlátozása (környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerek, ökológiai akvakultúrához kapcsolódó környezetvédelmi szolgáltatások)	90,00	db	78,00

Forrás: saját szerkesztés

A felhívásokon 78 db projekt részesült támogatásban. A felhívások lezárásra kerültek, további projekt nem részesülhet támogatásban. **A 2023-ra meghatározott célérték 86,66%-ban teljesült.**

18. táblázat: UP3SO1

Unió prioritás	3 - A közös halászati politika végrehajtásának előmozdítása			
Egyedi célkitűzés	1 - A tudományos ismeretek fejlesztése és rendelkezésre bocsátása, valamint az adatok gyűjtésének és kezelésének fejlesztése			
ETHA-intézkedés	Teljesítménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	2020. évi tény érték
01 - 77. cikk: Adatgyűjtés	3.2 - Projektek száma a következő témában: az adatok gyűjtésének, kezelésének és felhasználásának elősegítése	2,00	db	2,00

Forrás: saját szerkesztés

A 3. uniós prioritás 1. egyedi célkitűzése teljesül.

19. táblázat: UP3SO2

Unió prioritás	3 - A közös halászati politika végrehajtásának előmozdítása			
Egyedi célkitűzés	<i>2 - Támogatás biztosítása monitoringhoz, ellenőrzéshez és a betartatáshoz, ezzel az intézményi kapacitás és a közigazgatás hatékonyságának javítása, az adminisztratív terhek növelése nélkül</i>			
ETHA-intézkedés	Teljesítménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	2020. évi tény érték
01 - 76. cikk: Ellenőrzés és végrehajtás	3.1 - Projektek száma a következő témában: az uniós ellenőrzési, felügyeleti és végrehajtási rendszer megvalósítása	1,00	db	1,00

Forrás: saját szerkesztés

A 3. uniós prioritás 2. egyedi célkitűzése teljesül.

20. táblázat: UP5SO1

Unió prioritás	5 - A piaci értékesítés és a feldolgozás támogatása			
Egyedi célkitűzés	<i>1 - A halászati és az akvakultúra-termékek piacának jobb szervezése</i>			
ETHA-intézkedés	Teljesítménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	2020. évi tény érték
03 - 68. cikk: Értékesítési intézkedések	5.2 - Projektek száma a következő témában: a piaci intézkedések és tárolási támogatás	10,00	db	2,00

Forrás: saját szerkesztés

Az 5.3.1 és 5.3.2 intézkedések a termeléshez és a feldolgozáshoz kapcsolódó valamennyi intézkedésre hatással vannak, ezzel hozzájárulnak a halfogyasztás növekedéséhez. 2020. december 31. napjáig a fenti intézkedéseken összesen 2 db projekt részesült támogatásban. A felhívások lezárásra kerültek, további projekt megvalósítása nem lehetséges. Ezen tapasztalatok alapján javasolt a következő OP-ban egyértelműen felmérni az ágazati igényeket és szükségleteket, és azokat beépíteni azokat a leendő felhívásokba.

21. táblázat: UP5SO2

Uniós prioritás	5 - A piaci értékesítés és a feldolgozás támogatása			
Egyedi célkitűzés	2 - A feldolgozó- és a piaci értékesítési ágazatba való beruházás ösztönzése			
ETHA-intézkedés	Teljesítménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	2020. évi tény érték
01 - 69. cikk: A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozása	5.3 - Projektek száma a következő témában: feldolgozás	40,00	db	12,00

Forrás: saját szerkesztés

A 12 db támogatói okirattal rendelkező projekt összes támogatási összege 2.266.026.619 Ft, ami a felhívás keretösszegének 70,73%-a. Jelenleg további 11 db projekt kiválasztási eljárása van folyamatban, a teljes támogatási igény 7.006.760.166 Ft, ami a felhívás keretének 218,72%-a. A felhívás felfüggesztésre került, további támogatási kérelem egyelőre nem nyújtható be. A 2023-ra vállalt 40 db projektszám célértéke maximum 23 db támogatott projekttel 57,5%-on teljesülhet.

A kitűzött teljesítménymutatók elérése érdekében a projektek számát feltétlenül növelni szükséges. Ennek érdekében javasolt a 2.2 és 5.3.3 felhívásokon a Halászati Operatív Programban (2007-2013) sikerrel alkalmazott, az Európai Halászati Alap társfinanszírozásában megvalósuló Halászati Operatív Program 2. prioritási tengelye szerinti, a 2015. évben nyújtandó beruházási támogatások feltételeiről szóló 50/2015. (XI. 19.) MvM rendelet alapján meghirdetni, egyszerűsített gépberuházási felhívás mintájára új intézkedést hirdetni. A tervezett intézkedés teljes forrásigénye 40-50 db tervezett projekttel, maximum 25 millió Ft támogatási igény figyelembevételével 1.000.000.000 Ft-ra becsülhető. Javasolt az ágazati képviselőkkel egyeztetni az ágazati igények összesítése és a lehetséges eszközlista meghatározása érdekében.

3. A MAHOP-ban meghatározott eredményességmérési keret 2023-ra vonatkozó célértékeinek teljesülése

22. táblázat: UP1

Uniós prioritás	1 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú halászat előmozdítása		
	2018-ra vonatkozó mérőföldkő	2020. évi tény érték	2023-ra vonatkozó célértékek
Pénzügyi mutató (EUR)	1.000.000,00	szerződött: 2.276.286 kifizetett: 1.897.345	2.271.373,00
1.6 - Projektek száma a következő témában: a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása (db)	10,00	szerződött: 12,00	15,00

Forrás: saját szerkesztés

Az 1. uniós prioritásra meghatározott pénzügyi mutató 2023-ra vonatkozó célérték elérése a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján reális. Az 1. uniós prioritásra meghatározott teljesítménymutató 2023-ra vonatkozó célértéke 15 db projekt.

A felhíváson 12 db támogatói okirat került kiállításra, további projekt nem várható. A felhívás lezárásra került, így a maximális támogatott projektszám 12 db, amivel a 2023-ra meghatározott teljesítménymutató célértéke 80%-ban teljesül. A kötelezettségvállalás értéke a 2023-as célérték 100,21%-a, a kifizetések 83,53%-a teljesült. **A 2023-as pénzügyi mutató célértéke reális.**

23. táblázat: UP2

Uniós prioritás	2 - A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása		
	2018-ra vonatkozó mérőföldkő	2020. évi tény érték	2023-ra vonatkozó célértékek
Pénzügyi mutató (EUR)	3.000.000,00	szerződött:	32.946.045,00

		21.032.055 kifizetett: 10.494.483	
2.2 - Projektek száma a következő témában: az akvakultúrába történő termelő beruházások (db)	25,00	szereződött: 77,00 beérkezett: 107,00	160,00

Forrás: saját szerkesztés

A 2.2-es intézkedésen 77 db támogatói okirattal rendelkező projekt került kiválasztásra, további 30 db kérelem kiválasztási eljárása folyamatban van. Az eredményességmérési keret szempontjából az adott prioritás valamennyi kifizetése figyelembe vehető. A kötelezettségvállalás összege 21.032.055 EUR, a kifizetett támogatási összeg 10.494.483 EUR, ami a 2023. évi célérték 31,85%-a. Egyértelműen megállapítható, hogy a felhívás esetében jelentős összegű a még le nem kötött forrás, azonban további támogatási kérelem benyújtása (így a projektszám emelkedése) a felhívás felfüggesztése miatt nem várható. **A 2023-as pénzügyi mutató célértéke reális, a teljesítménymutató esetében elérhető maximum teljesítés 66,875% lehet.**

24. táblázat: **UP3**

Uniós prioritás	3 - A közös halászati politika végrehajtásának előmozdítása			
	Mutató és mértékegység, adott esetben	2018-ra vonatkozó mérőszám	2020. évi tény érték	2023-ra vonatkozó célértékek
Pénzügyi mutató (EUR)	500.000,00	szereződött: 2.702.573 kifizetett: 2.008.768	2.966.895,00	
3.2 - Projektek száma a következő témában: az adatok gyűjtésének, kezelésének és felhasználásának elősegítése (db)	1,00	2,00	2,00	

Forrás: saját szerkesztés

Az adatok gyűjtésének, kezelésének és felhasználásának elősegítése témában 2 db támogatói okirattal rendelkező projekt került kiválasztásra. Az eredményességmérési keret szempontjából az adott prioritás valamennyi kifizetése figyelembe vehető. A kötelezettségvállalás összege 2.702.573 EUR, a kifizetett támogatási összeg 2.008.768 EUR (támogatási előlegek nélkül), ami a 2023. évi célérték

67,70 %-a. A 2023-as célérték elérése mind a pénzügyi mutató, mind a teljesítménymutató esetében reális.

25. táblázat: UP5

Uniós prioritás	5 - A piaci értékesítés és a feldolgozás támogatása		
	Mutató és mértékegység, adott esetben	2018-ra vonatkozó mérőföldkő	2020. évi tényérték
Pénzügyi mutató (EUR)	2.000.000,00	szereződött: 9.253.825 kifizetett: 4.635.717	12.261.334,00
5.3 - Projektek száma a következő témában: feldolgozás (db)	10,00	12	40,00

Forrás: saját szerkesztés

Az eredményességmérés keret szempontjából az adott prioritás valamennyi kifizetése figyelembe vehető. A kötelezettségvállalás összege 9.235.825 EUR, a kifizetett támogatási összeg 4.635.717 EUR (támogatási előlegek nélkül), ami a 2023. évi célérték 37,80 %-a. **A 2023-as pénzügyi mutató célértéke reális.**

A MAHOP-5.3.3-2016 számú felhíváson 12 db támogatói okirattal rendelkező projekt került kiválasztásra, további 11 db kérelem kiválasztási eljárása folyamatban van. A felhívás felfüggesztésre került, további támogatási kérelem benyújtása nem várható. Amennyiben valamennyi, jelenleg kiválasztási eljárásban lévő projekt támogatásban részesülne, a maximális projektszám 23 lenne, ezzel a 2023-ra meghatározott teljesítménymutató célértéke 57,5%-ban teljesülne. **Javasolt a MAHOP következő módosítása során mindezt figyelembe venni, és a 2023-as célértékeket lecsökkenteni.**

- *Melyek a támogatási rendszer értékelése során megfogalmazott fontosabb következtetések és javaslatok?*

1. Általános megállapítások

Az 508/2014/EU rendelet késői elfogadása, illetve – ennek következtében – a MAHOP Európai Bizottság által történt jóváhagyása jelentős mértékben késleltette a végrehajtást. Annak ellenére, hogy

az Európai Bizottság a programozási időszak kezdetén a végrehajtás egyik fő céljaként tűzte ki az adminisztratív terhek csökkentését, megállapítható, hogy a végrehajtás rendkívül bonyolult, a halászati ágazat számára idegen, nehezen alkalmazható.

A végrehajtáshoz kapcsolódó közösségi és hazai joganyag szigorúan kötött, az eljárásrend nagyon bonyolult, nem kedvező a potenciális támogatást igénylők és a támogatásban részesülő kedvezményezettek számára. Az alkalmazott pályáztatási, kiválasztási és végrehajtási eljárásrend nehezen módosítható.

A támogatási kérelmek kiválasztása időben hosszadalmas. A projektkiválasztás és a projektmegvalósítás elhúzódó folyamata (különös tekintettel az építéssel járó beruházások engedélyezési folyamataira, az építkezések időjárási kockázataira, és a tagállamban tapasztalható kivitelezői hiányra) a forrásvesztés kockázatát erősítik.

Az n+3 szabály követelménye a műveletek kiválasztására és a kifizetések teljesítésére ösztönzik a tagállamot. 2020. évben a forrásvesztést sikerült elkerülnie a tagállamnak, azonban az n+3 elszámolási kötelezettség minden évben fennáll. A jövőben továbbra is szükséges kiemelt hangsúlyt fektetni a pénzügyi tervezésre, valamint a kötelezettségvállalás állományának növelésére.

A támogatói döntések határidőben történő meghozatala érdekében a továbbiakban is szükséges a szervezeti átalakulások minimalizálása, a hatóságok megfelelő humán erőforrás kapacitásának rendelkezésre állása, a monitoring és információs rendszer alkalmazásához szükséges ismeretek és a kapcsolódó informatikai jogosultságok megléte, illetve a támogatási kérelmek esetében az ellenőrzési pontok racionális csökkentése, a jogszabályi előírások figyelembevételével.

2. Részletes megállapítások a megjelent felhívásokkal kapcsolatban

MAHOP-1.2-2017 – Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ivási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását

A felhívás első alkalommal 2017. március 30-án került meghirdetésre, standard eljárásrendben. A felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására 2017. április 27. napjától 2019. április 29.

napjáig volt lehetőség. A felhívás jelenlegi keretösszege 770.707.603 Ft. **A felhívást az IH 2019. április 30. napján lezárta.**

A felhívás a természetesvízi halgazdálkodással érintett Natura2000 területek és más természetvédelmi oltalom alatt álló vízterületek, valamint az ezekbe a kategóriákba nem sorolt természetes vizek rehabilitációjára irányul.

A felhívást összehasonlítva a jelenleg hatályos MAHOP-pal a felhívás 3.7.1. alfejezetében rögzített indikátor értékek megegyeznek a hatályos MAHOP-ban szereplő célkitűzésekkel.

A felhívás 2020. évben két alkalommal módosult:

A 2020. évi **1. módosítás** technikai jellegű módosításokat tartalmazott:

A módosítás a felhíváshoz kapcsolódó 1., 9. és 10. számú szakmai mellékleteket érintette. Az 1. számú mellékletben módosításra került az „1. Tartalmi értékeléshez szükséges dokumentumok” és a „V. Egyéb benyújtandó mellékletek”. A 9. számú melléklet módosításai az „A támogatási kérelemhez benyújtandó dokumentumok” és az „Egyéb benyújtandó dokumentumok” fejezetet érintették. A 10. számú mellékletben az „Adatszolgáltatás elmulasztásával kapcsolatos jogkövetkezmények” fejezetet módosult.

A 2020. december 11. napján megjelent **2. módosításban** az ÉFK 2020. augusztus 8. napján hatályba lépett módosításának megfelelően a felhívás keretében rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 770.707.603 Ft-ra módosult.

A projekt fizikai megvalósítására rendelkezésre álló idő automatikusan meghosszabbításra került 3 hónappal, így a támogatói okirat hatálybalépésétől számított legfeljebb 27 hónap áll a kedvezményezettek rendelkezésére a projekt megvalósítására.

Módosult a kedvezményezettek által igényelhető előleg összege is: A veszélyhelyzet kezelése érdekében hozott 293/2020 (VI. 17.) Korm. rendelet alapján 2020. június 18. napjától lehetőség nyílt a megítélt támogatási összeg legfeljebb 80%-ának megfelelő mértékű előleg igénylésére.

A felhívás módosítása továbbá érintette az ügyfélszolgálatok elérhetőségét, az elszámolható költségek körét, az elszámolhatóság további feltételeit, valamint az adatvédelemmel kapcsolatos információkat.

Az 1. számú melléklet módosításai a „Jogosultsági és Tartalmi értékeléshez szükséges dokumentumok”, a „IV. Záró kifizetési kérelemhez benyújtandó mellékletek” és a „VII. Egyéb benyújtandó mellékletek” fejezetet érintették.

A 3. számú melléklet kiegészült az Indikátor definíciós listával.

Az 9. számú melléklet módosításai a „Jogosultsági és Tartalmi értékeléshez szükséges dokumentumok”, a „Záró kifizetési kérelemhez benyújtandó mellékletek” és az „Egyéb benyújtandó mellékletek” fejezetet érintették.

A 10. számú mellékletben az adatszolgáltatással kapcsolatos elvárások, szankcionálások kerültek pontosításra.

A 2. és a 16. számú mellékletben az adatszolgáltatási kötelezettséggel érintett adatok kerültek aktualizálásra.

A felhívásra a 2018. évben 12 db támogatási kérelem került benyújtásra, ebből 2 db kérelem a jogosultsági ellenőrzés szakaszában elutasításra került, majd a 2019. évben további 2 db támogatási kérelem került benyújtásra, amelyek kiválasztási folyamata a 2020. évben zárult le. Mindkét benyújtott támogatási kérelem támogatásban részesült, összesen 98.106.786 Ft támogatási összeggel. A felhíváson így összesen **12 db** projekt esetében került **támogatói okirat** kiadásra, összesen **796.700.096 Ft értékben**.

2020. évben előleg kifizetés nem történt a felhíváson, így 2020.december 31-ig **469.700.800 Ft** összegű **támogatási előleg** került kifizetésre a kedvezményezettek részére. A kedvezményezettek összesen **664.070.887 Ft** értékben nyújtottak be tényleges **elszámolást**, ami a kiadott támogatói okiratok 83,35%-a.

A 2019. évi Értékelésben a felhívásra vonatkozóan megfogalmazott javaslatok és nyomon követésük:

1. *A felhívásra beérkezett aktuális támogatási igény 800.998.886 Ft, ami a felhívás keretösszegének 110,59%-a. A 2 db, jelenleg kiválasztási eljárás folyamata alatt álló projekt támogathatósága esetén javasolt többletforrás biztosítása, a tervezett fejlesztések megvalósítása érdekében.*

A 1056/2016. Korm. határozat 2020. augusztus 8. napján hatályba lépett módosításának megfelelően a felhívás keretében rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 770.707.603 Ft-ra módosult, a kiválasztási eljárás során a további két projekt támogatásban részesült, ezáltal a felhívás kötelezettségvállalása 103,37%-os. **Az ajánlás teljesült.**

MAHOP-2.1-2016 - Az akvakultúra terén történő innováció ösztönzése

A felhívás első alkalommal 2016. december 22-én került meghirdetésre standard eljárásrendben. A felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására 2017. április 6. napjától 2019. augusztus 8. napjáig volt lehetőség. **Az IH 2019. augusztus 9. napján zárta le a felhívást.**

A felhívás célja az olyan műszaki, tudományos vagy szervezeti ismeretek fejlesztése, amelyek csökkentik a környezetre gyakorolt negatív hatásokat, a halolaj- és hallisztfüggőséget, amelyek mérsékelik a haltermelő létesítményekből elfolyó víz szervesanyag-tartalmát és előmozdítják a fenntartható erőforrás-hasznosítást, valamint növelik az állatjólétet. A felhívás keretében támogathatók azok a projektötletek, amelyek a jó piaci potenciállal rendelkező új akvakultúra fajok termelésbe vonását, illetve új, vagy jelentősen tökéletesített termékek előállítását és mindezek piaci bevezetését célozzák.

A felhívást összehasonlítva a jelenleg hatályos MAHOP-pal a felhívás 3.7.1. alfejezetében rögzített indikátor értékek megegyeznek a hatályos MAHOP-ban szereplő célkitűzésekkel.

A felhívás 2020. évben két alkalommal módosult:

A 2020. évi **1. módosítás** technikai jellegű módosításokat tartalmazott:

A módosítás a felhíváshoz kapcsolódó 1., 9. és 10. számú szakmai mellékleteket érintette. Az 1. számú mellékletben módosításra került az „I. A támogatási kérelemhez kötelezően benyújtandó mellékletek” és a „VI. Egyéb benyújtandó mellékletek” című fejezet. A 9. számú melléklet módosításai az „A támogatási kérelemhez benyújtandó dokumentumok” és az „Egyéb benyújtandó dokumentumok” fejezetet érintették. A 10. számú mellékletben az „Adatszolgáltatás elmulasztásával kapcsolatos jogkövetkezmények” fejezetet módosult.

A 2020. november 17. napján megjelent **2. módosításban** az ÉFK 2020. augusztus 8. napján hatályba lépett módosításának megfelelően a felhívás keretében rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 1.682.423.942 Ft-ra módosult.

A 2020. június 18. napjáig kiadott támogatói okiratok esetében a projekt fizikai megvalósítására rendelkezésre álló idő automatikusan meghosszabbításra került 3 hónappal, így a támogatói okirat hatálybalépésétől számított legfeljebb 27 hónap áll a kedvezményezettek rendelkezésére a projekt megvalósítására. A 2020. június 19. napjától kiadott támogatói okiratok esetében a támogatói okirat hatálybalépésétől számított legfeljebb 24 hónap áll rendelkezésre.

A támogatást igénylő projekttel kapcsolatos pénzügyi elszámolása (záró kifizetési igénylés) benyújtásának végső határideje a támogatói okiratban rögzített dátum.

Módosult a kedvezményezettek előleg elszámolási kötelezettsége is.

A felhívás módosítása továbbá érintette az ügyfélszolgálatok elérhetőségét, az elszámolható költségek körét, valamint az adatvédelemmel kapcsolatos információkat.

Az 1. számú melléklet módosításai az „I. A támogatási kérelemhez kötelezően benyújtandó mellékletek”, az „V. Mérőföldkőhöz kötött szakmai beszámolóhoz benyújtandó dokumentumok”, a „VII. Fenntartási időszakban évente benyújtandó dokumentumok” és a „VIII. Egyéb benyújtandó mellékletek” fejezetet érintették.

A 3. számú melléklet kiegészült az Indikátor definíciós listával.

Az 9. számú melléklet módosításai „A támogatási kérelemhez kötelezően benyújtandó dokumentumok” a „Mérőföldkőhöz kötött szakmai beszámolóhoz benyújtandó dokumentumok” a „Fenntartási időszakban évente benyújtandó dokumentumok” és az „Egyéb benyújtandó mellékletek” fejezetet érintették.

A 10. számú mellékletben az adatszolgáltatással kapcsolatos elvárások, szankcionálások kerültek pontosításra.

A 2. és a 18. számú mellékletben az adatszolgáltatási kötelezettséggel érintett adatok kerültek aktualizálásra.

A felhívás lezárásáig összesen 11 db támogatási kérelmet nyújtottak be, 3.627.568.710 Ft értékben. A támogatást igénylők 5 db támogatási kérelmet visszavontak, 1 db kérelem elutasításra került, a vizsgált időszak végéig pedig összesen **5 db támogatói okirat** került kiadásra **1.951.121.404 Ft** támogatási összegre, ami a rendelkezésre álló keret 115,97%-a.

A vizsgált időszak végéig 1.585.772.058 Ft támogatási előleg került kifizetésre, valamint 759.139.187 Ft előleggel történő elszámolás teljesült, ami a **kötelezettségvállalás 38,91%-a**.

A felhívás 3.4.1.1 Műszaki szakmai elvárások fejezete alapján minden kedvezményezett köteles a kutatási és innovációs eredményeket bemutató részletes beszámolót elkészíteni, amely a támogatással megvalósult projektekre épül és amelynek témájában a kedvezményezett köteles – az együttműködő partnerrel, vagy partnerekkel közösen – tudományos publikációt közölni.

A projektekkel kapcsolatban további disszeminációs kötelezettség a projekt eredményeit széles körben bemutató konferencia megtartása, valamint nyílt hozzáférésű adattárak létrehozása vagy ingyenes nyílt forráskódú szoftverek által történő nyilvánosságra hozatal. A támogatásban részesülő műveletek eredményeit az Irányító Hatóság az ETHA rendelet 47. cikk (3) bekezdésének megfelelően nyilvánosságra hozza a www.halaszat.kormany.hu, továbbá a www.palyazat.gov.hu oldalakon.

A 2019. évi Értékelésben a felhívásra vonatkozóan megfogalmazott javaslatok és nyomon követésük:

1. A 2 db, jelenleg kiválasztási eljárás folyamata alatt álló projekt támogathatósága esetén javasolt többletforrás biztosítása, a tervezett fejlesztések megvalósítása érdekében.

A 1056/2016. Korm. határozat 2020. augusztus 8. napján hatályba lépett módosításának megfelelően a felhívás keretében rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 1.682.423.942 Ft-ra módosult. a kiválasztási eljárás során a további két projekt támogatásban részesült, ezáltal a felhívás kötelezettségvállalása 115,97 %-os. **Az ajánlás teljesült.**

További javaslat:

- Az innovációs célkitűzésen megvalósuló projektek kollektív kedvezményezettek által kerültek megvalósításra. A megszerzett ismeretek átadása, és az elért eredmények gyakorlat átültetése és termelésben történő alkalmazása egyre sürgetőbb igénnyel jelentkezik az ágazat szereplői részéről. A felhívás 3.4.1.1 Műszaki szakmai elvárások fejezete alapján meghatározott részletes beszámolókat, tudományos publikációkat javasolt az ágazati szereplőkhöz eljuttatni annak érdekében, hogy a megszerzett ismeretek mielőbb alkalmazásra kerülhessenek a gyakorlatban is.

MAHOP-2.2-2016 - Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása

A felhívás standard eljárásrendben 2016. december 22-én került első alkalommal meghirdetésre. A felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására a felhívás 2017. március 29. napjától 2021. március 29. napjáig adott lehetőséget, az IH azonban 2020. december 29-én felfüggesztette a felhívást. A felhívás keretösszege 5.862.956.400 Ft.

A felhívás célja az extenzív és félintenzív akvakultúra rendszerek (tógazdasági haltermelés) esetében a termelési kapacitás növelése, a termelt fajok diverzifikációja és termelésbe vonása, az akvakultúra-termékek minőségének és értékének növelése, az akvakultúra-ágazatban dolgozók munka- és biztonsági körülményeinek javítása, az állatjólét és a termelés általános higiéniai helyzetének javítása, valamint a haltermelés infrastruktúrájának korszerűsítése. A felhívás keretében lehetőség van önálló gép/eszközbeszerzésre is.

A felhívást összehasonlítva a jelenleg hatályos MAHOP-pal a felhívás 3.7.1. alfejezetében rögzített indikátor értékek megegyeznek a hatályos MAHOP-ban szereplő célkitűzésekkel.

A felhívás 2020. évben három alkalommal módosult:

A 2020. évi **1. módosításban** módosult a felhívás diverzifikációra vonatkozó rendelkezése (bővült a támogatható tevékenységek köre és pontosításra került a jogosultak köre), mindez azonban csak a 2020. március 1. napjától benyújtott támogatási kérelmekre vonatkozik.

A felhívás módosítása továbbá érintette az ügyfélszolgálatok elérhetőségét, a támogatási kérelem benyújtásának határidejét, valamint az adatvédelemmel kapcsolatos információkat.

Az 1. számú melléklet módosításai az „1. Tartalmi értékeléshez szükséges dokumentumok” és az „IV. Egyéb benyújtandó mellékletek” fejezetet érintették.

Az 11. számú melléklet módosításai az „A támogatási kérelemhez benyújtandó dokumentumok” és az „Egyéb benyújtandó dokumentumok” fejezetet érintették.

A 13. számú melléklet módosításai a „Jogkövetkezmények mindkettő célterület esetén” (Diverzifikáció támogatásra vonatkozóan) és az „Adatszolgáltatás elmulasztásával kapcsolatos jogkövetkezmények” fejezetet érintették.

A 2020. évi **2. módosításban** technikai változások kerültek átvezetésre.

Az 1. számú melléklet „IV. Egyéb benyújtandó mellékletek” fejezete módosult, a 2. számú mellékletben a „9. és 10. A haltermelő vállalkozás közvetlen értékesítését szolgáló beruházások esetén” fejezet kiegészült az l) mozgó halbolt ponttal.

A 3. számú melléklet módosításai: az értelmező rendelkezések listája kiegészítésre került a 15. mozgó halbolt fogalmával.

A 11. számú melléklet módosításai: az „Egyéb benyújtandó dokumentumok” fejezetet érintik.

A 2020. november 17-én megjelent **3. módosításban** átvezetésre került, hogy a 2020. június 18. napjáig kiadott támogatói okiratok esetében a projekt fizikai megvalósítására rendelkezésre álló idő automatikusan meghosszabbításra került 3 hónappal, így a támogatói okirat hatálybalépésétől számított legfeljebb 27 hónap áll a kedvezményezettek rendelkezésére a projekt megvalósítására.

A 2020. június 19. napjától kiadott támogatói okiratok esetében a támogatói okirat hatálybalépésétől számított legfeljebb 24 hónap áll rendelkezésre.

A támogatást igénylő projekttel kapcsolatos pénzügyi elszámolása (záró kifizetési igénylés) benyújtásának végső határideje a támogatói okiratban rögzített dátum.

Pontosításra került a 3.4.1.3 „Egyéb elvárások” fejezetben a foglalkoztatásra vonatkozó rendelkezés és módosult továbbá a kedvezményezettek előleg elszámolási kötelezettsége is.

A mellékletek közül módosításra került az 1., 3., 5., 11., 13. és 19. számú szakmai melléklet.

Az 1. számú melléklet módosításai az „I. A támogatási kérelemhez kötelezően benyújtandó mellékletek” a „IV. Mérföldkőhöz kötött szakmai beszámolóhoz benyújtandó dokumentumok” az „V. Záró kifizetési kérelemhez benyújtandó mellékletek” a „VI. Fenntartási időszakban évente benyújtandó dokumentumok” és a „VII. Egyéb benyújtandó mellékletek” fejezetet érintették.

A 3. számú melléklet kiegészült az Indikátor definíciós listával.

Az 11. számú melléklet módosításai a „A támogatási kérelemhez kötelezően benyújtandó dokumentumok” a „Mérföldkőhöz kötött szakmai beszámolóhoz benyújtandó dokumentumok” a „Záró kifizetési kérelemhez benyújtandó mellékletek” a „Fenntartási időszakban évente benyújtandó dokumentumok” és az „Egyéb benyújtandó mellékletek” fejezetet érintették.

A 13. számú mellékletben az adatszolgáltatással kapcsolatos elvárások, szankcionálások kerültek pontosításra.

A 5. és a 19. számú mellékletben az adatszolgáltatási kötelezettséggel érintett adatok kerültek aktualizálásra.

A felhívás felfüggesztéséig összesen 138 db támogatási kérelem érkezett be, 7.422.121.385 Ft összegben, amelyből a támogatást igénylők 11 db-ot visszavontak, 8 db pedig jogosultsági ellenőrzésen elutasításra került. **Támogatói okiratot 77 db** kérelem esetében adott ki az IH, **3.154.571.412 Ft** összegre. Megállapítható, hogy a felhívás esetében nem került leigénylésre a rendelkezésre álló keretösszeg és jelentős összegű igény még elbírálásra vár.

Előlegkérelemre 503.731.574 Ft, kifizetési kérelemre pedig 1.689.571.681 Ft került kifizetésre.

A 2019. évi értékelésben javaslat nem került megfogalmazásra.

További javaslat:

- Javasoljuk mind a projekt kiválasztási, mind a kérelemkezelési folyamatok felgyorsítását akár Technikai Segítségnyújtás forrás bevonásával, és szükség esetén plusz forrás biztosítása a felhíváson.
- A felhívás 3.5.2. A projekt végrehajtására rendelkezésre álló időtartam pontja alapján a projekt fizikai befejezésére a támogatói okirat hatálybalépésétől számított legfeljebb 24 hónap áll rendelkezésre. Tekintettel arra, hogy az operatív program megvalósítási ideje 2023 év végén lezárul, a jelenleg ellenőrzés alatt álló támogatási kérelmek esetében javasolt a kiválasztási folyamatok azonnali meggyorsítása, akár plusz humán erőforrás kapacitás biztosításával. Emellett legkésőbb 2021. szeptember végéig szükséges megtenni a kötelezettségvállalásokat annak érdekében, hogy a tervezett fejlesztések megvalósulhassanak, valamint a kifizetések a Bizottság felé időben benyújtásra kerülhessenek.

MAHOP-2.3-2016 - A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdaságok ösztönzése

A felhívás 2016. december 22-én került első alkalommal meghirdetésre standard eljárásrendben. A felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására a felhívás 2017. április 6. napjától 2021. április 8. napjáig adott lehetőséget, az IH azonban 2020. október 9. napján felfüggesztette a felhívást.

A felhívás célja a fenntartható akvakultúra vállalkozások létrehozása 50%-os támogatási intenzitással. A felhívás keretében lehetőség van építéssel járó projektek megvalósítására akár gép/eszközbeszerzéssel összekapcsolva, azonban a MAHOP-2.2-2016 számú felhívással ellentétben ezen felhívás esetében önálló gép/eszközbeszerzésre nincs lehetőség.

A felhívás 2020-ban öt alkalommal módosult:

A 2020. évi **1. módosításban** foglaltak kizárólag a 2020. február 9. napjától benyújtott támogatási kérelmekre vonatkoznak, az azt megelőzően benyújtott támogatási kérelmek esetében nem vehetők figyelembe.

A felhívás módosítása során pontosításra került a „Megfelelő munka- és biztonsági körülmények megteremtése” támogatható tevékenység feltételeire vonatkozó rendelkezés, a módosítás érintette az ügyfélszolgálatok elérhetőségét, a támogatási kérelem benyújtásának határidejét, az elszámolható költségek mértékét, valamint az adatvédelemmel kapcsolatos információkat.

A 2020. évi **2. módosítás** technikai jellegű módosításokat tartalmazott.

Módosult az 1. számú melléklet „1. Tartalmi értékeléshez szükséges dokumentumok” és az „V. Egyéb benyújtandó mellékletek” fejezete, a 11. számú melléklet „A támogatási kérelemhez benyújtandó dokumentumok” és az „Egyéb benyújtandó dokumentumok” fejezete, valamint a 13. számú melléklet „Adatszolgáltatás elmulasztásával kapcsolatos jogkövetkezmények” fejezete.

A 2020. évi **3. módosításban** átvezetésre került az ÉFK 2020. augusztus 8. napján hatályba lépett módosításának megfelelően a felhívás keretében rendelkezésre álló tervezett keretösszeg, ami 5.684.135.768 Ft.

A 2020. június 18. napjáig kiadott támogatói okiratok esetében a projekt fizikai megvalósítására rendelkezésre álló idő automatikusan meghosszabbításra került 3 hónappal, így a támogatói okirat hatálybalépésétől számított legfeljebb 27 hónap áll a kedvezményezettek rendelkezésére a projekt megvalósítására. A 2020. június 19. napjától kiadott támogatói okiratok esetében a támogatói okirat hatálybalépésétől számított legfeljebb 24 hónap áll rendelkezésre.

Módosult a kedvezményezettek előleg elszámolási kötelezettsége is.

A 2020. évi **4. módosításban** átvezetésre került, hogy a támogatást igénylő projekttel kapcsolatos pénzügyi elszámolása (záró kifizetési igénylés) benyújtásának végső határideje a támogatói okiratban rögzített dátum, továbbá módosult a kedvezményezettek által igényelhető előleg összege is: A veszélyhelyzet kezelése érdekében hozott 293/2020 (VI. 17.) Korm. rendelet alapján 2020. június 18. napjától lehetőség nyílt a megítélt támogatási összeg legfeljebb 80%-ának megfelelő mértékű előleg igénylésére.

A 2020. évi **5. módosítás** a 2. számú módosításhoz hasonlóan szintén csak technikai jellegű volt, a felhíváshoz kapcsolódó 1., 3., 5., 11., 13. és 18. számú mellékleteket érintette.

Az 1. számú melléklet módosításai a „IV. Mérőföldkőhöz kötött szakmai beszámolóhoz benyújtandó dokumentumok” az „V. Záró kifizetési kérelemhez benyújtandó mellékletek” a „VI. Fenntartási időszakban évente benyújtandó dokumentumok” és a „VII. Egyéb benyújtandó mellékletek” fejezetet érintették. A 3. számú melléklet kiegészült az Indikátor definíciós listával.

Az 11. számú melléklet módosításai a „Mérőföldkőhöz kötött szakmai beszámolóhoz benyújtandó dokumentumok” a „Záró kifizetési kérelemhez benyújtandó mellékletek” a „Fenntartási időszakban évente benyújtandó dokumentumok” és az „Egyéb benyújtandó mellékletek” fejezetet érintették.

A 13. számú mellékletben az adatszolgáltatással kapcsolatos elvárások, szankcionálások kerültek pontosításra.

Az 5. és a 18. számú mellékletben az adatszolgáltatási kötelezettséggel érintett adatok kerültek aktualizálásra.

A felhívást összehasonlítva a jelenleg hatályos MAHOP-pal megállapítható, hogy a felhívás 3.7.1. alfejezetében rögzített indikátor értékek megegyeznek az OP-ban szereplő célértékekkel.

A támogatási keretre a felhívás felfüggesztéséig összesen 11.142.671.305 Ft igény érkezett be, ami 44 db kérelmet takar. 2020. december 31. napjáig összesen **8 db támogatói okirat került kiadásra 1.166.968.666 Ft** támogatási összegre. **Előlegként 353.750.375 Ft** került a kedvezményezettek felé kifizetésre. **Tényleges elszámolás pedig 135.800.571 Ft** volt. Egyértelműen megállapítható, hogy a felhíváson rendelkezésre álló forráskeretre dupla annyi igény érkezett be.

A 2019. évi Értékelésben a felhívásra vonatkozóan megfogalmazott javaslatok és nyomon követésük:

1. *Az intézkedés végrehajtása jelentős késedelmet mutat. Mind a támogatási kérelmek kiválasztási folyamatában, mind a megítélt projektek végrehajtásában jelentős késedelmek tapasztalhatóak. Javasoljuk mind a projekt kiválasztási, mind a kérelemkezelési folyamatok felgyorsítását.*

Az intézkedés végrehajtása továbbra is jelentős késedelmet mutat. Jelentős a felhíváson a túligénylés, és minimális a kiadott támogatói okiratok száma. Az ajánlás nem teljesült. A 2019. évi Értékelésben tett ajánlás a 2020. évi végrehajtás tükrében továbbra is fennáll.

2. *Javasoljuk többletforrás biztosítását.*

Az ÉFK 2020. augusztus 8. napján hatályba lépett módosításának megfelelően a felhívás keretében rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 5.684.135.768 Ft-ra módosult, azonban jelenleg is jelentős túligénylés mutatkozik a felhíváson. Az ajánlás nem teljesült.

További javaslat:

- A felhívás 3.5.2. A projekt végrehajtására rendelkezésre álló időtartam pontja alapján a projekt fizikai befejezésére a támogatói okirat hatálybalépésétől számított legfeljebb 24 hónap áll rendelkezésre. Tekintettel arra, hogy az operatív program megvalósítási ideje 2023 év végén lezárul, a jelenleg ellenőrzés alatt álló támogatási kérelmek esetében javasolt a kiválasztási folyamatok azonnali meggyorsítása, akár plusz humán erőforrás kapacitás biztosításával. Emellett legkésőbb 2021. szeptember végéig szükséges megtenni a kötelezettségvállalásokat annak érdekében, hogy a tervezett fejlesztések megvalósulhassanak, valamint a kifizetések a Bizottság felé időben benyújtásra kerülhessenek.

MAHOP-2.4-2016 - Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások

A felhívás 2016. december 22-én került első alkalommal meghirdetésre, standard eljárásrendben. A felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására 2017. április 6. napjától 2019. április 23. napjáig volt lehetőség.

A felhívás célja, az extenzív és félintenzív akvakultúra rendszerek (tógazdasági haltermelés) esetében a termelési folyamat energetikai hatékonyságának javítása, valamint a vízhasználatra és vízminőségre gyakorolt negatív hatás csökkentése. A felhívás kizárólag a 2. számú szakmai mellékletben – „Támogatható gépek és eszközök jegyzéke” meghatározott gép/eszközök beszerzésére irányul.

A felhívás 2020-ban két alkalommal módosult:

A felhívás 2020. évi **1. módosításban** a 13. számú melléklet „Adatszolgáltatás elmulasztásával kapcsolatos jogkövetkezmények” fejezete változott.

A felhívás 2020. évi **2. módosításban** az ÉFK 2020. augusztus 8. napján hatályba lépett módosításának megfelelően átvezetésre került az új keretösszeg: 1 341 806 Ft.

Az IH a felhívásba emelte, hogy a 2020. június 18. napjáig kiadott támogatói okiratok esetében a projekt fizikai megvalósítására rendelkezésre álló idő automatikusan meghosszabbításra került 3 hónappal, így a támogatói okirat hatálybalépésétől számított legfeljebb 12 hónap áll a kedvezményezettek rendelkezésére a projekt megvalósítására. A 2020. június 19. napjától kiadott támogatói okiratok esetében a támogatói okirat hatálybalépésétől számított legfeljebb 9 hónap áll rendelkezésre. A támogatást igénylő projekttel kapcsolatos pénzügyi elszámolása (záró kifizetési igénylés) benyújtásának végső határideje a támogatói okiratban rögzített dátum.

Pontosításra került a 3.4.1.3 „Egyéb elvárások” fejezetben a foglalkoztatásra vonatkozó rendelkezés és módosult az ügyfélszolgálatok elérhetősége, valamint az adatvédelemmel kapcsolatos információkról szóló rész.

A felhívást összehasonlítva a jelenleg hatályos MAHOP-pal megállapítható, hogy a felhívás 3.7.1. alfejezetében rögzített indikátor értékek megegyeznek az OP-ban szereplő célértékekkel.

A felhívásra összesen **1 db** támogatási kérelem érkezett be **1.342.614 Ft** támogatási igény értékben, amelyre a **támogatói okirat** kiállításra került. A projekt keretében **1.342.613 Ft** került **kifizetésre**.

A 2019. évi értékelésben javaslat nem került megfogalmazásra.

MAHOP-2.5-2017 - A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása

A MAHOP-ban 1 db intézkedés került meghatározásra az extenzív tógazdasági haltermelés esetében felmerülő többletköltségek, illetve elmaradt bevétel részleges kompenzációs támogatására vonatkozóan. Az IH az intézkedésre 2 db felhívást hirdetett meg. A MAHOP-2.5-2017 számú felhívás 2017. március 29-én került első alkalommal meghirdetésre, standard eljárásrendben. Támogatási kérelmet a felhívásban meghatározott feltételeknek megfelelő, akvakultúrával foglalkozó vállalkozások nyújthatnak be, kizárólag önállóan. A felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására 2017. május 2. napjától 2018. január 31. napjáig volt lehetőség.

A felhívás 70.200 Ft/hektár/5 év (100%-os támogatási intenzitás) vissza nem térítendő támogatást biztosít a tógazdasági haltermelőknek a természet és a biológiai sokféleség megőrzésének és javításának, valamint a tájképi elemek megóvásáért nyújtott szolgáltatásainak részleges kompenzálásaként.

A felhívást összehasonlítva a jelenleg hatályos MAHOP-pal a felhívás 3.7.1. alfejezetében rögzített indikátor értékek megegyeznek a hatályos MAHOP-ban szereplő célértékekkel.

A felhívás a **2020. évben egy alkalommal módosult**. Az ÉFK 2020. augusztus 8. napján hatályba lépett módosításának megfelelően a felhívás keretében rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 878.674.780 Ft-ra módosult.

A módosítás során változott az ügyfélszolgálatok elérhetősége, valamint az adatvédelemmel kapcsolatos információkat tartalmazó rész.

Az IH tájékoztatása alapján 48 db támogatói okirat került kiadásra 877.243.214 Ft összegben, 2020. december 31. napjáig 877.243.212 Ft kifizetés teljesült.

A 2019. évi értékelésben javaslat nem került megfogalmazásra.

MAHOP-2.5-2018 intézkedés - A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása

A felhívás 2018. szeptember 19-én került első alkalommal meghirdetésre a MAHOP-2.5-2017 számú felhívástól eltérően egyszerűsített eljárásrendben, amelynek lényege a 272/2014. Korm. rendelet 64. § (1) bekezdése alapján az, hogy az IH-nak nem kell Döntés-előkészítő Bizottságot összehívnia a támogatási kérelmek támogathatóságára vonatkozó döntéshez.

A felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására 2018. október 19. napjától 2018. december 19. napjáig volt lehetőség.

A felhívás célja megegyezik a MAHOP-2.5-2017 számú felhívás céljával, a támogatást igénylők esetében azonban egyszerűbb feltételeknek kell megfelelni. Ugyanúgy 70.200 Ft/hektár/5 év vissza nem térítendő támogatás igénybevételére van lehetőség, 100%-os támogatási intenzitással.

A felhívást összehasonlítva a jelenleg hatályos MAHOP-pal a felhívás 3.7.1. alfejezetében rögzített indikátor értékek megegyeznek a hatályos MAHOP-ban szereplő célértékekkel.

A felhívás a **2020. évben egy alkalommal módosult**. Az ÉFK 2020. augusztus 8. napján hatályba lépett módosításának megfelelően a felhívás keretében rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 209.971.844 Ft-ra módosult.

A módosítás során változott az ügyfélszolgálatok elérhetősége, valamint az adatvédelemmel kapcsolatos információkat tartalmazó rész.

A felhívás keretében már 2019. december 31-ig **30 db projekt** tekintetében került támogatói okirat kiadásra, **209.971.844 Ft** értékben és **a teljes támogatási összeg is kifizetésre került a kedvezményezettek részére.**

A 2019. évi Értékelésben a felhívásra vonatkozóan megfogalmazott javaslatok és nyomon követésük:

1. *A felhívás és az ÉFK alapján hatályos keretösszeg 302.509.503 Ft, a támogatói okiratokkal lekötött összeg 209.971.844 Ft. Javasoljuk a le nem kötött forrás átcsoportosítását más intézkedésre.*

A felhívás jelenlegi forráskerete 209.971.844 Ft, azaz megegyezik a támogatói okiratokkal lekötött összeggel. Az ajánlás teljesült.

A két kompenzációs felhívás projektjei keretében a célprogramban szereplő valamennyi, alább felsorolt tevékenységet meg kell valósítana a kedvezményezetteknek:

1. A részleges kompenzációs támogatás alapjául szolgáló halastó területnek/haltermeléssel hasznosított víztározónak három évente legalább egyszer teljes lecsapolásra és feltöltésre kell kerülnie.
2. A programba bevont halastóba/haltermeléssel hasznosított víztározóba évente több mint 50 kg/ha ponty népesítő anyagot kell telepíteni.
3. A halastavi tápanyag-gazdálkodásban kizárólag szerves istállótrágya használható. Mű-trágya felhasználása tilos.
4. Telepesen fészkelő vízimadarak fészektelepeinek 100 méter sugarú körén belül kötelező a hínárvegetáció fenntartása, amely nem gyéríthető.
5. Nádaratás és egyéb ehhez kapcsolódó tevékenységek (különösen a szállítás és kihúzás)

végzése, december 15. és február 15. között a rizómák károsítása nélkül engedélyezett, amennyiben azt a támogatás kérelem benyújtásakor a támogatást igénylő jelezte. A nádas terület 15%-át minden évben, forgó rendszerben lábon kell hagyni.

6. Madárriasztás a működési területe alapján illetékes természetvédelmi hatóság által jóvá-hagyott éves Madárriasztási Terv alapján végezhető.

7. Fészkelési időszakban (március 1.-július 15.) a vízszíningadozás napi mértéke nem haladhatja meg az 5 cm-t. (kivételt képeznek az ivadéknevelő (elő-, és utónevelő); a telelő/tároló, illetve azon termelő tavak, amelyek a térség nyári hallellátását biztosítják).

8. Nem zavarható a vízpart vagy a vízi környezet a vidra szaporodási helyének, valamint telepesen fészkelő vízimadarak fészektelepeinek 100 méter sugarú körzetében. A téli időszakban a halastóhoz/haltermeléssel hasznosított víztározóhoz közvetlenül kapcsolódó tápláló és lecsapoló csatornákon nem helyezhető el olyan műszaki zár/kerítés/hosszú földalatti csőszakasz, amely akadályozza a vidra közlekedését és táplálkozását.

9. Az előírások ellenőrizhetősége érdekében a támogatást igénylő köteles éves Tógazdálkodási Naplót vezetni.

A 2007-2013-as időszakban a HOP / Halastavi Környezetgazdálkodási Program (HKP) keretében megvalósult projektek tapasztalatai alapján megállapítható, hogy az intézkedések az extenzív halastavakon ténylegesen növelik a madárfauna létszámát és fajgazdagságát, ami egyben az ott táplálkozó madárfajok fokozott halfogyasztását is eredményezi. A megvalósult projektek hozzá-járulnak a természet és a biológiai sokféleség megőrzéséhez és javításához, a környezeti terhelés csökkentéséhez, valamint a tájképi elemek megóvásához is. Az intézkedések folytatása kiemelten szükséges a következő programozási időszakban is.

A két kompenzációs intézkedés iránti ágazati igény kiemelkedő, a két felhívásra 99 támogatási kérelem érkezett, ami a teljes beérkezett MAHOP igény (348 db projektjavaslat) 28,44%-a. Az intézkedésen támogatott projektek száma is kiemelkedően magas, összesen 78 db kérelem részesült támogatásban, ami az összes támogatott projekt 39,19%-a. Itt került sor a legszélesebb kedvezményezett kör támogatására, ezért mindenképpen javasolt az intézkedés folytatása a következő támogatási időszakban is.

MAHOP-3.1.1-2016 – Halgazdálkodással kapcsolatos adatgyűjtés, -kezelés és -felhasználás támogatása – a DCF projekt végrehajtásának szakmai megalapozása

A MAHOP-ban az adatgyűjtés megvalósítására 1 db intézkedés került meghatározásra, amelynek keretében az IH 2 db felhívást hirdetett meg. Az egyik a DCF projekt végrehajtásának szakmai megalapozása, a másik magának a DCF projektnek a végrehajtására irányul.

A MAHOP-3.1.1-2016 számú, a DCF projekt végrehajtásának szakmai megalapozását szolgáló felhívás 2016. október 18-án került meghirdetésre. A felhívás célja a KHP végrehajtása, valamint a MAHOP céljainak elérése és végrehajtásának nyomon követése érdekében a vonatkozó hazai és uniós jogszabályokban meghatározott, és Magyarország számára releváns halgazdálkodási adatok szakszerű gyűjtéséhez, kezeléséhez, kiértékeléséhez és felhasználásához szükséges előkészítő dokumentumok, módszertanok kidolgozása, valamint az adatgyűjtési rendszer megalapozása.

A felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására 2016. október 18. napjától 2016. december 30. napjáig volt lehetőség. A felhívás kiemelt eljárásrendben lett meghirdetve, így egy kedvezményezett került megnevezésre az ÉFK-ban: Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ Agrárgazdasági Kutatóintézet (a továbbiakban: AKI), amellyel az IH a felhívásra allokált forrás teljes keretére, 100%-os támogatási intenzitással támogatási szerződést kötött a „DFC I.” projekt 2018. augusztus 4. napjáig történő megvalósítása céljából. A projekt fizikai befejezésére meghatározott határidő alapján a „DFC I.” projekt 2018-ban lezárult.

A felhívás 2020. évben nem került módosításra.

A kedvezményezett részére a projekt teljes támogatási összege, 135.000.000 Ft támogatási előlegként kifizetésre került, ebből 134.998.377 Ft összegre érkezett elszámolás. A kedvezményezett tájékoztatta az IH-t a projekt elszámolt költségeinek önrevíziója során feltárássra került 151.253 Ft összegű reprezentációs adó téves elszámolásáról. **A Követeléskezelési eljárás lezárult, a tévesen elszámolt összeg, valamint az el nem számolt előleg az IH tájékoztatása alapján visszautalásra került.**

A támogatási szerződés 2. számú módosítása 2020. február 19. napján lépett hatályba.

A felhívást összehasonlítva a hatályos MAHOP-pal megállapítható, hogy a felhívás 3.7.1. alfejezetében rögzített indikátor értékek megegyeznek a hatályos MAHOP-ban szereplő célértékkel.

A 2019. évi Értékelésben a felhívásra vonatkozóan megfogalmazott javaslatok és nyomon követésük:

1. Javasljuk a támogatási szerződés módosítását, a szerződéses összeg csökkentésének átvezetése érdekében.

A szerződéses összeg átvezetése megtörtént, **az ajánlás teljesült.**

2. Javasljuk a felhívás 1.2. pontjában a projekt rendelkezésre álló forrás összegét 135.000.000 Ft-ról 134.847.124 Ft-ra csökkenteni, a fel nem használt összeget pedig átcsoportosítani a MAHOP-3.1.2-2017: „Halgazdálkodással kapcsolatos adatgyűjtés, -kezelés és -felhasználás támogatása – a DCF projekt végrehajtása” című felhívásra.

A felhívás 2020. december 31. napjáig nem került módosításra, **az ajánlás nem teljesült.**

3. Javasljuk a keretösszeg csökkentését megjeleníteni az OP-ban és az ÉFK-ban egyaránt.

Az operatív program 2020. december 31. napjáig nem került módosításra, **az ajánlás nem teljesült.**

4. Javasljuk a felhívás lezárását.

Az ajánlás nem teljesült.

MAHOP-3.1.2-2017 - Halgazdálkodással kapcsolatos adatgyűjtés, -kezelés és -felhasználás támogatása – a DCF projekt végrehajtása)

A felhívás 2017. március 14-én került meghirdetésre. A felhívás célja a KHP végrehajtása, valamint a MAHOP céljainak elérése és végrehajtásának nyomon követése érdekében a vonatkozó hazai és uniós jogszabályokban meghatározott, és Magyarország számára releváns halgazdálkodási adatok szakszerű gyűjtése, kezelése, kiértékelése és felhasználása.

A felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására 2017. április 11. napjától 2017. május 15. napjáig volt lehetőség. A felhívás kiemelt eljárásrendben került meghirdetésre, így egy kedvezményezett lett megnevezve az ÉFK-ban: AKI, amellyel az IH a felhívásra allokált forrás teljes keretére, 100%-os támogatási intenzitással támogatási szerződést kötött az „DCF II.” projekt 2023. szeptember 30. napjáig tartó megvalósítása céljából.

A felhívás 2020. évben nem került módosításra.

Az IH 2020. év végéig 506.704.959 Ft előleget utalt ki a kedvezményezett részére, a kedvezményezett pedig 352.867.624 Ft-tal számolt el.

A felhívást összehasonlítva a jelenleg hatályos MAHOP-pal a felhívás 3.7.1. alfejezetében rögzített indikátor értékek megegyeznek a hatályos MAHOP-ban szereplő célértékekkel.

A 2019. évi Értékelésben a felhívásra vonatkozóan megfogalmazott javaslatok és nyomon követésük:

1. *Javasoljuk a projekt rendelkezésre álló forrás összegét megemelni a „DCF I.” projekt keretein belül fel nem használt forrás összegével.*

Az IH tájékoztatása alapján az ÉFK 2020. augusztus 8. hatályba lépett módosítása során a DCF I projekt keretein belül fel nem használt források átcsoportosításra kerültek, azonban mindez nem került átvezetésre sem a felhívásban, sem a támogatási szerződésben. **Az ajánlás részben teljesült.**

2. *Javasoljuk a keretösszeg növekedést megjeleníteni az OP-ban és az ÉFK-ban egyaránt.*

Az operatív program 2020. december 31. napjáig nem került módosításra, **az ajánlás nem teljesült.**

További javaslatok:

- A szerződésben és a felhívásban rögzített támogatási összeg nem egyezik meg az ÉFK-ban rögzített keretösszeggel. Javasoljuk az ÉFK összegeinek felülvizsgálatát és a keretösszegek egységesítését, szükség esetén a felhívás és a támogatási szerződés további módosítását.

MAHOP-3.2-2016 - Az uniós ellenőrzési, vizsgálati és végrehajtási rendszer megvalósítása

A felhívás 2016. december 22-én került meghirdetésre. A felhívás célja az akvakultúra-termékek nyomonkövethetőségéhez szükséges számítógépes hardverek és szoftverek fejlesztésének, beszerzésének és üzembe helyezésének támogatása, a halkereskedelmi pontokat érintő ellenőrzések számának

növelése és az, hogy a projekt keretében megvalósuljon az összes piaci szereplőre vonatkozó adat szisztematikus ellenőrzése.

A felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására 2017. január 23. napjától 2017. február 28. napjáig volt lehetőség. A felhívás kiemelt eljárásrendben került meghirdetésre, így egy kedvezményezett lett megnevezve az ÉFK-ban: Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (a továbbiakban: NÉBIH), amellyel az IH a felhívásra allokált forrás teljes keretére, 100%-os támogatási intenzitással támogatási szerződést kötött az „Ellenőrzés” projekt 2023. szeptember 30. napjáig tartó megvalósítása céljából.

A felhívás 2020. évben nem került módosításra.

A kedvezményezett részére az IH 2020. december 31. napjáig 211.786.500 Ft támogatási előleget fizetett ki. A kedvezményezett 2020. december 31. napjáig 215.354.068 Ft-tal számolt el. Az IH tájékoztatása alapján 2020. évben nem került kifizetési kérelem, sem szakmai beszámoló benyújtására, összhangban a projekt szerződésben tervezett mérföldköveivel.

A 2019. évi Értékelésben a felhívásra vonatkozóan megfogalmazott javaslatok és nyomon követésük:

1. *Javasoljuk a kifizetett összegek felülvizsgálatát, túlfizetés esetén a túlfizetés összegének visszakövetelését.*

Az IH tájékoztatása alapján a kifizetett összegek felülvizsgálata megtörtént, a kedvezményezett visszafizette a túlfizetett összeget. Pénzügyi érdeksérelem veszélye nem állt fenn. **Az ajánlás teljesült.**

2. *Javasoljuk a támogatási szerződés szerződéses összeg tekintetében történő módosítását.*

Az IH tájékoztatása alapján a támogatási szerződés módosítása 2020. 03.17. napján hatályba lépett. A szerződéses összeg 248.010.000 Ft összegben került meghatározásra. **Az ajánlás teljesült.**

További javaslatok:

- A szerződésben és a felhívásban rögzített támogatási összeg nem egyezik meg az ÉFK-ban rögzített keretösszeggel. Javasoljuk az ÉFK összegeinek felülvizsgálatát és a keretösszegek egységesítését, szükség esetén a felhívás és a támogatási szerződés módosítását.

MAHOP-5.3.1-2016 - A halászati termékekre és akvakultúra termékekre irányuló piaci értékesítési intézkedések támogatása

A felhívás standard eljárásrendben, első alkalommal 2017. február 28-án került meghirdetésre. A felhívás keretében eredetileg a támogatási kérelmek benyújtására 2017. április 20. napjától 2020. július 22. napjáig volt lehetőség.

A felhívás célját az IH három célterületben határozta meg: termelői szervezetek, termelői szervezetek társulásai vagy ágazatközi szervezetek létrehozása, új piacok felkutatása és a forgalomba hozatali feltételek javítása, valamint a minőség javítása és a hozzáadott érték emelése a halászati és akvakultúra-termékek esetében.

A felhívást összehasonlítva a jelenleg hatályos MAHOP-pal a felhívás 3.7.1. alfejezetében rögzített indikátor értékek megegyeznek a hatályos MAHOP-ban szereplő célértékekkel.

A felhívás 2020-ban két alkalommal módosult:

A 2020. február 10-én megjelent **1. módosítás** technikai jellegű volt, az 5. számú melléklet „A támogatási kérelemhez benyújtandó dokumentumok” és az „Egyéb benyújtandó dokumentumok” fejezetei, valamint a 7. számú melléklet „Adatszolgáltatás elmulasztásával kapcsolatos jogkövetkezmények” fejezete módosultak.

A 2020. évi **2. módosításban** átvezetésre került az ÉFK 2020. augusztus 8. napján hatályba lépett módosításának megfelelően a felhívás keretében rendelkezésre álló tervezett keretösszeg: 23.109.949 Ft.

A projekt fizikai megvalósítására rendelkezésre álló idő automatikusan meghosszabbításra került 3 hónappal, így a támogatói okirat hatálybalépésétől számított legfeljebb 27 hónap áll a kedvezményezettek rendelkezésére a projekt megvalósítására.

Módosult a kedvezményezettek által igényelhető előleg összege is: A veszélyhelyzet kezelése érdekében hozott 293/2020 (VI. 17.) Korm. rendelet alapján 2020. június 18. napjától lehetőség nyílt a megítélt támogatási összeg legfeljebb 80%-ának megfelelő mértékű előleg igénylésére.

A felhívás módosítása továbbá érintette az ügyfélszolgálatok elérhetőségét, az elszámolható költségek körét, valamint az adatvédelemmel kapcsolatos információkat.

A felhívás lezárásáig összesen 2 db támogatási kérelem érkezett, 17.045.118 Ft támogatási igényre, amelyből 2 db kérelem kapott támogatói okiratot, azonban az egyik támogatói okiratot az IH visszavonta, így jelenleg **1 db** projekt esetében beszélhetünk **támogatói okiratról 12.742.500 Ft támogatási összegben**. A vizsgált időszak végéig **6.371.249 Ft előleg** került kifizetésre és **12.742.500 Ft-tal**, azaz a projekt teljes támogatásával **el is számolt** a kedvezményezett.

A 2019. évi értékelésben javaslat nem került megfogalmazásra.

MAHOP-5.3.2-2016 - Kommunikációs és promóciós kampány a halfogyasztás népszerűsítésre (Kapj rá!)

A felhívás 2016. december 22-én került meghirdetésre. A felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására 2017. március 2. napjától 2017. április 28. napjáig volt lehetőség. A felhívás kiemelt eljárásrendben került meghirdetésre, így egy kedvezményezett lett megnevezve az ÉFK-ban: Agrármarketing Centrum Nkft., amellyel az IH a felhívásra allokált forrás teljes keretére, 100%-os támogatási intenzitással támogatási szerződést kötött a „Kapj rá!” projekt 2023. június 30. napjáig tartó megvalósítása céljából. **A felhívás forráskerete 960.069.600 Ft.**

A felhívás célja a termelés és a piacok átláthatóságához való hozzájárulás, piackutatások lebonyolítása, valamint nemzeti kommunikációs és promóciós kampányok keretében ismertebbé tenni a nyilvánosság körében a fenntartható halászati és akvakultúra-termékeket, növelni a Magyarországon egy főre jutó éves halfogyasztás mértékét. A felhíváshoz kapcsolódó 4. számú szakmai melléklet (Nemzeti kommunikációs és promóciós kampány lebonyolításának műszaki leírása) útmutatóként szolgál a felhívásban foglalt célok elérése érdekében meghatározott műszaki-szakmai tartalomra vonatkozóan.

A felhívás 2020-ban **egy alkalommal módosult**, amelynek keretében változtak az ügyfélszolgálatok elérhetőségét és az adatvédelemmel kapcsolatos információkat tartalmazó részek, továbbá az elszámolható költségek köre és az elszámolhatóság további feltételei fejezetek.

Az IH 2020. december 31. napjáig **800.058.000 Ft támogatási előleget** fizetett ki a kedvezményezett részére, amelyből a kedvezményezett 2020 végéig **809.800.160 Ft támogatással számolt el.**

A 2019. évi értékelésben javaslat nem kerül megfogalmazásra.

MAHOP-5.3.3-2016 - A halászati és akvakultúra termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása) esetében

A felhívás standard eljárásrendben 2016. december 22-én került első alkalommal meghirdetésre. Eredetileg a felhívás a támogatási kérelmek benyújtására 2017. április 11. napjától 2021. április 12. napjáig adott lehetőséget, az IH azonban 2020. október 12. napján felfüggesztette a felhívást.

A felhívás célja új halfeldolgozó létesítmények létrehozására irányuló beruházások támogatása, valamint a működő halfeldolgozó létesítmények korszerűsítésének, bővítésének és felújításának vagy rekonstrukciójának támogatása.

A felhívást összehasonlítva a jelenleg hatályos MAHOP-pal, a felhívás 3.7.1. alfejezetében rögzített indikátor értékek megegyeznek a hatályos MAHOP-ban szereplő célértékekkel.

A felhívás 2020-ban három alkalommal módosult:

A 2020. évi **1. módosítás** során a felhíváshoz kapcsolódó 1., 8. és 12. számú mellékletek szövegében történt módosítás az adatszolgáltatással kapcsolatos elvárások pontosítása érdekében. Az 1. számú melléklet módosításai az „1. Tartalmi értékeléshez szükséges dokumentumok” és a „IV. Egyéb benyújtandó mellékletek” fejezetet érintették. A 8. számú melléklet módosításai „A támogatási kérelemhez benyújtandó dokumentumok” és az „Egyéb benyújtandó dokumentumok” fejezetet érintették. A 12. számú melléklet módosításai a „Jogkövetkezmények mindkettő célterület esetén:” és az „Adatszolgáltatás elmulasztásával kapcsolatos jogkövetkezmények” fejezetet érintették.

A felhívás 2020. évi **2. módosítása** 2020. szeptember 11-én jelent meg, amely alapján az ÉFK 2020. augusztus 8. napján hatályba lépett módosításának megfelelően a felhívás keretösszege 3.203.586.395 Ft-ra módosult.

A 2020. június 18. napjáig kiadott támogatói okiratok esetében a projekt fizikai megvalósítására rendelkezésre álló idő automatikusan meghosszabbításra került 3 hónappal, így a támogatói okirat ha-

tálybalépésétől számított legfeljebb 27 hónap áll a kedvezményezettek rendelkezésére a projekt megvalósítására. A 2020. június 19. napjától kiadott támogatói okiratok esetében a támogatói okirat hatálybalépésétől számított legfeljebb 24 hónap áll rendelkezésre.

Módosult a kedvezményezettek előleg elszámolási kötelezettsége is.

Átvezetésre került, hogy a támogatást igénylő projekttel kapcsolatos pénzügyi elszámolása (záró kifizetési igénylés) benyújtásának végső határideje a támogatói okiratban rögzített dátum, továbbá módosult a kedvezményezettek által igényelhető előleg összege is: A veszélyhelyzet kezelése érdekében hozott 293/2020 (VI. 17.) Korm. rendelet alapján 2020. június 18. napjától lehetőség nyílt a megítélt támogatási összeg legfeljebb 80%-ának megfelelő mértékű előleg igénylésére.

Pontosításra került a 3.4.1.3 „Egyéb elvárások” fejezetben a foglalkoztatásra vonatkozó rendelkezés és módosult az ügyfélszolgálatok elérhetősége, valamint az adatvédelemmel kapcsolatos információkról szóló rész.

A 2020. évi **3. módosításban** az alábbi mellékletek módosultak:

Az 1. számú melléklet módosításai a „IV. Mérföldkőhöz kötött szakmai beszámolóhoz benyújtandó dokumentumok” az „V. Záró kifizetési kérelemhez benyújtandó mellékletek” a „VI. Fenntartási időszakban évente benyújtandó dokumentumok” és a „VII. Egyéb benyújtandó mellékletek” fejezetet érintették.

A 3. számú melléklet kiegészült az Indikátor definíciós listával.

A 8. számú melléklet módosításai a „Mérföldkőhöz kötött szakmai beszámolóhoz benyújtandó dokumentumok” a „Záró kifizetési kérelemhez benyújtandó mellékletek” a „Fenntartási időszakban évente benyújtandó dokumentumok” és az „Egyéb benyújtandó mellékletek” fejezetet érintették.

A 12. számú mellékletben az adatszolgáltatással kapcsolatos elvárások, szankcionálások kerültek pontosításra.

A 14. és a 19. számú mellékletben az adatszolgáltatási kötelezettséggel érintett adatok kerültek aktualizálásra.

A felhívásra a felfüggesztés időpontjáig mindösszesen 9.139.228.008 Ft értékben nyújtottak be támogatási kérelmet (34 db). 2020. december 31. napjáig **12 db támogatói okirat került kiadásra 2.266.026.619 Ft összegben. 350.896.690 Ft került előlegként kifizetésre, és 799.958.436 Ft-tal számoltak el** a kedvezményezettek. Jelen felhívás esetében is megállapítható, hogy közel háromszoros a túligénylés a rendelkezésre álló forráskeret tekintve.

A 2019. évi Értékelésben a felhívásra vonatkozóan megfogalmazott javaslatok és nyomon követésük:

1. *A felhíváson tapasztalható túligénylésre tekintettel javasolt a felhívás lezárása, vagy többletforrás biztosítása a keretcsökkentésre kerülő felhívások forrásának részben történő átcsoportosítása által.*

Az ÉFK 2020. augusztus 8. napján hatályba lépett módosítása alapján az IH a felhívás keretösszegét megemelte, és a felhívást felfüggesztette, azonban továbbra is túligénylés mutatkozik a felhíváson.

Az ajánlás nem teljesült.

További javaslat:

- A felhívás 3.5.2. A projekt végrehajtására rendelkezésre álló időtartam pontja alapján a projekt fizikai befejezésére a támogatói okirat hatálybalépésétől számított legfeljebb 24 hónap áll rendelkezésre. Tekintettel arra, hogy az operatív program megvalósítási ideje 2023 év végén lezárul, a jelenleg ellenőrzés alatt álló támogatási kérelmek esetében javasolt a kiválasztási folyamatok azonnali meggyorsítása, akár plusz humán erőforrás kapacitás biztosításával. Emellett legkésőbb 2021. szeptember végéig szükséges megtenni a kötelezettségvállalásokat annak érdekében, hogy a tervezett fejlesztések megvalósulhassanak, valamint a kifizetések a Bizottság felé időben benyújtásra kerülhessenek.

MAHOP-7.1-2016 - Technikai segítségnyújtás

A felhívás 2016. június 20-án került meghirdetésre. A felhívás célja a MAHOP tevékenységei előkészítésének, monitoringjának és ellenőrzésének támogatása, és az ezekhez kapcsolódó, fenti feladatok ellátásához szükséges, speciális külső szakértelem beszerzése.

A felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására 2016. június 20. napjától 2016. december 31. napjáig volt lehetőség. A felhívás kiemelt eljárásrendben került meghirdetésre, így egy kedvezményezett lett megnevezve a felhívásban és az ÉFK-ban. A felhívás vizsgálata során megállapításra került, hogy a felhívásban nem kerültek átvezetésre a szervezeti átalakulások, így a felhívásban jelenleg a Miniszterelnökség a kedvezményezett, az ÉFK-ban pedig az Agrárminisztérium. Az ÉFK-nak megfelelően a támogatási szerződés módosítása megtörtént. Tekintettel arra, hogy jogutódlásról

van szó és a felhívásra már nem lehet újabb támogatási kérelmet benyújtani, a kedvezményezett felhívásban történő módosításának hiánya nem jelent problémát, de az egyértelműség kedvéért javasolt lenne átvezetni a változást.

A felhívás alapján a támogatási intenzitás 100%. Az IH a kedvezményezett részére a 149.599.349 Ft támogatásból **142.082.863 Ft** előleget utalt ki, a kedvezményezett pedig 2020 végéig összesen **92.005.908 Ft** támogatással számolt el.

A felhívás 2020-ban egy alkalommal módosult:

Az ÉFK 2020. augusztus 8. napján hatályba lépett módosításának megfelelően a felhívás keretében rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 160.247.272 Ft-ra módosult. A felhívás módosítása továbbá érintette az ügyfélszolgálatok elérhetőségét, az elszámolható költségek körét, az elszámolhatóság további feltételeit, valamint az adatvédelemmel kapcsolatos információkat.

A felhívásban a záró kifizetési kérelem benyújtási határideje 2023. november 15. napjára módosult. A felhívás esetében indikátor vállalás nem értelmezhető, a MAHOP-ban nem került meghatározásra releváns indikátor. A felhíváshoz szakmai mellékletek nem kapcsolódnak.

A 2019. évi Értékelésben a felhívásra vonatkozóan megfogalmazott javaslatok és nyomon követésük:

1. Megállapítható, hogy felhívás keretösszege megegyezik a 2019. július 16. napján megjelent MAHOP ÉFK módosításban meghatározott keretösszeggel, azonban mindez nem került átvezetésre a projekt támogatási szerződésében. Javasolt a támogatási szerződés további módosítása.

Az IH tájékoztatása alapján a támogatási szerződés módosítása 2020. április 16. napján hatályba lépett, a hatályos szerződés szerinti támogatási összeg 149.599.349 Ft. **Az ajánlás teljesült.**

További javaslatok:

- Megállapításra került, hogy a felhívás keretösszege megegyezik a 2020. augusztus 8. napján megjelent MAHOP ÉFK módosításban meghatározott keretösszeggel (160.247.272 Ft), azonban mindez nem került átvezetésre a projekt támogatási szerződésében. Javasolt a támogatási szerződés további módosítása.
- Javasolt a MAHOP keretében rehabilitált területek kiterjedésének változása indikátor teljesüléséhez hozzájáruló projekteken belül megvalósult beavatkozások hatásterületének méréséhez

- szükséges megfelelő és egységes módszertan kialakítása, valamint a módszertan alapján a területek pontos meghatározása, mérése - Technikai Segítségnyújtás vagy egyéb forrásból.
- Javasolt a beérkezett projektek kiválasztási folyamatának haladéktalan felgyorsítása, ennek érdekében plusz munkatársak bevonása a folyamatba - a Technikai Segítségnyújtás forrás szerződéssel le nem kötött részének felhasználásával.
 - A lezárt projektekben megvalósult fejlesztések, jó gyakorlatok és eredmények minél szélesebb körű nyilvánosságra hozatala érdekében javasolt a TS projekt kommunikációs forrásainak célzott felhasználása. Egyrészt a széles körű nyilvánosság biztosításával felkelthető a potenciális támogatást igénylők figyelme a következő időszak tervezett beruházásai iránt, másrészt tudatosulhat az ETHA és a hazai források szerepének kiemelkedő fontossága a természetesvízi halgazdálkodás, az innováció, a tógazdasági és intenzív akvakultúra termelés, valamint a halfeldolgozás területén.
- ***Merültek-e fel a támogatások jogosulatlan felhasználásával, illetve kettős finanszírozással kapcsolatos problémák?***

A monitoring és információs rendszer „Finanszírozás” modulja kiszűri azokat a tételeket, számlákat, bizonylatokat, amelyeket további projektek esetén a kedvezményezettek el kívánnak számolni. Az IH kollégái végzik kiemelt eljárásrendben a szakmai beszámolók és az elszámolások ellenőrzését, a KSZ kollégái pedig valamennyi eljárásrendben az előlegek, a kifizetési kérelmek és a záró kifizetési kérelmek dokumentum alapú ellenőrzését, valamint standard eljárásrendben a szakmai beszámolók vizsgálatát. Az EUPR rendszer „Finanszírozás” moduljában beépítésre került az elszámolás ellenőrzési lista, amelyben a kifizetési kérelmeket illetően két ellenőrző kolléga vizsgálja meg a megfelelőségi szempontokat. Az ellenőrzési lista alapján vizsgálni kell, hogy a kifizetési kérelem felhívásban előírt mellékletei csatolásra kerültek-e, az elszámoló bizonylat a kedvezményezett részére került-e kiállításra, és tartalmazza-e a kötelezően előírt elemeket, az elszámoló bizonylathoz kapcsolódó alátámasztó dokumentumok megfelelő tartalommal kerültek-e benyújtásra, a kapcsolódó szállítói szerződés megfelelő tartalommal bír-e, a szerződésben szereplő teljesítési határidő megfelel-e a az elszámolhatósági feltételeknek, a szerződés adatai helyesen rögzítésre kerültek-e a rendszerben, a szerződés csatolásra került-e és annak tartalma megegyezik-e a rendszerben rögzített adatokkal, a számlák és a szerződések összekapcsolása megtörtént-e, az elszámolásra benyújtott tételek valóságosak-e, illetve a jóváhagyott projektekre vonatkozóan merülnek-e fel.

Az elszámolás ellenőrzését követően az utalványozás is ellenőrzésre kerül, mind a teljesítésigazolás előtt, mind az érvényesítés előtt. Az utalványozás vizsgálata során le kell ellenőrizni, hogy az utalványozási dokumentációban szereplő tételek megfelelőek-e, valósak-e, elszámolható tételeket tartalmaznak-e, megegyeznek-e a rögzített tételekkel. A vizsgálat során szabálytalansági eljárással érintett tételek nem elfogadhatóak, és csak azok a kedvezményezettek kifizethetők, akik nem rendelkeznek köztartozással. Az ellenőrzés az előlegek, a kifizetési kérelmek és az utalványok esetén is kiterjed valamennyi, a 272/2014. Korm. rendeletben rögzített vizsgálati szempontra.

Komplex nemzeti térségfejlesztési programok kereteiben megvalósuló európai uniós támogatásra számot tartó projektek támogatása

A Miniszterelnökség Széchenyi Programirodával kötött megállapodása alapján az adott uniós támogatási konstrukcióban elszámolható előkészítési költségekre **projekt előkészítési támogatást** (a továbbiakban: PEA) nyújt a támogatást igénylők részére. A Lebonyolító a támogatottal ún. PEA Támogatási Szerződést köt, amely alapján amennyiben ezen PEA támogatásból finanszírozott tevékenység (pl. Megvalósíthatósági Tanulmány készítése) a kapcsolódó európai uniós projektben elszámolhatóvá válik, akkor ezen összegeket a támogatott az első elszámolásban köteles benyújtani az IH-hoz. Az elszámolásban jóváhagyott és kiutalhatóként megjelölt összeg nem kerül a kedvezményezett számlájára kiutalásra, hanem az elszámolások hitelesítését, rögzítését, ellenőrzését és jóváhagyását követően technikai átforgatásra kerül sor.

A MAHOP-ban az IH tájékoztatása alapján 2020. december 31. napjáig 2 db projekt érintett PEA támogatással, egyikük esetében a támogatói okirat 2019. évben hatályba lépett, a másik projekt a jogosultsági ellenőrzésen elutasításra került.

A PEA érintettségű projektek tekintetében az IH folyamatosan egyeztet az ITM Európai Uniós Fejlesztésekért Felelős Államtitkárság Kiemelt Projektek Főosztályával, a kettős finanszírozás elkerülése érdekében.

OLAF jelentési értékhatárt el nem érő szabálytalanságok:

2020. december 31. napjáig **5 db projekt** esetében összesen **7 db gyanúbejelentés** került rögzítésre. Ebből **3 db projekt** esetében (**4 db gyanúbejelentés**) pénzügyi érdeksérelem **hiányában eljárás nem indult**. 1 db projekt esetében **szabálytalansági eljárás** került lefolytatásra, a megállapított pénzügyi korrekció értéke összesen 699.811 Ft.

OLAF felé jelentendő szabálytalanságok:

A jelentési értékhatárt elérő, OLAF-nak jelentendő szabálytalanság:

2020. IV. negyedév végéig 1 db projekt.

Gyanú tárgya: Verseny korlátozása, specifikált alkalmassági feltételek előírása

Pénzügyi érdeksérelem, vagy a veszély fennállásának leírása: A szerződés tárgyából adódóan (kommunikációs tevékenységek ellátása) az előírt közigazgatási szerv számára teljesített referenciák, mint alkalmassági feltételek nem kapcsolódnak a szerződés tárgyához. Ezen specifikált alkalmassági feltételek előírása - figyelemmel arra, hogy az eljárásban mindössze egy ajánlat érkezett - korlátozta a versenyt. Fentiek alapján szabálytalanság kerül megállapításra.

A megállapított pénzügyi korrekció értéke összesen 11.274.147 Ft.

- *Milyen lehetőségek vannak a forrásabszorpció javítására?*

Az 1303/2013/EU rendelet 86. cikke alapján valamennyi program kötelezettségvállalás-visszavonási eljárás alá esik az alapján, hogy egy adott kötelezettségvállaláshoz kapcsolódó azon összegek, amelyeket egy meghatározott időszakon belül nem használtak fel előfinanszírozásként vagy nem érkeznek rájuk vonatkozólag kifizetési kérelem, visszavonásra kerülnek. A 2014-2020-as programozási időszak tekintetében n+3 szabály van életben, vagyis az n. évre meghatározott forrásokkal legkésőbb az n+3. évben el kell számolni a tagállamoknak.

Az 1303/2013/EU rendelet 86. cikke rendelkezéseinek megfelelően a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó éves kötelezettségvállalási előirányzatok teljesítése szempontjából a Bizottság felé kifizetési kérelemben benyújtott összegek mellett a rendelet 81. cikkében meghatározott, kezdeti előfinanszírozásként, valamint éves előfinanszírozásként felhasznált összegek is figyelembe vehetők. A kezdeti és az éves előfinanszírozás biztosítja azt, hogy a tagállamok elegendő forrással rendelkezzenek a programok végrehajtásához. (Az éves előfinanszírozást minden évben rendezni kell az elszámolások elfogadásával.)

A 2017. évre meghatározott, 2020. évben elszámolandó források elszámolása érdekében (az n+3 forrásvesztés elkerüléséhez) **4.149.831 EUR összegű, Európai Bizottság felé benyújtott kifizetési kérelem** volt szükséges.

2020. évben négy alkalommal került sor az Európai Bizottság részére időközi kifizetési kérelem (költségnyilatkozat) feladására, összesen 3.429.190,61 EUR került az Európai Bizottságtól lehívásra. A 2019. évben feladott n+3 elszámolási kötelezettséget meghaladó értékű költségnyilatkozattal együtt így a 2020. évre meghatározott n+3 elszámolási kötelezettség 185.295,88 EUR többlet-lehívással kerül teljesítésre. Megállapítható, hogy a MAHOP 2020. évben teljesítette az ETHA forrásokkal történő n+3 elszámolási kötelezettségét, forrásvesztés nem történt.

Tekintettel arra, hogy a költségnyilatkozatba kizárólag a kedvezményezettek felé teljesített tényleges, számla alapú kifizetések ETHA része állítható, a forrásvesztés elkerüléséhez 350 HUF/EUR árfolyamon számolva, 75%-os társfinanszírozási arány figyelembevételével közel 1,936 Mrd Ft tényleges, kedvezményezettek felé történő kifizetésre (hazai+uniós rész) volt szükség. (Az uniós társfinanszírozási arányok a 3-as prioritáson kivételével 75% ETHA és 25% hazai forrás megosztásban kerültek meghatározásra a MAHOP-ban, ezen felül a 3.1 intézkedésen 80%, a 3.2 intézkedésen 90% az uniós társfinanszírozási arány mértéke.)

26. táblázat: **2020. évben feladott MAHOP költségnyilatkozatok**

Költségnyilatkozat száma	Költségnyilatkozat feladási dátuma	Költségnyilatkozat összege EUR
nincs adat	2020.06.05	41.676,84
EUESZ/3-125/2020	2020.07.28	529.093,66
EUESZ/3-193/2020	2020.10.20	1.211.163,69
EUESZ/3-261/2020	2020.12.18	1.647.256,42

Forrás: saját szerkesztés

- ***Szükség van-e a keretösszegek átcsoportosítására, és ha igen, miért?***

Az időközi kifizetési kérelmek ütemezése eltért a 2020. júniusban leadott lehívási előrejelzésben foglalt tervtől, és az összegük sem érte el az előzetesen tervezett értéket. Az eltérés a COVID-19 járvány következményeivel magyarázható, mert a projektek tervezett megvalósítási ideje automatikusan meghosszabbításra került 3 hónappal, így a kifizetések is időben eltolódva kerülhetnek költségnyilatko-

zatba. Továbbá a kialakult helyzet miatt néhány kedvezményezett időközben elállt a támogatói okirattól, lemondva a projekt megvalósításáról. Ezen projektek eredetileg tervezett mérföldköveinek megfelelő kifizetési kérelmei még szerepeltek a lehívási előrejelzésben. Az IH ugyan új támogatói okiratokkal igyekezett pótolni a hiányt, de az új projektek megvalósítása időben eltolva valósul meg.

1. A MAHOP pénzügyi rendszerének bemutatása

A 2014. január 1. és 2020. december 31. közötti időszakra vonatkozó PM azonosítja Magyarország legfontosabb kihívásait és kitűzi fő fejlesztési prioritásait. A PM rögzíti, hogy a Magyarországra érkező uniós fejlesztési források, az ESB-alapok hogyan fogják támogatni az Európai Unió EU2020 stratégiájának céljait, mindeközben integrálja Magyarország Nemzeti Reform Programjának és az Európai Tanács országspecifikus ajánlásainak releváns üzeneteit is. A Magyarország Kormányával folytatott egyeztetéseket követően az Európai Bizottság által jóváhagyott PM szintén meghatározza e források eredményes és hatékony felhasználásának feltételeit. A PM az EU2020 stratégia intelligens, fenntartható és inkluzív növekedési célkitűzésein belüli nemzeti súlypontokat azonosítja, építve a hazai tervezési előzményekre. A PM-ben kijelölt fejlesztési irányok részleteit az operatív programok rögzítik.”²

Az 508/2014/EU rendelet 6. cikke rendelkezik azokról az uniós prioritásokról, amelyekkel az ETHA hozzájárul az EU2020 stratégia megvalósításához, valamint a KHP végrehajtásához. Az ETHA működése során – a halászat és az akvakultúra, valamint a kapcsolódó tevékenységek fenntartható fejlesztése érdekében – az alábbi, az 1303/2013/EU rendeletben említett megfelelő tematikus célokat tükröző uniós prioritások érvényesítésére törekszik:

1. A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú halászat előmozdítása
2. A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása
3. A KHP végrehajtásának előmozdítása
4. A foglalkoztatás és a területi kohézió növelése a következő konkrét célkitűzések révén a gazdasági növekedés, a társadalmi befogadás és a munkahelyteremtés előmozdítása, valamint a foglalkoztathatóság és a munkaerő mobilitás támogatásának biztosítása a halászatból és

² Magyarország Partnerségi Megállapodása a 2014–2020-as fejlesztési időszakra, 7. oldal

- akvakultúrától függő part menti és szárazföldi halászati közösségekben, ideértve a tevékenységek diverzifikálását a halászon belül, illetve az egyéb tengergazdasági ágazatok irányába
5. A piaci értékesítés és a feldolgozás támogatása
 6. Az ITP végrehajtásának elősegítése
 7. Prioritáson kívül: Technikai Segítségnyújtás

A 4-es és 6-os uniós prioritás tengerrel nem rendelkező tagállamok esetében nem értelmezhető. A MAHOP-ban meghatározott intézkedések a további 4 uniós prioritásnak megfelelően kerültek kialakításra. Emellett a MAHOP-ban meghatározott egyedi célkitűzések is összhangban vannak az EU tematikus célkitűzéseivel. Mindennek megfelelően kerültek kidolgozásra a felhívások is.

A 2014-2020-as programozási időszak valamennyi OP-jának felhívásai a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalon találhatóak. 2020. december 31. napjáig 12 db MAHOP intézkedésre 14 db felhívás került meghirdetésre 20.527.306.796 Ft összegben (8 db standard eljárásrend szerinti felhívás 18.106.936.643 Ft összegben, 5 db kiemelt eljárásrend szerinti felhívás 2.210.398.308 Ft összegben és 1 db egyszerűsített eljárásrend szerinti felhívás 209.971.844 Ft összegben).

A Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében a 2014–2020 programozási időszakra vonatkozó indikatív támogatási keretösszegekről, valamint a kötelezettségvállalási szükségletekről szóló 1152/2020. (IV. 14.) Korm. határozat (a továbbiakban: 1152/2020. Korm. határozat) alapján a 2014–2020 programozási időszak operatív programjaiban az egyes prioritások – árfolyamváltozással és operatív program módosítással változtatott – indikatív támogatási keretösszegei megemelésre kerültek. Ezáltal a 2014-2020-as programozási időszakban Magyarország összesen 9713,1 Mrd Ft európai uniós és hazai forrással gazdálkodhat. Ez az összeg tíz operatív programon keresztül szolgálja az Európai Unió gazdasági, társadalmi és területi kohéziójának megvalósulását szolgáló fejlesztéseket. Ezek közül a legkisebb összegű forrás az ETHA, valamint Magyarország társfinanszírozásában megvalósuló MAHOP kerete, mintegy 17,5 Mrd Ft indikatív támogatási keretösszeggel. A keretösszegek minden program esetén egységes 350 HUF/EUR árfolyammal számolva lettek meghatározva. Ugyanezen rendelet 2. sz. melléklete alapján a MAHOP kötelezettségvállalások maximális értéke 2020. december 31-ig 19,24 Mrd Ft-ban került rögzítésre.

A MAHOP forráskeretének felosztását az ÉFK tartalmazza. Az ÉFK egy fejlesztési célú operatív program adott évben meghirdetendő, valamint a már meghirdetett felhívások alapadatait tartalmazza.

Az ÉFK-ből megismerhető a konstrukció címe, a rendelkezésre álló forráskeret, és a meghirdetés tervezett időpontja. Az ÉFK kormányhatározatban történő közzétételével minden támogatást igénylő időben megismerheti a támogatások igényléséhez szükséges legfontosabb információkat. Az egyes OP-k éves fejlesztési kereteinek elérhetősége: <https://www.palyazat.gov.hu/ves-fejlesztési-keretek>. Az ÉFK az értékelés időpontjáig **nyolc** alkalommal módosult, 2020. évben egy módosítás történt.

27. táblázat: Az egyes MAHOP felhívások keretösszegeinek változása

Konstrukció száma, megnevezése	A MAHOP ÉFK 7. módosítás szerinti keretszámok (Mrd Ft) hatályos 2019.07.17-2020.08.07	A MAHOP ÉFK 8. módosítása szerinti keretszámok (Mrd Ft) hatályos: 2020.08.08-tól	Változás (Mrd Ft)
MAHOP-1.2-2017 Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ivási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását	0,724	0,771	+0,047
MAHOP-2.1-2016 Az akvakultúra terén történő innováció ösztönzése	1,557	1,682	+0,125
MAHOP-2.2-2016 Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása	5,863	5,863	-
MAHOP-2.3-2016 A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése	1,923	5,684	+3,761
MAHOP-2.4-2016 Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások	0,001	0,001	-
MAHOP-2.5-2017 A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása	0,858	0,879	+0,021
MAHOP-2.5-2018	0,303	0,210	-0,093

A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása			
MAHOP-3.1.1-2016 Halgazdálkodással kapcsolatos adatgyűjtés, -kezelés és -felhasználás támogatása – a DCF projekt végrehajtásának szakmai megalapozása	0,135	0,135	-
MAHOP-3.1.2-2016 Halgazdálkodással kapcsolatos adatgyűjtés, -kezelés és -felhasználás támogatása – a DCF projekt végrehajtása	0,544	0,645	+0,101
MAHOP-3.2-2016 Az uniós ellenőrzési, vizsgálati és végrehajtási rendszer megvalósítása	0,241	0,310	+0,069
MAHOP-5.3.1-2016 A halászati termékekre és akvakultúra-termékekre irányuló piaci értékesítési intézkedések támogatása	0,100	0,023	-0,077
MAHOP-5.3.2-2016 Kommunikációs és promóciós kampány a halfogyasztás népszerűsítésére	0,960	0,960	-
MAHOP-5.3.3-2016 A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása	2,850	3,204	+0,354
MAHOP-7.1-2016 A Magyar Halgazdálkodási Operatív Program megvalósítását szolgáló technikai segítségnyújtás projekt	0,150	0,160	+0,01
Összesen (Mrd Ft)	16,209	20,527	4,318

Forrás: saját szerkesztés

A MAHOP keretében 2020. december 31. napjáig 199 db projekt tekintetében került kiállításra támogatói okirat, 12,492 Mrd Ft értékben, ami a program indikatív keretének 60,86%-a.

Fontos kiemelni, hogy a jelenleg hatályos ÉFK a program felhívásainak keretösszegét 20,527 Mrd Ft összegben határozta meg. Ez meghaladja a 1152/2020. Korm. határozatban megállapított indikatív

támogatási keretösszeget, sőt a rendelet 2. sz. mellékletében meghatározott, 2020. december 31. napjáig előírt maximális kötelezettségvállalás szintjét is.

A MAHOP felhívásokon 2020. december 31. napjáig 27,625 Mrd Ft értékű támogatási kérelem állomány mutatható ki. A kötelezettségvállalás értéke 12,492Mrd Ft, a le nem kötött keret 6,748 Mrd Ft (a 1152/2020. Korm. határozat 2. sz. mellékletében meghatározott, 2020. december 31. napjáig 19,24 Mrd Ft-os maximális kötelezettségvállalás értékéhez számítva). A kiválasztási eljárásban szereplő 53 db támogatási kérelem összértéke 14,57 Mrd Ft, vagyis meghaladja a szabad keret kétszeresét, 235,56%.

Az IH tájékoztatása alapján 2021. december 31. napjáig a program keretének 110%-os kötelezettségvállalását tervezi, ezzel elérné a 1152/2020. Korm. határozat 2. sz. melléklete szerinti maximális kötelezettségvállalás 19,24 Mrd Ft-os szintjét.

Amennyiben a beérkezett támogatási kérelmek nagy része a kiválasztási eljárás során támogatásban részesül, az ÉFK alapján a 1152/2020. Korm. határozat 2. sz. melléklete szerinti maximális kötelezettségvállaláson felüli összegre is kötelezettség vállalható, 20,527 Mrd Ft összegig.

A többlet kötelezettségvállalás ÉFK-előterjesztésben meghatározott fedezetének biztosítása a nemzeti költségvetés terhére történhet.

A nemzeti költségvetés terhére történő hozzájárulás mértékét a program kötelezettségvállalásainak és kifizetéseinek alakulása, valamint az euró árfolyamának változása is befolyásolja.

Folyamatot befolyásoló fontosabb befolyásoló tényezők:

- A tagállamok által benyújtott programokban megállapított összegeket, az előre jelzett kiadásokat, a költségnyilatkozatokat, a kifizetési kérelmeket, az elszámolásokat, valamint az ÉVJ-kben és a záró végrehajtási jelentésekben említett kiadásokat **euróban** kell megadni.
- Azok a tagállamok, amelyek a kifizetési kérelem időpontjában még nem vezették be az eurót pénznemükként, **a nemzeti pénznemben felmerült kiadások összegét átszámítják euróra**. Az említett összegeket az Európai Bizottság azon hónapban érvényes átváltási árfolyamán kell átszámítani euróra, amelyikben az érintett operatív program igazoló hatósága a költséget elkönyvelte. Az árfolyamatot az Európai Bizottság minden hónapban elektronikus úton közzéteszi.
- **Az euró árfolyama folyamatosan változik**, a 1152/2020. Korm. határozat ennek alapján módosította a korábbiakban meghatározott (EUR-ban fix), Ft-ra átszámított kereteket.

A kedvezményezettek felé Ft-ban történt kifizetések ezért eltérő árfolyamon kerülnek költségnyilatkozatba, így az Európai Bizottságtól történő lehívásra.

- Az operatív program kötelezettségvállalási állománya nem kizárólag az időközben megtett kötelezettségvállalásokkal emelkedik. Néhány **kedvezményezett** gazdasági vagy egyéb okokból **eláll a támogatástól**. A vizsgált időszak végéig 17 db támogatói okirat került a kedvezményezettek által visszavonásra, 1 db projekt esetében pedig az IH állt el a támogatói okirattól. A visszavont támogatói okiratok értéke közel 1,362 Mrd Ft, darabszáma az összes támogatott projekt 8,5%-a.
- A program előre haladásával nőhet a szabálytalansággal érintett projektek száma, **ahol visszakövetelés történhet**. A vizsgált időszak végéig 1 db projekt esetében történt visszafizetés, 699.811 Ft értékben.
- A kedvezményezettek a vizsgált időszak végéig 55 db projekt esetében nyújtottak be záró kifizetési kérelmet, ebből 54 esetben lezárult a szakmai beszámoló és kifizetési kérelem ellenőrzése a vizsgált időszak végéig. A záró kifizetési kérelemben elszámolt támogatás aránya a vonatkozó kötelezettségvállalás 99%-a.

Minderre tekintettel a MAHOP nemzeti költségvetés terhére történő esetleges hozzájárulás mértéke a fentiekben ismertetett tényezők miatt a végrehajtás jelenlegi állapotában pontosan nem számszerűsíthető.

A 2019. évi Értékelésben a MAHOP pénzügyi rendszerére vonatkozóan nem került ajánlás megfogalmazásra.

3. Energiahatékony beruházások növelése, a vízhasználatra és vízminőségre gyakorolt negatív hatás csökkentését eredményező beruházások támogatása

Értékelési fókuszterület indoklása

Uniós elvárás a környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, környezetkímélő akvakultúra támogatása, valamint a halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló környezetkímélő beruházások támogatása. Ezzel összhangban a MAHOP támogatja az innovatív módszereket és az olyan technológiákat, amelyek a fenti célok megvalósítására irányulnak.

Értékelés típusa: végrehajtási, eredményességi

Kapcsolódó intézkedések

- 2.1 intézkedés: Az akvakultúra terén történő innováció ösztönzése
- 2.2. intézkedés: Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása
- 2.3 intézkedés: A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése
- 2.4 intézkedés: Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások
- 5.3.3 intézkedés: A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása

Értékelési módszerek

Célzott vizsgálatok a támogatottak körében:

- a támogatott projektekre kapott forrás felhasználásának hatékonysági vizsgálata
- a kedvezményezettek által vállalt eredményindikátorok elemzése
- a támogatott projektek földrajzi eloszlásának vizsgálata

Monitoring adatok elemzése:

- a kedvezményezettek által a kötelező adatszolgáltatás keretében megküldött adatok értékelése alapján
- a támogatási intézményrendszeri adatok értékelése

Adatforrások

- az IH-tól gyűjtött információ a KFI komponenset tartalmazó projektek végrehajtására vonatkozóan, beleértve az ÉVJ-ben, és más releváns dokumentumokban foglalt információkat
- a minőségi és mennyiségi vizsgálatok során kapott primer adatok

Az értékelés során megválaszolendő főbb kérdések

- *Mekkora a támogatási szerződésekkel lekötött és a vizsgált időszak végéig elszámolt összegek aránya a teljes támogatási kerethez képest?*

A MAHOP-2.1-2016 számú felhívás keretében 1.951.121.404 Ft támogatási összegre adott ki az IH támogatói okiratot és 759.139.187 Ft támogatás került kifizetésre.

A MAHOP-2.2-2016 számú felhívás keretében 3.427.492.480 Ft összegben került támogatói okirat kiadásra, kifizetés kérelemre pedig 1.689.571.681 Ft került kifizetésre.

A MAHOP-2.3-2016 számú felhíváson 1.166.968.666 Ft támogatási összegre adott ki az IH támogatói okiratot, a kedvezményezettek felé ténylegesen 135.800.571 Ft került elszámolására.

A MAHOP-2.4-2016 számú felhívás keretében 1.342.613 Ft támogatási igényre került kiállításra támogatói okirat és 1.342.613 Ft került kifizetésre.

A MAHOP-5.3.3-2016 számú felhívás keretében 2.266.026.619 Ft összegben került támogatói okirat kiadásra és 799.958.436 Ft-tal számoltak el a kedvezményezettek.

A jelen értékelési szempont tekintetében releváns felhívások keretében összesen 8.540.030.714 Ft-ra lett támogatói okirat kiadva, ami a teljes keret (jelenleg hatályos ÉFK alapján: 20.527.306.796 Ft) 41,6%-a.

Továbbá a felsorolt felhívások esetében összesen 3.385.812.488 Ft került a kedvezményezettek részére kifizetésre, 103 db projekt tekintetében, ami a teljes támogatási keret 16%-a.

- *Mekkora a jelen fókuszterülethez kapcsolódó felhívásokon belül a támogatás felhasználás hatékonysága (mennyi a visszavont támogatási kérelmek/elállások száma, összege és mekkora a fel nem használt forrás)?*

A MAHOP-2.1-2016 számú felhívás keretében 5 db kérelmet vontak vissza 1.538.591.551 Ft támogatási igény tekintetében a támogatást igénylők, de nem került sor támogatói okirattól történő elállásra. A felhívás keretösszege 1.682.423.942 Ft és 1.951.121.404 Ft támogatási összegre adott ki az IH támogatói okiratot, ami a rendelkezésre álló keret 115,97%-a, vagyis jelen felhívás esetében nem beszélhetünk fel nem használt forrásról, az IH a rendelkezésre álló forráskereten felül tett kötelezettségvállalást.

A MAHOP-2.2-2016 számú felhívás keretében 11 db kérelmet vontak vissza 621.367.668 Ft támogatási igény tekintetében a támogatást igénylők. 9 esetben történt támogatói okirattól elállás, ami 123.064.345 Ft visszahulló támogatási összeget jelent. A felhívás keretösszege 5.862.956.400 Ft, támogatói okirat 3.154.571.412 Ft összegben került kiállításra, így a még leköthető forrás 2.443.588.047 Ft. Fontos azonban megjegyezni, hogy a rendelkezésre álló forráskeretnél nagyobb a beérkezett támogatási igény összege, így jelenleg a felhíváson 604.638.742 Ft túligénylés mutatkozik.

A MAHOP-2.3-2016 számú felhíváson 9 db kérelmet vontak vissza 1.519.307.347 Ft támogatási igény tekintetében a támogatást igénylők. 2 db támogatói okirattól álltak el a kedvezményezettek, 255.645.321 Ft tekintetében. A felhívás keretösszege 5.684.135.768 Ft, támogatói okirat 1.166.968.666 Ft összegben került kiállításra, így a még leköthető forrás 4.517.167.102 Ft. Fontos azonban megjegyezni, hogy a rendelkezésre álló forráskeretnél nagyobb a beérkezett támogatási igény összege, így jelenleg a felhíváson 2.322.861.994 Ft túligénylés mutatkozik.

A MAHOP-2.4-2016 számú felhívás keretében nem történt támogatási kérelem visszavonás és támogatói okirattól történő elállás. A felhívás keretösszege 1.341.806 Ft, az 1 db projekt esetében kiadott támogatói okirat összege 1.342.613 Ft, így minimális (807 Ft) többlet kötelezettségvállalás mutatkozik.

A MAHOP-5.3.3-2016 számú felhíváson 6 db kérelmet visszavontak a támogatást igénylők. 3 db támogatói okirattól elálltak és 1 db támogató döntéssel kapcsolatban kifogáskezelési eljárás van folyamatban. A felhívás keretösszege 3.203.586.395 Ft, támogatói okirat 2.266.026.619 Ft összegben került kiállításra. A felhíváson jelenleg szabad keret összege 937.559.776 Ft, így 460,34%-os túligénylés mutatkozik a szabadkerethez viszonyítva.

- ***Mekkora a kedvezményezettnek számára a támogatási szerződésben megítélt és a vizsgált időszak végéig elszámolt támogatás aránya?***

A MAHOP-2.1-2016 számú felhívás keretében 5 db támogatói okirat került kiadásra 1.951.121.404 Ft támogatási összegre és 759.139.187 Ft elszámolás teljesült. Ezek alapján a megítélt és a vizsgált időszak végéig elszámolt támogatás aránya 38,91%.

A MAHOP-2.2-2016 számú felhívás keretében 77 db kérelem esetében adott ki az IH, 3.427.492.480 Ft összegre támogatói okiratot és kifizetési kérelemre 1.689.571.681 Ft került kifizetésre. Ezek alapján a megítélt és a vizsgált időszak végéig elszámolt támogatás aránya **49,29%**.

A MAHOP-2.3-2016 számú felhívás keretében 8 db támogatói okirat került kiadásra 1.166.968.666 Ft támogatási összegre és 135.800.571 Ft volt a tényleges elszámolás. Ezek alapján a megítélt és a vizsgált időszak végéig elszámolt támogatás aránya **11,64%**.

A MAHOP-2.4-2016 számú felhívás keretében 1 db támogatási kérelem esetében 1.342.613 Ft-ra került támogatói okirat kiadásra, amely összeg teljes egészében kifizetésre került. Ezek alapján a megítélt és a vizsgált időszak végéig elszámolt támogatás aránya **100%**.

A MAHOP-5.3.3-2016 számú felhívás keretében 12 db támogatói okirat került kiadásra 2.266.026.619 Ft összegben és 799.958.436 Ft-tal számoltak el a kedvezményezettek. Ezek alapján a megítélt és a vizsgált időszak végéig elszámolt támogatás aránya **35,30%**.

- ***Mennyi a fókuszterülethez tartozó új haltermelő kapacitás létesítésére szolgáló beruházás (projektszám és támogatási összeg)?***

A vizsgált időszak végéig támogatásban részesített projektek közül 8 db projekt irányul **új haltermelő kapacitás létesítésére** szolgáló beruházásra, a kiadott támogatói okiratok összértéke 1.166.968.666 Ft, az átlagos projektméret 145.871.083 Ft.

- ***Mennyi a meglévő haltermelő kapacitás fókuszterülethez tartozó célból történő felújítását szolgáló beruházás (projektszám és támogatási összeg)?***

A vizsgált időszak végéig támogatásban részesített projektek közül 77 db projekt irányul **meglévő haltermelő felújítását** szolgáló beruházásra, a kiadott támogatói okiratok összértéke 3.154.571.412 Ft, az átlagos projektméret 40.968.460 Ft.

- ***Mennyire van összhangban az eredményindikátorok teljesülése a NAS féldős és céldőszaki monitoring mutatóival és stratégiai mutatószámaival?***

A NAS-ban stratégiai indikátorként az édesvízi akvakultúra termelésnövekedés került meghatározásra, melynek célértékét 2023-ig 25%-ban határozza meg, az alábbi három fejlesztési terület keretében:

Ezt a növekedést három fejlesztési terület keretében kívánja elérni:

1. A meglévő halastavak korszerűsítésével és technológiafejlesztéssel 10%-os termelésnövekedés, amit többek között kétezer hektár halastó felújításával érünk el.
2. 5%-os termelésnövekedés korszerű, új halastavak építésével, ami összesen mintegy ezer hektár új halastó területet jelent.
3. 10% növekedés hét új intenzív rendszer építésével, illetve a meglévő telepek korszerűsítésével.

A 25%-os termelésnövekedést számszerűsítve, összesen 3833 tonna étkezési hal termelés-növekedés került a NAS-ban 2023-ra vonatkozó célkitűzésként meghatározásra.

A MAHOP intézkedéseiben megfogalmazott célkitűzések és a vonatkozó MAHOP felhívások keretében, a célkitűzések alapján meghatározott MAHOP-ból támogatható tevékenységek teljes mértékben összhangban állnak a NAS-ban meghatározott stratégiai mutatószámokkal, indikátorokkal és a meghatározott fejlesztési területekkel.

A NAS céljainak eléréséhez szükséges monitoring mutatók az alábbiak szerint kerültek meghatározásra:

27. táblázat: NAS céljainak eléréséhez szükséges monitoring mutatók

Eredménymutatók	Kiindulási időszak adatai (2013)	2020. évi tényadatok	Céldőszak adatai (2023)	Teljesülés
Új halastavak területe (ha)	-	31,4618(2020)	1000	3,14%
Felújított halastavak területe (ha)	-	750 (2020)	2000	37,5%
Új intenzív telep (db)	14	0*	21	0%

Akvakultúra szakágazat teljes étkezési haltermelése (t)	14.917	17.337,377	18.750	92,46%
Egy főre jutó halfogyasztás (kg/év)	4,5	6,45 (2019. évi adat)	5,5	117,27%

Forrás: saját szerkesztés

* A 2020. december 31. napjáig kiadott támogatói okiratok alapján 6 db új intenzív üzem létesítésére irányuló fejlesztés indult meg, további 8 db támogatásban részesített projekt irányul intenzív üzem fejlesztésére. A vizsgált időszak végéig erre irányuló projekt még nem került lezárásra.

A MAHOP-ban meghatározott eredménymutatók azonban az „Egy főre jutó halfogyasztás (kg/év)” eredménymutató kivételével, nincsenek összhangban a NAS céljainak eléréséhez szükséges, a fentiekben részletezett monitoring mutatókkal, **a MAHOP eredménymutatóinak aktuális értékei nem adnak közvetlen információt a NAS monitoring mutatóinak aktuális állásáról**, tehát megállapítható, hogy a MAHOP keretében mért eredménymutatók alapján közvetlenül nem szolgáltatható adat a NAS-ban meghatározott monitoring mutatók teljesülésének méréséhez.

A MAHOP keretein belül megvalósult projektek NAS-ban foglalt monitoring mutatók céljainak teljesüléséhez történő hozzájárulásának mértéke csak a záró kifizetési kérelmeket beadott projektek projektszintű vizsgálata alapján mérhető.

A NAS-ban meghatározott **Új halastavak területe (ha) eredménymutató** a teljes ágazati teljesítményre került meghatározásra. **A MAHOP projektek hozzájárulása a kitűzött célhoz jelenleg 3,14%-os.** (Az IH tájékoztatása alapján a 2020. december 31. napjáig lezárult projektek közül összesen 3 db projekt irányult új halastó építésére, 1 projekt 2019-ben került lezárásra, további 2 projekt pedig 2020-ban. Összesen 31,4618 hektár új halastó terület létesült.)

A NAS-ban meghatározott **Felújított halastavak területe (ha) eredménymutató** a teljes ágazati teljesítményre került meghatározásra. **A MAHOP projektek hozzájárulása a kitűzött célhoz jelenleg 36,92%-os.** (Az IH tájékoztatása alapján 2020. évben 31 db projekt zárult le, közülük 2 db projektben épült új halastó 7,35 ha területen. A lezárult projektek közül 8 db projekt irányult halastó felújításra, a projektek megvalósításával a vizsgált időszakban 106,705 ha halastó felújítása valósult meg. (A

2019. évben lezárult projektekkel együtt a MAHOP-ban ezidáig 738,533 ha tóterület felújítása valósult meg.) További 19 db projekt kizárólag gép és eszközbeszerzésre irányul, egy pedig építési tartalmú. Intenzív üzem felújítása 1 db projekt keretében valósult meg.)

A NAS-ban meghatározott **Új intenzív telep (db) eredménymutató** a teljes ágazati teljesítményre került meghatározásra. **A MAHOP projektek hozzájárulása a kitűzött célhoz (amennyiben a 2020. december 31. napjáig kiadott támogatói okiratokban szereplő 6 db új intenzív üzem létesítésére irányuló fejlesztés megvalósul) 95,23%-os lesz.** (Az IH tájékoztatása alapján a 2020. december 31. napjáig lezárult projektek közül egy sem irányult új intenzív telep létesítésére. A kiadott támogatói okiratok alapján 6 db új intenzív üzem létesítésére irányuló fejlesztés indult meg, projekt egyelőre nem került lezárásra.)

A NAS-ban meghatározott **Akvakultúra szakágazat teljes étkezési haltermelése (t) eredménymutató a teljes ágazati teljesítményre 18750 tonnában került meghatározásra.** Az AKI 2019. évi Lehalászási jelentés adatai alapján 2019. évben a tógazdaságokban lehalászott étkezési hal mennyisége 13.536.388 kg, az intenzív üzemekben termelt étkezési hal mennyisége 3.800.989 kg. Az akvakultúra szakágazat 2019. évi teljes étkezési haltermelése 17.337.377 kg, ami a NAS céljainak 92,46%-a.

A NAS-ban meghatározott **Akvakultúra szakágazat teljes étkezési haltermelése (t) eredménymutató** célértéke **a teljes ágazati teljesítményre 3833 tonna növekedést jelent** a kiindulási időszakhoz viszonyítva. **A MAHOP-ban az UP 2. prioritáson (1.;2.; és 3. egyedi célkitűzésen) meghatározott termelésnövekedés** (2.1 - Az akvakultúra-termelés mennyiségének változása; 2 - Intenzív akvakultúra-termelés mennyiségének változása; 2.5 - A víz-visszaforgatásos rendszerű termelés mennyiségének változása; **együttes értéke 4683 tonna** (638 t +3247 t+795 t +3 t=4683 tonna), **ami a NAS 2023-as célértékének 122,17%-a.** Ezen termelési célú eredménymutató egyértelműen **szerepel mind a NAS-ban, mind a MAHOP-ban.**

Megjegyzendő, hogy a MAHOP eredménymutatók teljesülése kizárólag a MAHOP projektek végrehajtásától függ, míg a NAS-ban az akvakultúra szakágazat teljes étkezési haltermelése került meghatározásra, valamennyi ágazati szereplő által termelt étkezési hal figyelembevételével. Ennek fényében a NAS-nál nagyobb összegben meghatározott MAHOP indikátor értékek kevésbé érthetőek, hiszen a MAHOP kedvezményezettnek nem fedik le a teljes ágazatot. Az AKI nyilvántartásában 2019 évben

383 akvakultúra vállalkozást tartott nyilván. A MAHOP-ban az UP 2. prioritáson (1.;2.; és 3. egyedi célkitűzésen) meghatározott termelésnövekedési eredményt felmutató akvakultúra beruházásokon (2.2;2.3;2.4) mindösszesen 60 kedvezményezett részesült MAHOP támogatásban, ami csupán a hazai akvakultúra ágazat 15,66%-a.

Szükséges továbbá az indikátorértékek felülvizsgálata, valamint annak tisztázása, hogy a MAHOP-ban meghatározott eredménymutatók étkezési halra vonatkoznak-e, vagy a teljes termelést lefedik.

A NAS-ban meghatározott **Egy főre jutó halfogyasztás** (kg/év) kiinduló helyzetet ismertető összefüggés-mutatója 4,5 kg/fő/év, 2013-ra, a 2023-as célérték 5,5 kg. Az AKI adatai alapján a 2019. évi egy főre jutó éves halfogyasztás 6,45 kg, ami alapján a célérték teljesült. A MAHOP keretében a MAHOP-5.3.2-2016-2017-00001 azonosító számú [„Kommunikációs és promóciós kampány a halfogyasztás népszerűsítésére (Kapj rá!)”] című projekt közvetlenül járul hozzá az „Egy főre jutó halfogyasztás (kg/év)” monitoring mutató teljesítéséhez, a hozzájárulás pontos mértéke azonban nem mérhető.

A MAHOP-ban meghatározott termelési-érték változásra vonatkozó indikátorok (2.2 - Az akvakultúra-termelés értékének változása; 3 - Intenzív akvakultúra-termelés értékének változása;) **2023-ra meghatározott összesített célértéke 6670+2152=8822 ezer EUR, ami összhangban van a tervezett termelésnövekedéssel, azonban nincsenek nevesítve a NAS céljainak eléréséhez szükséges monitoring mutatók között.**

A MAHOP-ban az UP 1, 2. egyedi célkitűzésen (2 - A vízi biológiai sokféleség és a vízi ökoszisztémák védelme és helyreállítása) **meghatározott eredménymutatók** (18 - A MAHOP keretében rehabilitált területek számának változása, valamint 19 - A MAHOP keretében rehabilitált területek kiterjedésének változása) **nincsenek nevesítve a NAS céljainak eléréséhez szükséges monitoring mutatók között.**

A MAHOP-ban az UP 2, 4. egyedi célkitűzésen (4 - A magas szintű környezetvédelmet biztosító akvakultúra, az állategészségügy és az állatjólét, valamint a közegészségügy és a közbiztonság előmozdítása) **meghatározott eredménymutatók** (2.7 - Környezeti szolgáltatásokat nyújtó akvakultúra gazdaságok) **nincsenek nevesítve a NAS céljainak eléréséhez szükséges monitoring mutatók között.**

A MAHOP-ban az UP 3, 1. egyedi célkitűzésen (1 - A tudományos ismeretek fejlesztése és rendelkezésre bocsátása, valamint az adatok gyűjtésének és kezelésének fejlesztése) **és 2. egyedi célkitűzésen** (2 - Támogatás biztosítása monitoringhoz, ellenőrzéshez és a betartatáshoz, ezzel az intézményi kapacitás és a közigazgatás hatékonyságának javítása, az adminisztratív terhek növelése nélkül) **meghatározott eredménymutatók nem szerepelnek a NAS céljainak eléréséhez szükséges monitoring mutatók között.**

A MAHOP-ban az UP 5. 1. egyedi célkitűzésen (1 - A halászati és az akvakultúra-termékek piacának jobb szervezése) **meghatározott eredménymutatók** – a 8. - Halfogyasztás növelése kivételével - (5.1.a - Az első eladások értékének változása a termelői szervezetek esetében; 5.1.b - Az első eladások mennyiségének változása a termelői szervezetek esetében; 5.1.c - Az első eladások értékének változása a nem termelői szervezetek esetében; 5.1.d - Az első eladások mennyiségének változása a nem termelői szervezetek esetében; 7 - Termelői szervezetek száma; 15 – EU-ban piacra vitt termelés forgalmának értéke) **nincsenek nevesítve a NAS céljainak eléréséhez szükséges monitoring mutatók között.**

A MAHOP-ban az UP 5. 2. egyedi célkitűzésen (2 - A feldolgozó- és a piaci értékesítési ágazatba való beruházás ösztönzése) **meghatározott eredménymutatók** (9 - Belföldi származású feldolgozott haltermékek mennyisége) **nincsenek nevesítve a NAS céljainak eléréséhez szükséges monitoring mutatók között.**

A MAHOP-ban az UP 2. prioritáson (2. egyedi célkitűzésen) **meghatározott egyetlen, nem termelésnövekedésre vonatkozó eredménymutató** (2.8 - Foglalkoztatás bővítése) **nincsen nevesítve a NAS céljainak eléréséhez szükséges monitoring mutatók között.**

Az Irányító Hatóság tájékoztatása alapján az operatív program tervezésénél intézkedésenként, meghatározott indikátor listából kiindulva kellett kiválasztani az indikátorokat, ami jelentősen leszűkítette a tagállamok mozgásterét az indikátorok kiválasztása tekintetében. A MAHOP eredménymutatóit érintő - fentiekben kifejtett - tapasztalatokból kiindulva javasolt nagyobb hangsúlyt fektetni az indikátor értékek tervezésére, továbbá a 2021-2027-es programozási időszak operatív programjában, valamint a felülvizsgált NAS-ban szereplő eredményindikátorok összehangolására.

- ***Hogyan járulnak hozzá a fókuszterületen megvalósuló projektek az OFTK-ben, az Európa 2020 Stratégiában, a Nemzeti Reform Programban, valamint a PM-ben meghatározott célok teljesüléséhez?***

A fókuszterületen megvalósuló projektek az alábbiak szerint járulnak hozzá az OKTF meghatározott célok teljesüléséhez:

a) értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés

A MAHOP-2.2-2016 számú felhívás keretében kiadott támogatói okiratok száma: 77 db

Megítélt támogatás összege: 3.154.571.412 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 1.981.401.824 Ft (támogatási előleggel együtt)

A MAHOP-2.3-2016 számú felhívás keretében kiadott támogatói okiratok száma: 8 db

Megítélt támogatás összege: 1.166.698.666 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 474.550.946 Ft (támogatási előleggel együtt)

A MAHOP-2.4-2016 számú felhívás keretében kiadott támogatói okiratok száma: 1 db

Megítélt támogatás összege: 1.342.613 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 1.342.613 Ft

A MAHOP-5.3.3-2016 számú felhívás keretében kiadott támogatói okiratok száma: 12 db

Megítélt támogatás összege: 2.266.026.619 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 1.067.800.852 Ft (támogatási előleggel együtt)

A fókuszterületen megvalósuló projektek az alábbiak szerint járulnak hozzá az Európa 2020 Stratégiában meghatározott célok teljesüléséhez:

„Innovatív Unió”

A MAHOP-2.1-2016 számú felhívás keretében kiadott támogatói okiratok száma: 5 db

Megítélt támogatás összege: 1.951.121.404 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 1.585.772.148 Ft (támogatási előleggel együtt)

„Erőforrás-hatékony Európa”

A MAHOP-2.2-2016 számú felhívás keretében kiadott támogatói okiratok száma: 77 db

Megítélt támogatás összege: 3.154.571.412 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 1.981.401.824 Ft (támogatási előleggel együtt)

A MAHOP-2.3-2016 számú felhívás keretében kiadott támogatói okiratok száma: 8 db

Megítélt támogatás összege: 1.166.698.666 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 474.550.946 Ft (támogatási előleggel együtt)

A MAHOP-2.4-2016 számú felhívás keretében kiadott támogatói okiratok száma: 1 db

Megítélt támogatás összege: 1.342.613 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 1.342.613 Ft

A MAHOP-5.3.3-2016 számú felhívás keretében kiadott támogatói okiratok száma: 12 db

Megítélt támogatás összege: 2.266.026.619 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 1.067.800.852 Ft (támogatási előleggel együtt)

Magyarország 2020. évi Nemzeti Reform Programjában a halgazdálkodási ágazat nem jelenik meg.

A fókuszterületen megvalósuló projektek az alábbiak szerint járulnak hozzá a PM-ben meghatározott célok teljesüléséhez:

03 - A kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének növelése

A MAHOP-2.1-2016 számú felhívás keretében kiadott támogatói okiratok száma: 5 db

Megítélt támogatás összege: 1.951.121.404 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 1.585.772.148 Ft (támogatási előleggel együtt)

A MAHOP-2.2-2016 számú felhívás keretében kiadott támogatói okiratok száma: 77 db

Megítélt támogatás összege: 3.154.571.412 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 1.981.401.824 Ft (támogatási előleggel együtt)

A MAHOP-2.3-2016 számú felhívás keretében kiadott támogatói okiratok száma: 8 db

Megítélt támogatás összege: 1.166.698.666 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 474.550.946 Ft (támogatási előleggel együtt)

A MAHOP-5.3.3-2016 számú felhívás keretében kiadott támogatói okiratok száma: 12 db

Megítélt támogatás összege: 2.266.026.619 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 1.067.800.852 Ft (támogatási előleggel együtt)

06 - A környezet megőrzése és védelme és a forráshatékonyság elősegítése

A MAHOP-2.4-2016 számú felhívás keretében kiadott támogatói okiratok száma: 1 db

Megítélt támogatás összege: 1.342.613 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 1.342.613 Ft

- ***Megfelelően elősegítik-e az alkalmazott eljárások és intézkedések a MAHOP 2.1, 2.2, 2.3. 2.4. és 5.3.3. intézkedéseiben megfogalmazott, a fókuszterülethez kapcsolódó célkitűzések elérését?***

A MAHOP 2.2, 2.3, 2.4 és 5.3.3 intézkedéseinek keretében támogathatóak olyan beruházások és/vagy eszközbeszerzések, amelyek célja az energiahatékonyság növelése, a vízhasználatra és vízminőségre gyakorolt negatív hatás csökkentése. Továbbá a MAHOP 2.1-es intézkedés keretében támogathatók az olyan műszaki, tudományos vagy szervezeti ismeretek fejlesztése, amelyek többek között csökkentik a környezetre gyakorolt negatív hatásokat, a haltermelő létesítményekből elfolyó víz szervesanyag-tartalmát, valamint az olyan projektek, amelyek a fenntartható erőforrás-hasznosításra irányuló innovatív technológiák alkalmazására irányulnak. Mindezek alapján megállapítható, hogy az intézkedések közvetlenül a fókuszterülethez kapcsolódó célkitűzések elérését szolgálják.

- ***Vannak-e az intézkedések végrehajtását és hatékonyságát negatívan befolyásoló tényezők?***

A legnagyobb problémát továbbra is az jelenti, hogy a támogatási kérelmek beadása és a támogatói okiratok kiállítása között rendkívül hosszú idő telik el. Ennek következtében az előírt vagy tervezett határidők tarthatatlanná válnak, illetve a projektben tervezett költségek (pl.: építési tételek, eszközök beszerzési ára) jelentősen megemelkedhetnek, ezáltal az eredetileg tervezett műszaki-szakmai tartalom csak a kedvezményezettek önerő részének megnövelésével valósítható meg, amely jelentős többlet terhet ró a pályázókra, vagy adott esetben el is lehetetleníti a tervezett projekt kivitelezését. Az

elbírálási folyamat elhúzódása több esetben eredményezte a támogatási kérelmek visszavonását, esetlegesen a támogatói okirattól elállást.

Itt említhető meg továbbá, hogy a COVID-19 koronavírus-járvány a hazai halászati termékek értékesítését is nagyon megnehezítette, tekintettel a HoReCa-szektor és az exportpiacok teljes vagy részleges leállítására. A probléma részletes kifejtése jelen értékelés III. fejezetében olvasható.

- ***Mekkora a támogatási koncentráció, azaz az egy támogatási szerződésre jutó (uniós és hazai) támogatás átlagos összege?***

A jelen értékelési szempont esetében releváns felhívások keretében összesen 103 db támogatói okirat került kiadásra 8.540.030.714 Ft összegben. Az érintett felhívásokon az IH tájékoztatása alapján 75/25% az uniós/hazai társfinanszírozási arány, így jelen esetben az uniós rész 6.405.023.035,5 Ft, a hazai rész pedig 2.135.007.678,5 Ft, ami alapján az egy támogatói okira jutó támogatás uniós részének átlagos összege 62.184.689,66 Ft, a hazai részének átlagos összege 20.728.230 Ft.

4. A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra, valamint a környezet állapotának és a természetes élőhelyek javításának a támogatása.

Értékelési fókussterület indoklása

A Kormány a PM-ben célul tűzte ki a környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítását, illetve a halászati, halgazdálkodási ágazat helyzetének javítását, a természetes állományok visszaállítását, a természetes élőhelyek rehabilitációját és az integrált ártérkezelés kialakítását.

A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása érdekében a hagyományos technikákon alapuló extenzív tógazdasági haltermelők többek között a természet és a biológiai sokféleség megőrzéséért és javításáért, valamint a tájképi elemek megóvásáért nyújtott szolgáltatásaikért részleges kompenzációs támogatást igényelhetnek.

Értékelés típusa: végrehajtási, eredményességi és hatásértékelés

Kapcsolódó intézkedések

- 1.2 intézkedés: Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ívási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását
- 2.5. intézkedés: A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása

Értékelési módszerek

Célzott vizsgálatok a támogatottak körében:

- a támogatott projektekre kapott forrás felhasználásának hatékonysági vizsgálata
- a kedvezményezettek által vállalt eredményindikátorok elemzése

Monitoring adatok elemzése:

- a kedvezményezettek által a kötelező adatszolgáltatás keretében megküldött adatok értékelése alapján
- a támogatási intézményrendszeri adatok értékelése

Adatforrások

- az IH-tól gyűjtött információ a környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító, illetve a környezet állapotának és a természetes élőhelyek javítására irányuló komponens tartalmú projektek végrehajtására vonatkozóan, beleértve az ÉVJ-ben és más releváns dokumentumokban foglalt információkat
- a NÉBIH által üzemeltetett Országos Halgazdálkodási Adattár adatai a természetes vizek vonatkozásában (1.2. intézkedés)
- a minőségi és mennyiségi vizsgálatok során kapott primer és szekunder adatok

Az értékelés során megválaszolandó főbb kérdések

- *Milyen mértékben teljesültek a MAHOP 1.2 és 2.5 intézkedéseiben megfogalmazott, adott értékelési fókuszterülethez kapcsolódó célkitűzések, és ez mennyire tulajdonítható a MAHOP keretében biztosított támogatásoknak?*

A MAHOP-1.2-2017 számú felhíváson megvalósuló projektek a természetesvízi halgazdálkodással érintett Natura 2000 területek és más természetvédelmi oltalom alatt álló vízterületek, valamint az ezekbe a kategóriákba nem sorolt természetes vizek rehabilitációjára irányulnak az alábbi céloknak megfelelően:

- 1) A biodiverzitás megőrzése, ívóhely fejlesztése, -létrehozása és -helyreállítása.
A természetes élőhelyek és ívóhelyek fejlesztése révén a természetesvízi halállományok rehabilitációja és a természetes szaporodás elősegítése, ezáltal közvetve növelhetők a természetesvízi halállományok a telepítések fokozása nélkül is.
- 2) A vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítása.
- 3) A természetes vizek rehabilitációja, az invazív, idegenhonos halfajok visszaszorítása, a meder és a part állapotának, a víz minőségének javítása, valamint a víz megtartása;
- 4) Olyan statikus vagy mozgó létesítmények építése, korszerűsítése vagy telepítése, amelyek a vízi állat- és növényvilág védelmét és gyarapodását szolgálják, beleértve ezek tudományos előkészítését, monitoringját és értékelését.
- 5) A vízi biológiai sokféleség és a vízi ökoszisztémák védelme és helyreállítása, a nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek (biológiai eszközökkel megvalósítható - pl. nád/sás szegély kialakítása stb. - partvédelme.

Az IH tájékoztatása alapján a MAHOP 1.2-es intézkedésre benyújtott támogatási kérelmek a felhívásban meghirdetett valamennyi célkitűzés megvalósítására vonatkozóan tartalmaznak elemeket. A célkitűzésekhez történő hozzájárulás 100%-a a MAHOP keretében biztosított támogatásoknak tulajdonítható.

A MAHOP-2.5-2017 és MAHOP-2.5-2018 számú felhívások keretében megvalósuló célprogramban résztvevőknek öt éven keresztül bizonyos, a vízi élővilágot támogató ún. „zöld” akvakultúra módszereket kell alkalmazniuk. A korábbi tapasztalatok szerint az ilyen jellegű intézkedések az extenzív halastavakon ténylegesen növelik a madárfauna létszámát és fajgazdagságát, ami egyben az ott táplálkozó madárfajok fokozott halfogyasztását is eredményezi. A MAHOP-2.5-2017 és MAHOP-2.5-2018 számú felhívások általános célkitűzése a vizes élőhelyek fokozott megőrzése és fejlesztése, élő-, táplálkozó- és költőhely biztosítása, környezeti terhelés csökkentése, és az édesvízi készletek megőrzése a természeti erőforrásokat megújító extenzív tógazdasági technológiák alkalmazása révén. Cél továbbá a halastavi ökoszisztémákhoz kapcsolódó természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok élőhelyeinek kiemelt védelme.

Az IH tájékoztatása alapján a MAHOP 2.5-ös intézkedésére megnyitott 2 db felhívásra benyújtott támogatási kérelmek a felhívásban meghirdetett célprogramra irányulnak, így az intézkedés célkitűzéséhez történő hozzájárulás 100%-a a MAHOP keretében biztosított támogatásoknak tulajdonítható.

- *Hogyan járul hozzá a MAHOP környezet állapotának és a természetes élőhelyek javításának célja a horgászati célú Nemzeti Halgazdálkodási és Horgászati Stratégia és az Országos Horgászati Hálózati Programban meghatározott célok teljesüléséhez?*

A Halgazdálkodási és Horgászati Stratégia célja a nemzetközileg versenyképes hazai horgásztatási és kapcsolódó tevékenységek megteremtése.

A horgászati tevékenységhez feltétel az élőhelyek rehabilitációja és az ívóhely fejlesztés.

A MAHOP-1.2-207 számú felhívás keretében kiadott támogatói okiratok száma: 12 db

Megítélt támogatás összege: 796.700.096 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 666.446.069 Ft (támogatási előleggel együtt)

- ***Hogyan járul hozzá a MAHOP környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra, valamint a környezet állapotának és a természetes élőhelyek javításának célja a PM-ben, a 4. Nemzeti Környezetvédelmi Programban (2015-2020), az OFTK-ben, az Európa 2020 Stratégiában, valamint a Nemzeti Reform Programban meghatározott célok teljesüléséhez?***

A fókuszterületen megvalósuló projektek az alábbiak szerint járulnak hozzá a PM-ben meghatározott célok teljesüléséhez:

06 - A környezet megőrzése és védelme és a forráshatékonyság elősegítése

A MAHOP-1.2-207 számú felhívás keretében kiadott támogatói okiratok száma: 12 db

Megítélt támogatás összege: 796.700.096 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 666.446.069 Ft (támogatási előleggel együtt)

A MAHOP-2.5-2017 számú felhívás keretében kiadott támogatói okiratok száma: 48 db

Megítélt támogatás összege: 877.243.214 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 877.243.212 Ft

A MAHOP-2.5-2018 számú felhívás keretében kiadott támogatói okiratok száma: 30 db

Megítélt támogatás összege: 209.971.844 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 209.971.844 Ft

A fókuszterületen megvalósuló projektek az alábbiak szerint járulnak hozzá a 4. Nemzeti Környezetvédelmi Programban (2015-2020) meghatározott célok teljesüléséhez:

5.2 Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata

5.2.1. A biológiai sokféleség megőrzése, természet- és tájvédelem

A MAHOP a vízi biológiai sokféleség és a vízi ökoszisztémák védelmével és helyreállításával, a környezetbarát halgazdálkodás támogatásával járul hozzá a célkitűzéshez, megőrizve a vizes élőhelyek növény- és állatvilágát, valamint a táj ökológiai jellegét.

A MAHOP-1.2-207 számú felhívás keretében kiadott támogatói okiratok száma: 12 db

Megítélt támogatás összege: 796.700.096 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 666.446.069 Ft (támogatási előleggel együtt)

A MAHOP-2.5-2017 számú felhívás keretében kiadott támogatói okiratok száma: 48 db

Megítélt támogatás összege: 877.243.214 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 877.243.212 Ft

A MAHOP-2.5-2018 számú felhívás keretében kiadott támogatói okiratok száma: 30 db

Megítélt támogatás összege: 209.971.844 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 209.971.844 Ft

5.2.3. Vizeink védelme és fenntartható használata

A MAHOP a természetes vizek rehabilitációjához a vízi ökoszisztémák helyreállítása révén járul hozzá.

A MAHOP-1.2-207 számú felhívás keretében kiadott támogatói okiratok száma: 12 db

Megítélt támogatás összege: 796.700.096 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 666.446.069 Ft (támogatási előleggel együtt)

5.3.10. Turizmus – ökoturizmus

A MAHOP nem támogatja a turizmust, de a MAHOP-1.2-2017 számú felhívás magában foglalja a természetes vizek horgászati hasznosításával összefüggő halgazdálkodási tevékenységet.

A MAHOP-1.2-207 számú felhívás keretében kiadott támogatói okiratok száma: 12 db

Megítélt támogatás összege: 796.700.096 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 666.446.069 Ft (támogatási előleggel együtt)

Emellett a MAHOP-2.2-2016 számú felhívás lehetőséget biztosít az akvakultúra termelést folytató gazdaságok diverzifikációjának (multifunkciós tógazdaság) beruházási támogatására, legfeljebb 50 millió Ft támogatási igényig. Úgymint a (80 hektár feletti méretű) termelő tevékenységet végző tógazdaságon belül a horoggal való halfogás infrastruktúrájának kiépítésére, az ökoturizmushoz kapcsolódó, teljes belső – gépészet, szociális létesítmények, árusító terek – illetve külső fogadótér, parkoló, járda, kikötő, stég, pihenőhelyet tartalmazó fogadóközpont létrehozása, továbbá ideiglenes emberi tartózkodásra alkalmas (...) építmények létrehozására (madárles, pihenőhely). (Ezen támogatás kizárólag olyan akvakultúra ágazati vállalkozásoknak nyújtható, amelyek esetében a kiegészítő tevékenységek kapcsolódnak a vállalkozás fő akvakultúra tevékenységéhez)

A MAHOP-2.2-2016 számú felhívás keretében kiadott támogatói okiratok száma: 77 db

Megítélt támogatás összege: 3.154.571.412 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 1.981.401.824 Ft (támogatási előleggel együtt)

A MAHOP-2.2-2016 számú felhívás során támogatott projektek szakmai tartalma jelen értékelés keretében nem vizsgálható, ezért a MAHOP turizmushoz és ökoturizmushoz történő hozzájárulásának mértéke nem számszerűsíthető.

A fókuszterületen megvalósuló projektek az alábbiak szerint járulnak hozzá az OKTF meghatározott célok teljesüléséhez:

c) természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme

A MAHOP-1.2-207 számú felhívás keretében kiadott támogatói okiratok száma: 12 db

Megítélt támogatás összege: 796.700.096 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 666.446.069 Ft (támogatási előleggel együtt)

A MAHOP-2.5-2017 számú felhívás keretében kiadott támogatói okiratok száma: 48 db

Megítélt támogatás összege: 877.243.214 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 877.243.212 Ft

A MAHOP-2.5-2018 számú felhívás keretében kiadott támogatói okiratok száma: 30 db

Megítélt támogatás összege: 209.971.844 Ft

Kifizetett támogatási összeg: 209.971.844 Ft

A fókuszterületen megvalósuló projektek nem járulnak hozzá az Európa 2020 Stratégiában meghatározott célok teljesüléséhez.

Magyarország 2020. évi Nemzeti Reform Programjában a halgazdálkodási ágazat nem jelenik meg.

- ***Mennyi a fókuszterülethez tartozó, környezetvédelmi szolgáltatásokat nyújtó gazdaság (projektszám, téterület és támogatási összeg)?***

A MAHOP-2.5-2017 és MAHOP-2.5-2018 számú felhívásokon 2020. december 31-ig kiadott támogatói okiratok alapján 78 db projekt, összesen 15.487,39 hektár területtel vesz részt a „Vizes élőhely és vízimadár-élőhelyvédelmi célprogramban”. A támogatott területek közül 9.844,39 ha terület Natura 2000, a fennmaradó 5.643,00 ha egyéb terület. A kiadott támogatói okiratok alapján a támogatás összege 1.087.215.058 Ft.

- ***Mennyi a fókuszterülethez tartozó, a természetesvizek rehabilitációját szolgáló projekt (projektszám, hatásterület és támogatási összeg)?***

A MAHOP-1.2-2017 számú felhíváson 2020. december 31-ig kiadott támogatói okiratok száma 12 db, összege 796.700.096 Ft. A felhívás keretében megvalósuló projektek hatásterülete 15.487,39 hektár.

- ***Mennyire van összhangban a vízi környezet biológiai sokféleségének védelme és helyreállítása, valamint az akvakultúrával összefüggő ökoszisztémák javításához kapcsolható eredményindikátorok teljesülése a NAS félidős és célidőszaki monitoring mutatóival és stratégiai mutatószámaival?***

A NAS-ban meghatározott monitoring mutatók és stratégiai mutatószámok nincsenek kapcsolatban a vízi környezet biológiai sokféleségének védelme és helyreállítása, valamint az akvakultúrával összefüggő ökoszisztémák javításához kapcsolható eredményindikátorok teljesülésével. A NAS stratégiai mutatószámai beruházási célú intézkedésekre vonatkoznak (halastavak korszerűsítése, új halastavak és intenzív üzemek létesítése), az említett intézkedések eredményindikátorai pedig a MAHOP keretében rehabilitált területek kiterjedésének változása, illetve a Környezeti szolgáltatásokat nyújtó akvakultúra gazdaságok mutatókra irányulnak.

- ***Vannak-e a fókuszterülethez kapcsolódó komponenst tartalmazó intézkedések végrehajtását és hatékonyságát negatívan befolyásoló tényezők?***

A fókuszterülethez tartozó 2.5-ös intézkedés kifizetéseinek legnagyobb része teljesült 2019. december 31. napjáig, 2020. évben csupán egyetlen, korábban kifogáskezelési eljárásban részt vevő projekt kifizetése valósult meg 4.755.586 Ft értékben. A projektek végrehajtását érdemben befolyásoló tényező nem azonosítható be.

A fókuszterülethez tartozó 1.2 intézkedés során támogatásban részesített projektek többsége (10 db) 2020. évben megvalósult és lezárult volna, ám a COVID-19 járvány miatt a projektek megvalósítási ideje egységesen, automatikusan 3 hónappal meghosszabbításra került. A MAHOP-1.2-2017 felhíváson támogatásban részesített valamennyi projekt kedvezményezettje kihasználta a projekt végrehajtás hosszabbításának a lehetőségét, így a vészhelyzeti intézkedés következtében az érintett projektek záró kifizetési kérelmei és szakmai beszámolóit csak a 2021. évben kerülnek benyújtásra.

- ***Mennyire gazdaságos, hatékony és szabályos a támogatások felhasználása?***

Az Állami Számvevőszék adatai alapján az európai uniós források lekötésének hatékonysága fokozatosan javul. A 2007-2013 közötti programozási időszakban a folyamatot még hátráltatta a koncentrált stratégiai tervezés hiánya, valamint a források kifizetésének elhúzódása. Ennek érdekében a 272/2014. Korm. rendelet egységesítette a támogatások felhasználásának folyamatát valamennyi operatív program esetében. A monitoring és információs rendszer alkalmazása valamennyi eljárás során, a támogatás igénylési, elbírálási, kifizetési és ellenőrzési eljárások, folyamatok lépésről lépésre rögzítésre kerültek a 272/2014. Korm. rendeletben. Az elektronikus ügyintézés lehetővé tevő FAIR EUPR és EPTK az adminisztratív terhek csökkentése, az egységesítés és átláthatóság irányába indította el a kérelmek kezelésének és feldolgozásának folyamatát. A támogatási kérelmekhez benyújtott valamennyi dokumentum egy integrált informatikai rendszerben elérhető és visszakereshető. A folyamatok egységesek, nyomon követhetőek, minden ellenőrzési folyamatban érvényesül a „négy szem elv” alapján történő ellenőrzés.

A MAHOP tekintetében mindezek által biztosítható a kérelmek egységes kezelése, a támogatások hatékony felhasználása. A folyamatok átláthatóságát is segíti, amit alátámaszt az a tény, hogy MAHOP projekt tekintetében 2020. december 31. napjáig összesen **2 db szabálytalansági eljárás került lefolytatásra, a megállapított pénzügyi korrekció értéke összesen 11.973.958 Ft.**

A MAHOP támogatások gazdaságos és hatékony felhasználására ösztönzi az uniós források lehívására vonatkozó n+3 szabály és az eredményességi felülvizsgálat.

Előbbi a programozási időszak valamennyi évében jelentős nyomást helyez az IH-ra, az adott évre vonatkozó pénzügyi keret kifizetési kötelezettségével, utóbbi pedig az eredményességmérési keretben célként kitűzött támogatott műveletek számával és a kedvezményezettek felé történő tényleges (támogatási előleg nélküli) kifizetések összegével.

- ***Mekkora a támogatási szerződésekkel lekötött és a vizsgált időszak végéig elszámolt összegek aránya a teljes támogatási kerethez képest?***

A MAHOP-1.2-2017 számú felhívás keretében 796.700.096 Ft támogatási összegre adott ki az IH támogatói okiratot és 664.070.887 Ft támogatás került kifizetésre.

A MAHOP-2.5-2017 számú felhívás keretében 877.243.214 Ft támogatási összegre adott ki az IH támogatói okiratot és 877.243.212 Ft támogatás került kifizetésre.

A MAHOP-2.5-2018 számú felhívás keretében 209.971.844 Ft támogatási összegre adott ki az IH támogatói okiratot és 209.971.844 Ft támogatás került kifizetésre.

A jelen értékelési szempont tekintetében releváns felhívások keretében összesen 1.883.915.154 Ft-ra lett támogatói okirat kiadva, ami a teljes keret (jelenleg hatályos ÉFK alapján: 20.527.306.796 Ft) 9,18%-a.

Továbbá a felsorolt felhívások esetében összesen 1.751.285.943 Ft került a kedvezményezettek részére kifizetésre, ami a teljes támogatási keret 8,53%-a.

- ***Mekkora a támogatási koncentráció, azaz az egy támogatási szerződésre jutó (uniós és hazai) támogatás átlagos összege?***

A jelen értékelési szempont esetében releváns felhívások keretében összesen 90 db támogatói okirat került kiadásra 1.883.915.154 Ft összegben. Az érintett felhívásokon az IH tájékoztatása alapján 75/25% az uniós/hazai társfinanszírozási arány, így jelen esetben az uniós rész 1.412.936.365,5Ft, a hazai rész pedig 470.978.788,5 Ft, ami alapján az egy támogatói okira jutó támogatás uniós részének átlagos összege 15.699.292,95 Ft, a hazai részének átlagos összege 5.233.097,65 Ft.

- ***Mekkora a jelen fókuszterülethez kapcsolódó felhívásokon belül a támogatás felhasználás hatékonysága (mennyi a visszavont támogatási kérelmek/elállások száma, összege és mekkora a fel nem használt forrás)?***

A MAHOP-1.2-2017 számú felhívás keretében 0 db kérelmet vontak vissza és nem került sor támogatói okirattól történő elállásra. A felhívás keretösszege 770.707.603 Ft és 796.700.096 Ft támogatási összegre adott ki az IH támogatói okiratot, ami a rendelkezésre álló keret 103,37%-a, vagyis jelen

felhívás esetében nem beszélhetünk fel nem használt forrásról, az IH a rendelkezésre álló forráskere-
ten felül tett kötelezettségvállalást.

A MAHOP-2.5-2017 számú felhívás keretében 6 db kérelmet vontak vissza 75.790.846 Ft támogatási
igény tekintetében a támogatást igénylők, de nem történt támogatói okirattól elállás. A felhívás ke-
retösszege 878.674.780 Ft, támogatói okirat 877.243.214 Ft összegben került kiállításra, így a még
leköthető forrás 1.431.568 Ft. Fontos azonban megjegyezni, hogy a felhívás lezárásra került, így a
szabad forrást szükséges átcsoportosítani másik felhívásra.

A MAHOP-2.5-2017 számú felhíváson nem vontak vissza a támogatást igénylők támogatási kérelmet
és nem történt támogatói okirattól elállás sem. A felhívás keretösszege 209.971.844 Ft, támogatói
okirat 209.971.844 Ft összegben került kiállításra, így a kötelezettségvállalás 100%-os, vagyis nincs
szabad forrás a felhíváson.

- *Mekkora a kedvezményezettnek számára a támogatási szerződésben megítélt és a vizsgált
időszak végéig elszámolt támogatás aránya?*

A MAHOP-1.2-2017 számú felhívás keretében 12 db támogatói okirat került kiadásra 796.700.096
Ft támogatási összegre és 664.070.887 Ft elszámolás teljesült. Ezek alapján a **megítélt** és a vizsgált
időszak végéig **elszámolt támogatás aránya 83,35%**.

A MAHOP-2.5-2017 számú felhívás keretében 48 db kérelem esetében adott ki az IH, 877.243.214
Ft összegre támogatói okiratot és kifizetési kérelemre 877.243.212 Ft került kifizetésre. Ezek alapján
a **megítélt** és a vizsgált időszak végéig **elszámolt támogatás aránya 99,99%**.

A MAHOP-2.5-2018 számú felhívás keretében 30 db támogatói okirat került kiadásra 209.971.844
Ft támogatási összegre és 209.971.844 Ft volt a tényleges elszámolás. Ezek alapján a **megítélt** és a
vizsgált időszak végéig **elszámolt támogatás aránya 100%**.

5. A halfogyasztási szokások változása, a fogyasztói magatartás változása, a fogyasztói igényekhez való alkalmazkodás, termékfejlesztés.

Értékelési fókussterület indoklása

Uniós prioritás a piaci értékesítés és a feldolgozás támogatása. Egyedi célkitűzés a halászati és akvakultúra termékek piac-szervezésének javítása és a halmarketing támogatása. Ezzel összhangban a MAHOP támogatja a piaci értékesítési feltételek javítását – köztük a termelői és szakmaközi szervezetek létrehozását, az új piacok felkutatását és a forgalomba hozatali feltételek javítását, a minőség javítását és a hozzáadott érték emelését, valamint a halfogyasztás növelését szolgáló piaci marketing és promóciós kampányokat –, illetve az energiatakarékos, környezetbarát, az élelmiszerbiztonsági követelményeknek maradéktalanul megfelelő halfeldolgozás fejlesztését, az új vagy továbbfejlesztett termékekhez, új vagy továbbfejlesztett feldolgozási eljárásokhoz, illetve új vagy továbbfejlesztett gazdálkodási és szervezési rendszerekhez vezető tevékenységeket, valamint a konyhakész, szállakmentes, nagy hozzáadott értékű feldolgozott haltermékek előállítását.

Értékelés típusa: végrehajtási, eredményességi és hatásértékelés

Kapcsolódó intézkedések

- 5.3.2 intézkedés: Kommunikációs és promóciós kampány a halfogyasztás népszerűsítésére (Kapj rá!)

Közvetetten kapcsolódó intézkedések a haltermelés fokozása és a piacképes haltermékek előállítása szempontjából:

- 2.2. intézkedés: Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása
- 2.3 intézkedés: A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése
- 5.3.3 intézkedés: A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása

Értékelési módszerek

Célzott vizsgálatok a támogatottak körében:

- a támogatott projektekre kapott forrás felhasználásának hatékonysági vizsgálata
- eredményindikátorok elemzése

Monitoring adatok elemzése:

- a kedvezményezettek által a kötelező adatszolgáltatás keretében megküldött adatok értékelése és/vagy a meghatározott szervezet által szolgáltatott adatok alapján

A támogatási intézményrendszeri adatok értékelése.

- Statisztikai adatok elemzése.

Adatforrások

- a támogatási intézményrendszerben a tárgyban keletkezett elemzések, dokumentumok, a támogatottak pályázatai
- a „Kaj rá!” program keretében a kedvezményezettől kapott adatok
- a lehalászás jelentések és az export-import statisztikai adatok

Az értékelés során megválaszolandó főbb kérdések

- ***Milyen mértékben teljesültek a MAHOP-ban megfogalmazott, halfogyasztás-növelési célkitűzések, és ez mennyire tulajdonítható a MAHOP keretében biztosított támogatásoknak?***

A MAHOP „Indikátor definíciós lista és ellenőrzési útmutató” alapján a halfogyasztás növekedése indikátor számításához szükséges adatok az alábbi 5 forrásból kerülnek összegyűjtésre:

- 1) A természetesvízi halfogás adatok forrása az Országos Halgazdálkodási Adattár nyilvántartása.
- 2) A halászati ágazatra vonatkozó külkereskedelmi adatok a KSH adatbázisából nyilvánosan elérhető adatok.
- 3) Az import tételek szorzószámokkal kerülnek korrigálásra, amelynek a forrása a nyilvánosan elérhető EUMOFA „Monthly Highlights” kiadvány.
- 4) A népesség adatok a KSH adatbázisából nyilvánosan elérhető adatok.

5) Az étkezési célú haltermelés adatok a NAIK-AKI saját, ASIR adatbázisából állnak rendelkezésre.

A MAHOP keretében nyújtott támogatások fentiekhez csak áttételesen járulnak hozzá, **a kínálati oldal szélesítésével.**

Az akvakultúra beruházások a projektekben vállalt indikátorokon keresztül mérhetően is befolyásolják az étkezési célú haltermelést. **Az akvakultúra termelés mennyisége (tógazdasági és intenzív) összesen 2.608,406 tonnával nőtt a támogatásoknak köszönhetően, mindez 7.785,499 EUR értékű akvakultúra-termelés változást takar.**

A halfeldolgozók beruházásai a projektekben vállalt indikátorokon keresztül mérhetően is befolyásolják a belföldi származású feldolgozott haltermékek mennyiségét. A 2020. év végéig támogatásban részesített projektekben tett indikátórvállalás 851,25 tonnára vonatkozik, a vizsgált időszak végéig lejelentett adatok alapján a kedvezményezettek a lezárt projektjeikben ebből 385,98 tonna feldolgozott haltermék mennyiséget teljesítettek, ami a vállalás 24,12%-a.

A NAS-ban az alábbi monitoring mutató került meghatározásra, amely a MAHOP-ban meghatározott „Egy főre jutó halfogyasztás (kg/év)” eredménymutatóval 100%-os összhangban van.

28. táblázat: **Egy főre jutó halfogyasztás (kg/év)**

Eredménymutatók	Kiindulási időszak adatai (2013)	Cél adatok (2023)	Aktuális adatok (2019)	Tényadatok teljesülése (2019)
Egy főre jutó halfogyasztás (kg/év)	5,1	6,1	6,45 (tény)	105,73%

Forrás: saját szerkesztés

A NAS-ban feltüntetett 1 főre jutó halfogyasztás kiinduló helyzetet ismertető összefüggés-mutatója 5,1 kg/fő/év. Az AKI adatai alapján a 2019. évi 1 főre jutó éves halfogyasztás 6,45 kg, ami alapján a 2023. évi célértéke 105,73%-ban teljesült.

A MAHOP keretében megvalósuló „Kaj rá!” projekt közvetlenül járul hozzá az „Egy főre jutó halfogyasztás (kg/év)” monitoring mutató teljesítéséhez. Az eredményindikátorban meghatározott célértéket 2023-ig kell elérni. A célérték teljesült.

- ***Mennyi a haltermelés fokozása és a piacképes haltermékek előállítása szempontjából kiadott támogatási szerződésekkel lekötött és a vizsgált időszak végéig elszámolt összegek aránya a teljes támogatási kerethez képest?***

A vizsgált időszak végéig a haltermelés fokozása és a piacképes haltermékek előállítása tevékenységekre vonatkozóan összesen 14 db támogatási okirat került kiállításra, összesen 3.238.838.719 Ft támogatási összegben, ez a program teljes keretének 15,77%-a. A vizsgált időszak végéig elszámolt összegek (1.622.501.096 Ft) aránya a program teljes kifizetéseire 24,02%.

6. Kutatás, fejlesztés, technológiai innováció

Értékelési fókuszterület indoklása

ETHA uniós prioritás a környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása, valamint a halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása. Ezzel összhangban a MAHOP támogatja az innovatív módszereket és technológiákat – a halgazdálkodási ágazat szereplőinek versenyképességét szolgáló termék- és folyamatinnovációkat, amelyek a halnevelés és a hallal való bánás új módszereinek alkalmazásán, új vagy lényegesen javított termékek, új, jó piaci potenciállal rendelkező tenyésztett halfajok, új vagy tökéletesített irányítási és szervezési rendszerek bevezetésén keresztül történnek.

Értékelés típusa: végrehajtási, eredményességi

Kapcsolódó intézkedések

- 2.1. intézkedés: Az akvakultúra terén történő innováció ösztönzése
- 2.2. intézkedés: Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása
- 2.3 intézkedés: A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése
- 5.3.3. intézkedés: A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása

Értékelési módszerek

Célzott vizsgálatok a támogatottak körében:

- a támogatott projektekre kapott forrás felhasználásának hatékonysági vizsgálata

A KFI célterülethez mérhető hozzájárulással rendelkező MAHOP-2.1-2016 számú felhíváson a vizsgált időszak végig nem került projekt lezárásra, így a forrás felhasználásának hatékonysága a végrehajtás jelen állapotában nem vizsgálható.

- a kedvezményezettek által vállalt eredményindikátorok elemzése

A MAHOP-2.1-2016 számú felhívás 12. számú melléklete alapján, amennyiben a támogatást igénylők akvakultúra kutatással és/vagy oktatással foglalkozó közjogi szervek, úgy az indikátorvállalás nem releváns. A felhívás során valamennyi, támogatásban részesített projekt ilyen tevékenységet végző közjogi szerv által kerül megvalósításra, így indikátorvállalás nem történt.

- a támogatott projektek földrajzi eloszlásának vizsgálata

A támogatott 5 db projekt megvalósítása 7 helyszínen történik, a támogatási kérelmet benyújtó közjogi szervek közvetlen fizikai környezetében (Budapest, Békésszentandrás, Debrecen, Gödöllő, Kaposvár, Szarvas és Tihany).

Esettanulmány készítése:

- egy best practice bemutatása, hogy a MAHOP támogatás segítségével hogyan került megvalósításra egy példaértékű, innovatív projekt vagy innovatív elemeket (is) tartalmazó projekt

A MAHOP-2.1-2016 számú felhíváson a vizsgált időszak végig nem került záró szakmai beszámoló elfogadásra, így a projektek vizsgálata, bemutatása teljes bizonyossággal nem végezhető el.

Monitoring adatok elemzése:

- a kedvezményezettek által a kötelező adatszolgáltatás keretében megküldött adatok értékelése és/vagy a meghatározott szervezet által szolgáltatott adatok alapján

A MAHOP-2.1-2016 számú felhívás 2. sz. melléklete alapján a releváns adatszolgáltatási kötelezettséggel érintett adatok benyújtása (kötségvetési kutatóhelyek és felsőoktatási intézmények önálló vagy költségvetési kutatóhelyek, felsőoktatási intézmények, termelői szervezetek egymással konzorciumban történő projektmegvalósítása során) a Záró kifizetési kérelemkor, illetve fenntartási időszakban évente kerül vizsgálatra. A felhíváson a vizsgált időszak végig nem került záró kifizetési kérelem elfogadásra, így a kötelező adatszolgáltatás keretében megküldött adatok vizsgálata nem végezhető el.

- A támogatási intézményrendszeri adatok értékelése.

Adatforrások

- az IH-tól gyűjtött információ a KFI komponenset tartalmazó projektek végrehajtására vonatkozóan, beleértve az ÉVJ-ben és más releváns dokumentumokban foglalt információkat

- a minőségi és mennyiségi vizsgálatok során kapott primer adatok

Az értékelés során megválaszolendő főbb kérdések

- ***Milyen mértékben teljesültek a MAHOP 2.1, 2.2, 2.3 és 5.3.3. intézkedéseiben megfogalmazott, KFI-hez kapcsolódó célkitűzések, és ez mennyire tulajdonítható a MAHOP keretében biztosított támogatásoknak?***

A MAHOP 1.2, 2.1, 2.2, 2.4 és 5.3.3 intézkedések vonatkozásában meghirdetett felhívásokban támogatott projektek szakmai tartalma a rendelkezésünkre álló adatok alapján nem vizsgálható, ezért jelenleg a MAHOP keretében biztosított támogatások ezen értékelési fókuszterülethez kapcsolódó célkitűzéseinek teljesülése nem értelmezhető.

- Hogyan járul hozzá a MAHOP 2.1 intézkedés teljesülése a PM-ben, az OFTK-ben, az Európa 2020 Stratégiában, valamint a Nemzeti Reform Programban meghatározott KFI célok teljesüléséhez?

Az Európa 2020 Stratégia egyik kiemelt céljaként megfogalmazott intelligens növekedéshez, valamint a tudáson és innováción alapuló gazdaság kialakításához kapcsolódóan Magyarország célja, hogy 2020-ig 1,8%-ra növelje a GDP-hez viszonyított K+F ráfordítások arányát, ezt irányozza elő a Nemzeti Reform Program is. A kitűzött célt Magyarország az innovációs teljesítményét behatároló szűk keresztmetszetek feloldására történő erőforrás-koncentrációval érheti el. Az érintett problématerületek azonosítása a Kormány által 2013 júliusában elfogadott Befektetés a Jövőbe - Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégia 2020 (a továbbiakban: Nemzeti KFI Stratégia) keretében megtörtént.

A Nemzeti KFI Stratégia a 2020-ig tartó időszakra – az azonosított három fő kihívás/szűk keresztmetszet alapján – átfogó, horizontális jellegű célterületeket jelöl meg, úgymint:

- (1) nemzetközileg versenyképes tudásbázisok fejlesztése (kiemelten kutatók és kreatív szakemberek képzése, valamint nemzetközileg versenyképes kutatóbázisok fejlesztése);
- (2) hatékony tudás-felhasználási folyamatok indukálása (kiemelten: az innovatív kis cégek helyzetbe hozása, a középvállalkozások K+F- és technológia-alapú dinamizálása, a nagyvállalkozások K+F-alapú integrálása, a közszféra innovációinak módszeres dinamizálása);
- (3) intenzív tudásáramlás generálása (kiemelten: innovációs szolgáltatások kiépítése, valamint együttműködések és hálózatok dinamizálása).

A MAHOP támogatja az innovatív módszereket és technológiákat – a halgazdálkodási ágazat szereplőinek versenyképességét szolgáló termék- és folyamatinnovációkat, ami a halnevelés és hallal való bánás új módszereinek alkalmazásán, új vagy lényegesen javított termékek, új, jó piaci potenciállal rendelkező tenyésztett halfajok, új vagy tökéletesített irányítási és szervezési rendszerek bevezetésén keresztül történik.

A MAHOP 2.1-es intézkedésén megvalósuló valamennyi projekt a KFI céljainak megvalósulását támogatja. Ezen projektek egyetemek és kutatóintézetek által kerülnek megvalósításra, ezáltal a kkv-k versenyképességének növeléséhez csak közvetve járulnak hozzá. A projektek hozzájárulása így a KFI célokhoz számszerűen meghatározható (100%). Az elsődlegesen KFI tartalmú 5 db projekt esetében a MAHOP kötelezettségvállalás összege 1.951.121.404 Ft, ebből 2020. december 31. napjáig 1.585.772.058 Ft (81,27%) támogatási előleg került a kedvezményezettek felé kifizetésre, ebből 759.139.097 Ft (38,91%) tényleges elszámolás teljesült a vizsgált időszak végéig.

Mivel a MAHOP 2.1-es intézkedés a PM alapján az EU 3. tematikus célkitűzéséhez került hozzárendelésre, a PM céljaihoz történő hozzájárulás mérésének esetében az intézkedésen megvalósult kifizetéseket ott kell számításba venni. Az intézkedés operatív programban meghatározott, EU 3. tematikus célkitűzéshez tervezett hozzájárulása 3.663.235 EUR. A vizsgált időszak végig benyújtott költségnyilatkozatokban foglalt elszámolások értéke tény árfolyamon 1.221.587 EUR, az aktuális teljesülés 33,34 %-os. A MAHOP 03. tematikus célkitűzéséhez hozzájáruló összes releváns intézkedés esetében a hozzájárulás aktuális aránya átlagosan 25,37%. Megállapítható tehát, hogy a MAHOP 2.1-es intézkedés az operatív program átlagán felül járul hozzá a 03. tematikus célkitűzés aktuális teljesüléséhez.

- ***Hogyan változott az összes és az intenzív akvakultúra-termelés mennyisége és értéke, valamint a belföldi származású feldolgozott haltermékek mennyisége?***

A 2020. december 31. napjáig záró kifizetési kérelmet benyújtott projektek tekintetében 215,14 tonna intenzív akvakultúra termelés mennyiség változás került teljesítésre, ami a célérték 27,06 %-a.

A 2020. december 31. napjáig záró kifizetési kérelmet benyújtott projektek tekintetében 412,979 ezer EUR értékű intenzív akvakultúra termelés érték változás került teljesítésre, ami a célérték 19,19%-a.

A 2020. december 31. napjáig záró kifizetési kérelmet benyújtott projektek tekintetében 2.393,27 tonna akvakultúra termelés mennyiség változás került teljesítésre.

Az akvakultúra termelés mennyisége (tógazdasági és intenzív) összesen 2.608,406 tonnával nőtt a támogatásoknak köszönhetően, mindez 7.785,499 EUR értékű akvakultúra-termelés változást takar.

Az akvakultúra termelés mennyisége és értéke indikátorok teljesülését a 2-es prioritás beruházási célú felhívásai biztosítják, ahol a projektek KFI komponenseket is tartalmaznak, ezért ezek hozzájárulása az indikátorok teljesüléséhez 100%.

A 2020. év végéig támogatásban részesített projektekből tett A „**Belföldi származású feldolgozott haltermékek mennyisége**” indikátorvállalás 851,25 tonna, a vizsgált időszak végéig a lejelentett adatok alapján kedvezményezettek ebből 385,98 tonna feldolgozott haltermék mennyiséget teljesítettek, ami a vállalás 24,12%-a. **Az indikátor teljesülését 100%-ban a MAHOP 5.3.3-as intézkedés biztosítja, ezért a KFI-komponenst tartalmazó projektek hozzájárulása ezen indikátorok változásához 100%.**

- *Mennyire van összhangban a KFI-hez kapcsolható eredményindikátorok teljesülése a NAS félidős és célidőszaki monitoring mutatóival és stratégiai mutatószámaival?*

A MAHOP-2.1-2016 – „Az akvakultúra terén történő innováció ösztönzése” című felhívás 12. számú melléklete alapján, amennyiben a támogatást igénylők akvakultúra kutatással és/vagy oktatással foglalkozó közjogi szervek, úgy az indikátorvállalás nem releváns. A felhívás keretében valamennyi támogatásban részesített projekt közjogi szerv, indikátorvállalás nem történt.

Minderre tekintettel a KFI-hez kapcsolható eredményindikátorok teljesülése a NAS félidős és célidőszaki monitoring mutatóival és stratégiai mutatószámaival nem értelmezhető.

- *Melyek a MAHOP 2.1-es intézkedése keretében megvalósuló projektek legjellemzőbb kutatási területei?*

A MAHOP 2.1-es intézkedése keretében a vizsgált időszak végéig nem került projekt lezárásra, de a Debreceni Egyetem 2020. szeptemberében megtartotta a projekt záró rendezvényét, ahol sor került a megvalósított tevékenységek bemutatására is.

A Debreceni Egyetem projektjében megvalósult K+F tevékenységek:³

1. Jó piaci potenciállal rendelkező új akvakultúra fajok termelésbe vonásának, illetve piaci bevezetésének támogatása

³ Dr. Stündl László: „A horgászati- és halgazdálkodás szempontból jelentős halfajok tenyésztését és termelését támogató technológia-, tudástranszfer és innovációs infrastruktúra fejlesztése” MAHOP-2.1.1-2016-2017-00002 (RESEARCHFISH) SZAKMAI WORKSHOP ÉS ZÁRÓRENDEZVÉNY Gödöllő, 2020. szeptember 29.

- a. A csapósügér zárt recirkulációs rendszerben történő tartási technológiájának továbbfejlesztése
A csapósügér takarmányozási technológiájának fejlesztése: élő eleség előállítás és dúsítás, korosztály-specifikus takarmányreceptúrák kidolgozása, alternatív fehérjeforrások és bioaktív takarmánykiegészítők alkalmazása
 - b. A csapó sügér szezonon kívüli szaporítás-technológiájának fejlesztése
2. Haltermelő létesítményekből elfolyó víz szervesanyag-tartalmának csökkentése innovatív víztisztító technológiák alkalmazásával:
- a. A csapósügér nevelése során keletkezett elfolyóvíz hasznosítása akvapóniás rendszerben, különböző fűszer és zöldségnövények termesztésére
 - b. Az elfolyóvíz passzíválása zooplankton fajok előállításával, a különböző méretű planktonikus szervezetek bioaktív anyagokkal történő dúsítási technológiájának fejlesztése
 - c. Az elfolyóvíz szilárd fázisának hasznosítása makroszkopikus táplálék szervezetek termelésével (rovarlárvák, ízeltlábúak)
3. Halolaj- és hallisztfüggőség csökkentése innovatív takarmányozási technológiák bevezetésével: Alternatív fehérjeforrások alkalmazása a halliszt felhasználás csökkentése érdekében a csapósügér különböző korosztályai számára készült keveréktakarmányokban
4. Fenntartható termelési módszerek támogatása

Az Agrártudományi Kutatóközpont, Állatorvos-tudományi Intézet Halkórtan és parazitológia témacsoport által megvalósított kutatás:

A programban tanulmányozott hat halfaj (sügér, balin, compó, jászkeszeg, domolykó és kárász) jelentősebb parazitás fertőzöttségeinek vizsgálata.

Az NBGK Haszonállat-génmegőrzési Intézetben megvalósult főbb kutatási eredmények:

A balin, jász, domolykó, széles kárász és compó tavi utónevelése úszóketreces rendszerben.

- Jellemzően milyen innovatív elemek valósulnak meg a MAHOP 2.2, 2.3 és 5.3.3-as intézkedések keretében?

A támogatott projektek szakmai tartalma, az azok keretein belül megvalósuló innovatív elemek a rendelkezésünkre álló adatok alapján nem vizsgálhatóak.



- ***Mekkora a támogatási koncentráció, azaz az egy támogatási szerződésre jutó (uniós és hazai) támogatás átlagos összege?***

A vizsgált intézkedéseken 2020. december 31. napjáig 102 db projekt részesült támogatásban, összesen 8.538.688.101 Ft értékben. Az átlagos projektméret 83.712.628,44 Ft. Az operatív prog-ramban támogatásra került 199 db projekt átlagos projektmérete 62.775.165,52 Ft, tehát megállapítható, hogy a kutatás, fejlesztés, technológiai innováció fejlesztéséhez hozzájáruló projektek átlagos mérete 33,35%-al meghaladja a MAHOP-ban támogatott projektek átlagos értékét. (Valamennyi beruházási célú intézkedésen 75% uniós és 25% hazai társfinanszírozással valósulnak meg a projektek.)

- ***Mekkora a támogatási szerződésekkel lekötött és vizsgált időszak végéig elszámolt összegek aránya a teljes támogatási kerethez képest?***

A vizsgált intézkedéseken 2020. december 31. napjáig 102 db projekt részesült támogatásban, összesen 8.538.688.101 Ft értékben, ebből a kedvezményezettek 3.384.469.875 Ft támogatási összeggel számoltak el. Ez a célterülethez hozzájáruló projektekre tett kötelezettségvállalás 39,63%-a.

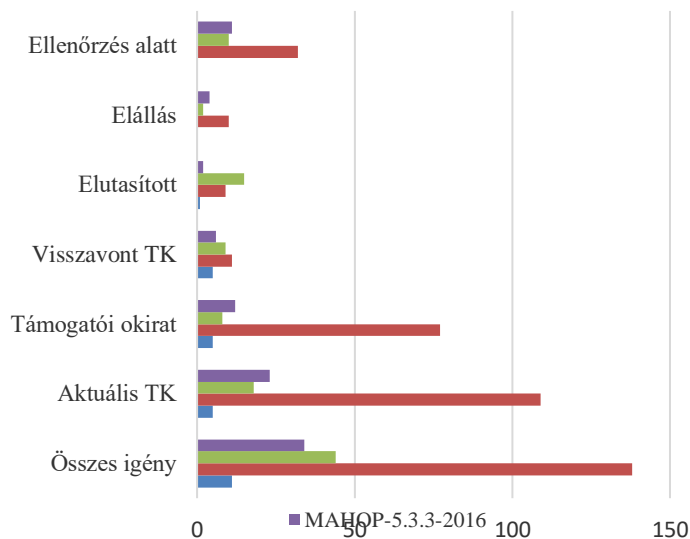
- ***Mekkora a jelen fókuszterülethez kapcsolódó felhívásokon belül a támogatás felhasználás hatékonysága (mennyi a visszavont támogatási kérelmek/elállások száma, összege és mekkora a fel nem használt forrás)?***

A kutatás, fejlesztés, innováció területhez kapcsolódó intézkedések esetében a legnagyobb a rés a benyújtott és támogatásban részesített projektek között. Az IH az összes beérkezett kérelem (227 db) közül 26 db kérelmet a jogosultsági ellenőrzés során elutasított (11,45%), további 31 db kérelem esetben a támogatási kérelem visszavonásra került a támogatást igénylők által. 15 projekt esetében (6,60%) a kedvezményezettek elálltak a kiadott támogatói okirattól. A vizsgált időszak végéig 102 db támogatói okirat került kiállításra, ami a beérkezett kérelem 44,93%-a. A jelen értékelési szempont tekintetében releváns felhívásokra teljes beérkezett támogatási igény 31.331.589.408 Ft, az aktuális igény 23.465.908.517 Ft. A fel nem használt forrás aktuális összege 7.865.680.891 Ft, ami a beérkezett igény 25,10%-a.

Az elsődlegesen a kutatás, fejlesztés, innováció területhez tartozó MAHOP 2.1-es intézkedésen az összes beérkezett kérelem (11 db) közül 5 esetben a támogatási kérelem visszavonásra került a támogatást igénylők által. A visszavont kérelmek mindegyike később ismét benyújtásra került. Közülük

az IH 1 db kérelmet a jogosultsági ellenőrzés során elutasított, a további támogatási kérelem támogatásban részesült. Az intézkedésen összesen 5 db támogatói okirat került kiállításra, ami az összes beérkezett kérelem 44,93%-a. Az egyetlen, elutasított projektben igényelt támogatás összege 104.421.712 Ft, ami a felhívás keretének 6,2%-a.

4. ábra: K+F+I projektek hatékonysága



Forrás: saját szerkesztés

7. Vállalkozások, különösen a kkv-k versenyképességének javítása, a helyi gazdaság erősödése

Értékelési fókuszterület indoklása

A NAS fő célja régóta a fogyasztók minőségi haltermékekkel való ellátása és az ágazat, elsősorban a kkv-k fenntartható fejlődésének biztosítása. Hazánk haltermelésének gerincét az extenzív, hagyományos és fenntartható technológiára alapozott tógazdaságok adják. Nagy szerepük van az élelmiszerbiztonságban, illetve hozzájárulnak a vidéki területeken a munkahelyteremtéshez, mint bizonyos területeken a fő foglalkoztatók. Eme ágazati szereplők túlnyomó többsége a kkv méretkategóriába tartozik.

A MAHOP 2.B egyedi célkitűzése (Az akvakultúra-ágazati vállalkozások és különösen a kkv-k versenyképességének és életképességének fokozása, beleértve a biztonság és a munkakörülmények javítását) kapcsolódik leginkább a kkv-k támogatásához, de a standard eljárásrendben meghirdetett, valamennyi beruházásra irányuló intézkedésre lehetősége van az e méretkategóriába tartozó gazdasági szereplőknek pályázni.

A MAHOP 2.B egyedi célkitűzés alá tartozó intézkedések főleg az EU 11 tematikus célkitűzése közül az EU 3. tematikus célterülethez (A kkv-k versenyképességének fokozása) kapcsolódnak.

Az ETHA miatt a PM külön kitér a halászati és akvakultúra ágazatra, de a mezőgazdasághoz kapcsolódó kijelentések általában a halgazdaságokat működtető vállalkozásokra is vonatkoznak.

Értékelés típusa: végrehajtási, eredményességi és hatásértékelés

Kapcsolódó intézkedések

- 2.2. intézkedés: Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása
- 2.3 intézkedés: A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése
- 2.4. intézkedés: Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások
- 5.3.1 intézkedés: A halászati termékekre és akvakultúra-termékekre irányuló piaci értékesítési intézkedések támogatása

- 5.3.3. intézkedés: A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása

Értékelési módszerek

Célzott vizsgálatok a támogatottak körében:

- a támogatott projektekre kapott forrás felhasználásának hatékonysági vizsgálata
- a kedvezményezettek által vállalt eredményindikátorok elemzése

Esettanulmány készítése:

- egy best practice bemutatása arra vonatkozóan, hogy a MAHOP támogatás segítségével hogyan került megvalósításra egy példaértékű, kkv által megvalósított beruházás

Interjúk készítése:

- a kedvezményezettek által a kötelező adatszolgáltatás keretében megküldött adatok értékelése és/vagy a meghatározott szervezet által szolgáltatott adatok alapján
- A támogatási intézményrendszeri adatok értékelése.

Adatforrások

- az IH-tól gyűjtött információ a kkv-k által megvalósított projektekre vonatkozóan, beleértve az ÉVJ-ben és más releváns dokumentumokban foglalt információkat
- a minőségi és mennyiségi vizsgálatok során kapott primer adatok

Az értékelés során megválaszolendő főbb kérdések

- ***Milyen mértékben teljesültek a MAHOP 2.2, 2.3, 2.4, 5.3.1 és 5.3.3 intézkedéseiben megfogalmazott, az adott értékelési fókuszterülethez kapcsolódó célkitűzések, és ez mennyire tulajdonítható a MAHOP keretében biztosított támogatásoknak?***

A MAHOP 2.B egyedi célkitűzés alá tartozó intézkedések főleg az EU 11 tematikus célkitűzése közül az EU 3. tematikus célterülethez (A kkv-k versenyképességének fokozása) kapcsolódnak. Mindez az egyes intézkedések ETHA hozzájárulásának EUR-ban meghatározott összegében került meghatározásra, az operatív program 8.3 Az ESB-alapok tematikus célkitűzéseire nyújtott ETHA-hozzájárulás című pontjában tervezettek alapján.

A célkitűzések aktuális értékének vizsgálatánál a 2020. december végéig költségnyilatkozatba állított kifizetések ETHA része vehető figyelembe, EUR összegben meghatározva.

29. táblázat: **Az ESB-alapok tematikus célkitűzéseire nyújtott ETHA-hozzájárulás**

Tematikus célkitűzés	ETHA-hozzájárulás (EUR)	Vonatkozó év
03 - A kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének növelése	31.172.355,00	2023.
	7.907.311,00	2020.

Forrás: MAHOP 8.3. tábla alapján

A vizsgált időszak végéig a teljes keret 60,86%-a került támogatói okirattal, illetve támogatási szerződéssel lekötésre, az operatív program átlagos pénzügyi előrehaladása (kifizetett támogatási előlegek és kifizetési kérelmek együttesen) a teljes Ft-ban meghatározott keret 43,21%-át teszi ki.

A kiadott támogatói okiratokból 99 db tartozik a jelen fókuszterülethez, a megtett kötelezettségvállalás 6.601.651.810 Ft. Ebből a vizsgált időszak végéig a kedvezményezettek felé 2.639.415.801 Ft teljesült, ami a kötelezettségvállalás 36,83%-a.

A 03 - A kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének növelése tematikus célkitűzés előrehaladásában jelentős elmaradás tapasztalható. A 2020. december 31-i állapot 25,37%-os pénzügyi előrehaladást mutat, ami az OP átlagos pénzügyi előrehaladásának csupán 59%-a.

- Hogyan aránylik a releváns intézkedések keretében támogatásban részesített kkv méretű szereplők száma a nem kkv kedvezményezettek által végrehajtott projektek számához?

A releváns intézkedések keretében támogatásban részesített projektek száma 99 db, ami a teljes támogatott projektszám 49,74%-a. Megjegyzendő, hogy a MAHOP valamennyi standard, beruházási célú felhívása kkv-k támogatását helyezi előtérbe, nagyvállalatok, illetve multinacionális vállalatok nem részesülhetnek támogatásban, mindez jogosultsági kritérium.

Erre tekintettel megállapítható, hogy valamennyi standard felhíváson támogatásban részesített beruházási célú MAHOP projekt kkv szereplők által kerül megvalósításra.

A MAHOP 2.2, 2.3, 2.4, 5.3.1 és 5.3.3 intézkedések vonatkozásában a kkv kedvezményezett projektejnek forráslekötése 54,88%-a a teljes lekötött igénynek, míg a kifizetések a MAHOP összes kifizetésének 39,08%-át takarják, a kifizetett támogatási előlegekkel együtt.

A MAHOP 2.2, 2.3, 2.4, 5.3.1 és 5.3.3 intézkedések vonatkozásában 2020. december 31-ig 99 db projekt tekintetében született támogatói döntés, 6.601.651.810 Ft értékben.

- ***Milyen mértékű a kkv-k által végrehajtott projektek hozzájárulása a releváns intézkedésekhez kapcsolódó indikátorok változásához?***

A MAHOP valamennyi standard, beruházási célú intézkedése kkv-k által valósul meg, mindez jogsultsági kritérium. Ezek hozzájárulása a kapcsolódó indikátorok változásához 100%.

- ***A kkv-k által megvalósított projektek milyen mértékben járultak hozzá az akvakultúrák termelés növekedéséhez?***

A MAHOP valamennyi standard, beruházási célú intézkedése kkv-k által valósul meg, mindez jogsultsági kritérium. Minderre tekintettel megállapítható, hogy a kkv-k által megvalósított projektek 100%-ban járultak hozzá az akvakultúra termelés növekedéséhez.

- ***Mennyire van összhangban az eredményindikátorok teljesülése a NAS félidős és célidőszaki monitoring mutatóival és stratégiai mutatószámaival?***

A MAHOP-ban meghatározott eredménymutatók az „Egy főre jutó halfogyasztás (kg/év)” eredménymutató kivételével, nincsenek összhangban a NAS céljainak eléréséhez szükséges, a fentiekben részletezett monitoring mutatókkal. A jelenleg hatályos MAHOP alapján megállapítható, hogy a MAHOP keretében mért eredménymutatók alapján közvetlenül nem szolgáltatatható adat a NAS-ban meghatározott monitoring mutatók teljesülésének méréséhez.

A NAS-ban meghatározott Számszerűsített nemzeti növekedési cél (2014–2020) stratégiai mutatószámai és indikátorai:

A 2010-2030 közötti édesvízi akvakultúra termelésnövekedése három fejlesztési terület tekintetében került meghatározásra:

- A meglévő halastavak korszerűsítésével és technológiafejlesztéssel 10%-os termelésnövekedés, amit többek között kétezer hektár halastó felújításával érünk el.

- 5%-os termelésnövekedés korszerű, új halastavak építésével, ami összesen mintegy ezer hektár új halastó területet jelent.
- 10% növekedés hét új intenzív rendszer építésével, illetve a meglévő telepek korszerűsítésével.

30. táblázat: A NAS-ban meghatározott, számszerűsített nemzeti növekedési cél (2014–2020)

Fejlesztési terület:	vállalás	tényérték 2020	teljesülés aránya (2020)
10%-os termelésnövekedés	2.000 hektár halastó felújítása	643,288 (2019) 106,705 (2020)	750 ha/37,5%
5%-os termelésnövekedés	1.000 hektár új halastó építése	24,1118 ha (2019) 7,35 ha (2020)	31,468 ha/3,14%
10%-os termelésnövekedés	7 új intenzív rendszer építése, illetve a meglévő telepek korszerűsítése	0 új intenzív rendszer építése 3 intenzív üzem felújítása (2019) 1 intenzív üzem felújítása (2020)	0%

Forrás: saját szerkesztés

- **Megfelelően elősegítik-e az alkalmazott eljárások és intézkedések a MAHOP 2.2, 2.3, 2.4, 5.3.1 és 5.3.3 intézkedéseiben megfogalmazott fókuszterülethez kapcsolódó célkitűzések elérését?**

A MAHOP 2.2, 2.3, 2.4 és 5.3.3 intézkedéseiben olyan beruházások és/vagy eszközbeszerzések támogathatóak, amelyek elősegítik a kkv-k versenyképességének és életképességének fokozását (beleértve a munkakörülmények javítását), továbbá a MAHOP 5.3.1-es intézkedés keretében támogathatóak az új piacok felkutatásának és a forgalomba hozatali feltételek javítása, valamint a minőség javítása és a hozzáadott érték emelése.

Mindezek alapján megállapítható, hogy az intézkedések közvetlenül a fókuszterülethez kapcsolódó célkitűzések elérését szolgálják.

- ***Vannak-e az intézkedések kkv-k általi végrehajtását és hatékonyságát negatívan befolyásoló tényezők?***

Az eddigi gyakorlatot figyelembe véve a legnagyobb problémát a támogatási kérelmek beadása és a támogatói okiratok kiállítása között eltelt rendkívül hosszú idő jelenti (akár egy évig is elhúzódhat). Ennek következtében az előírt vagy tervezett határidők tarthatatlanná válnak, illetve a projektben tervezett költségek (pl.: építési tételek, eszközök beszerzési ára) jelentősen megemelkedhetnek, ezáltal az eredetileg tervezett műszaki-szakmai tartalom csak a kedvezményezettek önerő részének növelésével valósítható meg, amely jelentős többlet terhet ró a pályázókra, vagy adott esetben el is lehetetleníti a tervezett projekt kivitelezését. Az elbírálási folyamat elhúzódása több esetben eredményezte a támogatási kérelmek visszavonását.

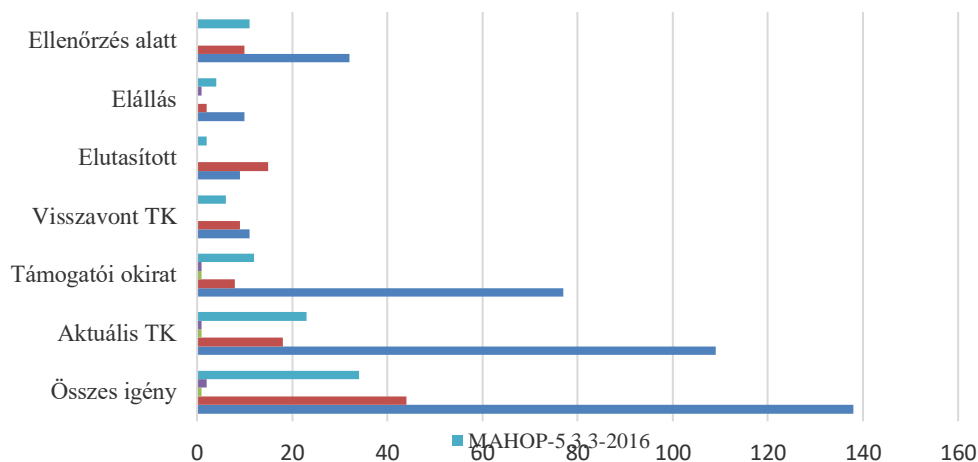
A COVID-19 koronavírus-járvány a hazai halászati termékek értékesítését is nagyon megnehezítette, tekintettel a HoReCa-szektor és az exportpiacok teljes vagy részleges leállítására. A probléma részletes kifejtése jelen értékelés III. fejezetében olvasható.

- ***Mekkora a támogatási koncentráció, azaz az egy támogatási szerződésre jutó (uniós és hazai) támogatás átlagos összege?***

A 03 - A kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének növelése célkitűzéshez hozzájáruló 99 projekt támogatási összege 6.601.651.810 Ft, az átlagos projektméret 66.683.351,6 Ft. Az operatív programban támogatásra került 199 db projekt átlagos projektmérete 62.775.165,52 Ft, tehát megállapítható, hogy a kkv-k versenyképességéhez hozzájáruló projektek átlagos mérete 6,22 %-al meghaladja a MAHOP-ban támogatott projektek átlagos értékét. (Valamennyi beruházási célú intézkedésen 75% uniós és 25% hazai társfinanszírozással valósulnak meg a projektek.)

- ***Mekkora a jelen fókuszterülethez kapcsolódó felhívásokon belül a támogatás felhasználás hatékonysága (mennyi a visszavont támogatási kérelmek/elállások száma, összege és mekkora a fel nem használt forrás)?***

5. ábra: Kkv projektek hatékonysága



Forrás: saját szerkesztés

Az IH az összes beérkezett kérelem (219 db) közül 25 db kérelmet a jogosultsági ellenőrzés során elutasított (11,42%), további 26 db kérelem esetben a támogatási kérelem visszavonásra került a támogatást igénylők által. 15 db projekt esetében (6,85%) a kedvezményezettek, 1 db projekt (0,46%) esetében pedig az IH állt el a kiadott támogatói okirattól. A vizsgált időszak végéig 99 db támogatói okirat került kiállításra, ami a beérkezett kérelem 45,20%-a.

A releváns felhívásokra beérkezett teljes támogatási igény 27.722.408.430 Ft, az aktuális igény 21.495.438.184 Ft, ebből 6.601.651.810 Ft került támogatói okirattal lekötésre a vizsgált időszak végéig. Az érintett felhívások teljes kerete 14.775.130.318 Ft. A lekötetlen forrás aktuális összege 8.173.478.508 Ft, a fel nem használt forrás (elutasított vagy visszavont kérelmek összege) 6.226.970.246 Ft.

- ***Mekkora a támogatási szerződésekkel lekötött és vizsgált időszak végéig elszámolt összegek aránya a teljes támogatási kerethez képest?***

A 03 - A kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének növelése célkitűzéshez hozzájáruló projektek támogatási összege 6.601.651.810 Ft, ami a program teljes keretének 32,16%-a. A kifizetések összege 2.639.415.801 Ft, ami az operatív program összes kifizetésének 39,08%-a, a program 20,527 Mrd Ft-os teljes keretéhez viszonyított aránya pedig 12,86%.

8. Az esélyegyenlőségi és munkahely-teremtési célok érvényesülése

Értékelési fókuszterület indoklása

Az 508/2014/EU rendelet 29. cikkében a humán tőke, a munkahelyteremtés és a társadalmi párbeszéd előmozdítása keretében kimondja, hogy az ETHA többek között támogathatja a hálózatépítést, valamint a tapasztalatok és a bevált módszerek cseréjét az érdekelt felek között, beleértve a férfiak és nők esélyegyenlőségét előmozdító szervezeteket is. Ugyanakkor a Monitoring Bizottság feladatainak felsorolásakor külön kiemeli, hogy az Monitoring Bizottság megvizsgálja a férfiak és nők közötti egyenlőség, az esélyegyenlőség és a megkülönböztetés-mentesség előmozdítását célzó intézkedéseket, beleértve a fogyatékos személyek hozzáférését.

Értékelés típusa: végrehajtási, eredményességi

Kapcsolódó intézkedések:

A horizontális elvek és célkitűzések valamennyi MAHOP intézkedésben megjelennek.

Értékelési módszerek

Célzott vizsgálatok a támogatottak körében:

- a támogatott pályázatokban tett esélyegyenlőségi vállalások teljesülésének vizsgálata
- a pályázati felhívásokban megfogalmazott esélyegyenlőségi elvárások teljesülésének vizsgálata

Interjúk készítése:

- mélyinterjúk készítése az IH-val az esélyegyenlőségi célok teljesülésének felmérése és a felmerült szabálytalanságok megismerése céljából

Monitoring adatok elemzése:

- a kedvezményezettek által a kötelező adatszolgáltatás keretében megküldött esélyegyenlőségi adatok értékelése alapján

Adatforrások

- az IH-tól gyűjtött információ a projektek esélyegyenlőségi vállalásainak teljesülésére vonatkozóan
- a minőségi és mennyiségi vizsgálatok során kapott primer és szekunder adatok

Az értékelés során megválaszolandó főbb kérdések

- ***Milyen mértékben teljesültek a MAHOP-ban megfogalmazott esélyegyenlőségi célkitűzések, és ez mennyire tulajdonítható a MAHOP keretében biztosított támogatásokhoz kapcsolódó esélyegyenlőségi elvárásoknak?***

A MAHOP felhívások készítése során a hátrányos megkülönböztetés tilalma, valamint a férfiak és nők esélyegyenlőségének elve horizontális elvként érvényesítésre került minden intézkedés esetében, továbbá a nők foglalkoztatásának előmozdítása prioritásként jelenik meg az intézkedésekben.

Foglalkoztatás bővítése: A 2020. december 31. napjáig lezárt projektek során a kedvezményezettek 11 fő foglalkoztatás bővítést valósítottak meg támogatott projektjeikben, a munkaszerződések a releváns záró szakmai beszámolók részeként rendelkezésre állnak. Ezáltal a 2023-ra vállalt célérték 27,55%-a teljesült.

A támogatott projektekben a vizsgált időszak végéig 74 fő foglalkoztatás bővítésre tettek vállalást a kedvezményezettek. A 2023-ra meghatározott célérték (40 fő) elérése reális.

- ***Mennyiben érvényesült a Monitoring Bizottságban való részvételre vonatkozó kitétel?***

A PM alapján biztosítani kell, hogy a támogatásokhoz való hozzáférést ne befolyásolja hátrányos megkülönböztetés és a leginkább kirekesztett társadalmi csoportok részt vehessenek a fejlesztési programokban. E szempontból különös odafigyelést igényelnek egyes érzékeny társadalmi csoportok, elsősorban a nők, a tartós rászorultságban élők, a roma származásúak, a nemzeti kisebbségek, a migránsok, a fogyatékkal élő személyek, a nyugdíjazás előtt állók, a fogva tartásból szabadulók. A nők esélyegyenlőségét – a konkrét fejlesztési célokon túl – biztosítani kell a munkáért járó javadalmazásban, a vezető munkakörök betöltésében is.

A fentiekkel összhangban a hivatkozott célcsoportok érdekképviselői szervei (a nemek közötti egyenlőségért, a társadalmi befogadásért, az esélyegyenlőségért és diszkrimináció mentességért felelős partnerek és testületek) szavazati joggal rendelkező tagként helyet kapnak a Monitoring Bizottsági üléseken.

- ***Mennyire van összhangban az esélyegyenlőségi célkitűzések teljesülése a NAS célkitűzéseivel, az OFTK-ben, az Európa 2020 Stratégiában, valamint a Nemzeti Reform Programban meghatározottakkal?***

A MAHOP-ban meghatározott esélyegyenlőségi célkitűzések összhangban vannak a NAS célkitűzéseivel, az OFTK-ben, az Európa 2020 Stratégiában, valamint a Nemzeti Reform Programban meghatározottakkal, azonban külön monitoring mutató nem került hozzárendelésre, a MAHOP hozzájárulás csak a lezárt projektek vállalásainak elemzésével számszerűsíthető.

A kedvezményezettek a vizsgált időszak végéig 55 db projekt esetében nyújtottak be záró kifizetési kérelmet, ebből 54 esetben lezárult a szakmai beszámoló és kifizetési kérelem ellenőrzése a vizsgált időszak végéig. A záró kifizetési kérelemben elszámolt támogatás aránya a vonatkozó kötelezettségvállalás 99%-a.

Az 54 db lezárt projekt közül 11 projekt esetében történt foglalkoztatás bővítésre irányuló indikátorvállalás, összesen 14 fő foglalkoztatására tettek vállalást a kedvezményezettek, valamennyien a MAHOP-2.2.1-2016 felhíváson. Ezen projektek támogatói okiratainak összege 588.237.321 Ft. A lezárt projektekben 11 fő foglalkoztatás bővítése valósult meg ténylegesen, 1 fő foglalkoztatására átlagosan 53.476.120 Ft kifizetett támogatás esik.

Az OFTK-ban az egyik hosszú távú cél az „Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés”. A MAHOP beruházásra irányuló intézkedéseinek célja a hazai halgazdálkodási ágazat versenyképességének növelése. A MAHOP-2.2-2016 számú felhívása kimondottan új akvakultúra vállalkozások létrehozására irányul, továbbá a MAHOP-5.3.3-2016 számú felhívás keretében lehetőség van új, halfeldolgozással foglalkozó vállalkozások létrehozására is.

Az OFTK horizontális szempontjai között szerepel a „Befogadás, társadalmi felzárkózás, esélyegyenlőség megteremtése”. A MAHOP általános célkitűzése a fentiekben írtak alapján az esélyegyenlőség megteremtése, így a MAHOP összhangban van az OFTK célkitűzéseivel.

Az Európa 2020 Stratégia kimondja, hogy a kutatás-fejlesztés és az innováció a gazdaság minden ágazatában növekvő mértéke, valamint a megnövekedett erőforrás-hatékonyság javítja a versenyképességet, és elősegíti a munkahelyteremtést. A MAHOP beruházásra irányuló intézkedéseinek célja a versenyképesség növelése és új munkahelyek létrehozása.

Az Európa 2020 Stratégia alapján az Európai Bizottság a versenypolitika végrehajtásán keresztül kívánja biztosítani a vállalkozások esélyegyenlőségét. A MAHOP végrehajtása során minden pályázat azonos eljárás keretében és felhívásonként meghatározott, azonos szempontok szerint kerül elbírálásra, így összhangban van az Európa 2020 Stratégiában megfogalmazott célkitűzésekkel.

A Nemzeti Reform Programban az esélyegyenlőség a 4.5 Szegénység, a 4.6 Oktatás és a 4.7 Egészségügy fejezetekben jelenik meg. Tekintettel arra, hogy a MAHOP-nak konkrétan ilyen céljai nincsenek, összhangról nem beszélhetünk.

A foglalkoztatás és munkahelyteremtés megjelenik a Nemzeti Reform Program általános célkitűzés-ként, valamint a COVID-19 járványhelyzet kapcsán is. A MAHOP-ban nem kerültek meghirdetésre új intézkedések a COVID-19 miatt, azonban a fentiekben írtak alapján a foglalkoztatás a MAHOP-ban is általános célként jelenik meg.

- ***Mennyire világosak és relevánsak az esélyegyenlőséggel kapcsolatos projektértékelési kritériumok?***

A MAHOP felhívások kiválasztási kritériumait az Európai Bizottság véleményezte, és a Monitoring Bizottság által kerültek elfogadásra. A kritériumok kialakításában, véleményezésében részt vettek a hazai halászati ágazat képviselői is. Az IH felhívásonként eltérő, az adott felhívásra és a megfelelő, potenciális kedvezményezettre alkalmazható, a célkitűzéseknek megfelelő projektek kiválasztását megkönnyítő kritériumokat választott, továbbá a releváns felhívások esetében a kiválasztási kritériumok között megjelennek az esélyegyenlőséggel kapcsolatos szempontok is.

- ***Hogyan járul hozzá a MAHOP végrehajtása a PM 1.5.2. fejezetében foglalt esélyegyenlőségi célkitűzések megvalósításához?***

Valamennyi MAHOP intézkedés esetén prioritásként jelenik meg a nők foglalkoztatásának előmozdítása, illetve a férfiak és a nők esélyegyenlőségének elve. A MAHOP végrehajtása során alapvető a

hátrányos megkülönböztetés tilalma és az esélyegyenlőség támogatása nem, faj, vallás, fogyatékoság, életkor és nemi hovatartozás szempontjaira tekintettel. A MAHOP tervezése, előkészítése és megvalósítása során minden csoport esetében az egyenlő elbánás és az esélyegyenlőség elve érvényesül, a MAHOP nem támogat olyan projektet, amely sérti az esélyegyenlőség elvét.

Az 1303/2013/EU rendelet 7. cikkével összhangban a MAHOP is figyelembe veszi a horizontális elvek érvényesülését, és magában foglalja az ezt célzó intézkedések leírását (a férfiak és a nők esélyegyenlősége, a hátrányos megkülönböztetés tilalma).

A férfiak és nők esélyegyenlőségének elve horizontális elvként érvényesül minden MAHOP intézkedés esetében. A támogatott intézkedések esélyegyenlőséghez való hozzájárulása a programkészítés, az irányítás, a monitoring és az értékelés során egységesen figyelembevételre kerül annak érdekében, hogy az egyes tevékenységek eredményének előnyeit a nők és a férfiak egyaránt élvezhessék.

Különös figyelmet fordítanak arra, hogy kerüljenek minden olyan intézkedést, amely sértheti a férfiak és nők esélyegyenlőségének elvét. A MAHOP nem támogat olyan projektet, amely negatívan befolyásolja a férfiak és nők esélyegyenlőségét.

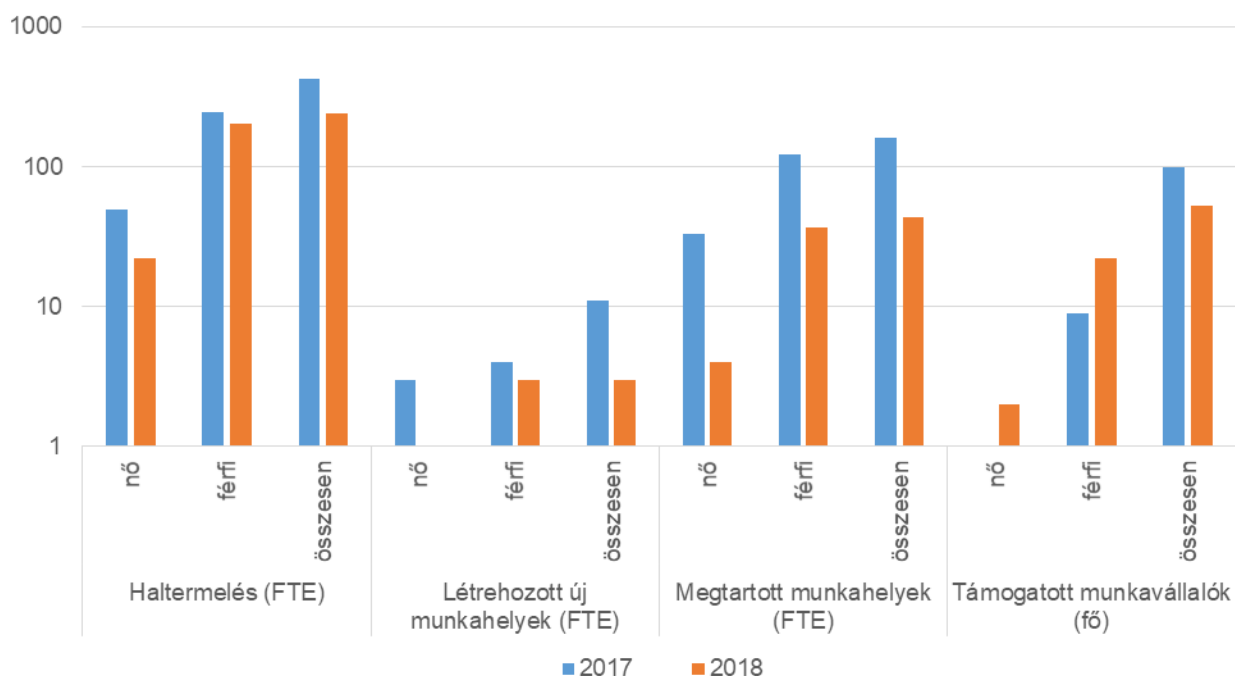
A MAHOP alapvető eleme a hátrányos megkülönböztetés tilalma és az esélyegyenlőség támogatása, azt valamennyi uniós prioritás megvalósítása során tiszteletben tartják és támogatják. Az IH a pályázatok során a pályázók esélyegyenlőségét nemi, faji és etnikai hovatartozásra, vallásra és lelkiismereti meggyőződésre, fogyatékosagra, életkorra vagy szexuális orientációra való tekintet nélkül biztosítja. Az MAHOP tervezése, előkészítése és megvalósítása során minden csoport esetében ügyeltek és ügyelnek az egyenlő elbánásra és az esélyegyenlőségre. Minden projekttel szemben elvárás a hátrányos megkülönböztetés tilalmának szemlélete és a maximálisan nyitott kommunikáció és együttműködés minden érintett csoporttal.

Az AKI 2020. évben összesítette a MAHOP kedvezményezettek 2017. és 2018. évre vonatkozó kötelező adatszolgáltatás keretében benyújtott adatait, az összegző dokumentum címe: „A MAHOP kedvezményezettek kötelező adatszolgáltatás első eredményei”.

„Foglalkoztatásra vonatkozó adatot 56 kedvezményezett szolgáltatott. (További 4 kedvezményezett nem töltötte ki az adatszolgáltató tábla ezen részét.) Az adatot szolgáltató kedvezményezettek a haltermelésben összesen 663 főt foglalkoztattak teljes munkaidő egyenértékben kifejezve (FTE) a válaszoló kedvezményezettek 2017. és 2018. évek során, nemenkénti bontásban 35 kedvezményezett adta

meg az adatait, ezeken a helyeken összesen 71 nőt és 449 férfit (FTE) foglalkoztattak. A beruházásokhoz kapcsolhatóan 14 új munkahelyet (3 nő és 7 férfi, 4 ismeretlen nemű, FTE) hozott, illetve tervez létre hozni 10 kedvezményezett. A beruházás eredményeképpen 205 fő (FTE) (37 nő, 158 férfi, 10 ismeretlen nemű, FTE) munkahelyét tartotta meg 23 kedvezményezett. A művelet által támogatott munkavállaló 19 kedvezményezetténél volt, számuk 153 főt tett ki, közülük 31 fő férfi, 2 fő nő, a többi munkavállaló nemére vonatkozóan nem adtak meg adatot a kedvezményezettek (5. ábra).

6. ábra: **Foglalkoztatottság a kedvezményezetteknel 2017. és 2018. évre vonatkozó adatszolgáltatás alapján teljes munkaidő egyenértékben (FTE) és főben kifejezve (logaritmus skála).**



Forrás: AKI, A MAHOP kedvezményezettek kötelező adatszolgáltatás első eredményei, 2020, p.12

9. Mellékletek

1. melléklet: Felhívások, ÉFK és MAHOP keretösszegeinek összehasonlítása, adatok Mrd Ft-ban (2020.12.31-i adatok alapján)

Felhívás azonosító jele	Felhívás neve	Felhívásban szereplő keretösszeg (HUF) (350 HUF/EUR)	ÉFK-ban szereplő keretösszeg (HUF) (350 HUF/EUR)	MAHOP-ban szereplő keretösszeg (HUF) (318,87 HUF/EUR)
MAHOP-1.2-2017	Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ivási helyek fejlesztését és a vándorló hal-fajok vándorlási útvonalainak biztosítását	770.707.603	0,771	724.272.815
MAHOP-2.1-2016	Az akvakultúra terén történő innováció ösztönzése	1.682.423.942	1,682	1.557.460.993
MAHOP-2.2-2016	Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása	5.862.956.400	5,863	5.862.956.400
MAHOP-2.3-2016	A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése	5.684.135.768	5,684	1.923.049.699
MAHOP-2.4-2016	Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások	1.341.806	0,001	1.341.805
MAHOP-2.5-2017	A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása	878.674.780	0,879	858.187.076
MAHOP-2.5-2018	A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása	209.971.844	0,210	302.509.503

Felhívás azonosító jele	Felhívás neve	Felhívásban szereplő keretösszeg (HUF) (350 HUF/EUR)	ÉFK-ban szereplő keretösszeg (HUF) (350 HUF/EUR)	MAHOP-ban szereplő keretösszeg (HUF) (318,87 HUF/EUR)
MAHOP-3.1.1-2016	Halgazdálkodással kapcsolatos adatgyűjtés, -kezelés és -felhasználás támogatása – a DCF projekt végrehajtásának szakmai megalapozása	134.847.124	0,135	135.000.000
MAHOP-3.1.2-2017	Halgazdálkodással kapcsolatos adatgyűjtés, -kezelés és -felhasználás támogatása – a DCF projekt végrehajtása	563.043.499	0,645	563.043.499
MAHOP-3.2-2016	Az uniós ellenőrzési, vizsgálati és végrehajtási rendszer megvalósítása	248.010.000	0,310	248.010.000
MAHOP-5.3.1-2016	A halászati termékekre és akvakultúra-termékekre irányuló piaci értékesítési intézkedések támogatása	23.109.949	0,023	99.998.482
MAHOP-5.3.2-2016	Kommunikációs és promóciós kampány a halfogyasztás népszerűsítésére (Kapj rá!)	960.069.600	0,960	960.069.527
MAHOP-5.3.3-2016	A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása	3.203.586.395	3,204	2.849.703.351
MAHOP-7.1-2016	A Magyar Halgazdálkodási Operatív Program megvalósítását szolgáló technikai segítségnyújtás projekt	160.247.272	0,160	149.599.349
	MAHOP összesen	20.383.125.981	20,527	16.235.202.497

Forrás: A Magyar Halgazdálkodási Operatív program pénzügyi elemzése, adatok felülvizsgálva

10. Az értékelés során felhasznált források

Az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés egységes szerkezetbe foglalt változata 2012/C 326/01

A Tanács 1311/2013/EU, Euratom rendelete (2013. december 2.) a 2014–2020-as időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről

Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

A Bizottság 215/2014/EU végrehajtási rendelete (2014. március 7.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról szóló 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi végrehajtási rendeletre vonatkozó szabályoknak az európai strukturális és beruházási alapokat illetően az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz nyújtott támogatás módszerei, az eredményességmérési keretben foglalt mérföldkövek és célok meghatározása, valamint a beavatkozási kategóriákra vonatkozó nomenklátúra tekintetében történő megállapításáról

Az Európai Parlament és a Tanács Európai Tengerügyi és Halászati Alapról, valamint a 2328/2003/EK, a 861/2006/EK, az 1198/2006/EK és a 791/2007/EK tanácsi rendelet, valamint az 1255/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 508/2014/EU (2014. május 15.) rendelet

A 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. Korm. rendelet

Magyarország Partnerségi Megállapodása a 2014–2020-as fejlesztési időszakra

A Magyar Halgazdálkodási Operatív Program éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1056/2016. (II. 17.) Korm. határozat

A 215/2014/EU Végrehajtási Rendeletnek az Európai Strukturális és Beruházási Alapok eredményességmérési keretében alkalmazott kimeneti mutatókra vonatkozó mérföldkövek és célok módosított meghatározása tekintetében történő módosításáról szóló 2018/276 (EU) Bizottsági végrehajtási rendelete (2018. február 23.)

A Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében a 2014-2020 programozási időszakra vonatkozó indikatív támogatási keretösszegekről, valamint a kötelezettségvállalási szükségletekről szóló 1152/2020. (IV. 14.) Korm. határozat

A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet

Az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóságról szóló 210/2010 (VI.30.) Korm. rendelet

Az Agrárminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 10/2019. (XII. 30.) AM utasítás

FAME Support Unit CT05 Working paper EMFF Article 97(1)(a) reporting data requirements (2020. february)

A MAHOP felhívásokra beérkezett támogatási kérelmek összefoglalója (2020.12.31.)

Az IH 2020. november 5-i Monitoring Bizottsági ülésre készített előadása

A Monitoring Bizottságnak kiküldött Korm. előterjesztés tervezet az ÉFK 7. számú módosítására vonatkozóan

AKI Agrárközgazdasági Intézet Nkft. anyagai:

- A Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Értékelési Tervében Foglalt 2017. Évi Értékelés
- A Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Értékelési Tervében Foglalt 2018. Évi Értékelés
- A Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Értékelési Tervében Foglalt 2019. Évi Értékelés
- Statisztikai jelentések, Lehalászás jelentés 2019. év
- A MAHOP kedvezményezettek kötelező adatszolgáltatás első eredményei 2020

www.palyazat.gov.hu/ves-fejlesztsi-keretek

www.magyarhal.hu

<http://halaszat.kormany.hu>;

https://www.palyazat.gov.hu/az_europai_bizottsag_által_elfogadott_operativ_programok_2014_20

https://www.palyazat.gov.hu/tamogatott_projektkereso

<https://www.palyazat.gov.hu/aktstat?lang=hu>

MAHOP IH-val készített interjú

Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Indikátor definíciós lista és ellenőrzési útmutató (Eredménymutatók, Teljesítménymutatók, Eredményességmérési Keret), MAHOP Irányító Hatóság anyaga

Dr. Stündl László: A Debreceni Egyetem MÉK Élelmiszertechológiai Intézetben megvalósult beruházások és főbb kutatási eredmények bemutatása, „A horgászati- és halgazdálkodás szempontból jelentős halfajok tenyésztését és termelését támogató technológia-, tudástranszfer és innovációs infrastruktúra fejlesztése” MAHOP-2.1.1-2016-2017-00002 (RESEARCHFISH) SZAKMAI WORKSHOP

1526/2016. (IX. 29.) Korm. határozat a Horgászati célú Nemzeti Halgazdálkodási és Horgászati Stratégia és az Országos Horgászati Hálózati Program elfogadásáról

1/2014. (I. 3.) OGY határozat az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió elfogadásáról

Az Európai Unió madárvédelmi irányelve (79/409/EGK)

Az Európai Unió élőhelyvédelmi irányelve (43/92/EGK)

Az európai közösségi jelentőségű természeti rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet

A Nemzeti Vízstratégia és a végrehajtását biztosító intézkedési terv elfogadásáról szóló 1110/2017. (III. 7.) Korm. határozat

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról

Az Európai Unió Duna régióra vonatkozó stratégiája

Magyarország Nemzeti Akvakultúra Stratégiai Terve

A 2015-2020 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programról szóló 27/2015. (VI. 17.) OGY határozat

Magyarország 2020. évi Nemzeti Reform Programja

Az Európai Bizottság közleménye az Európa 2020 Stratégiáról